

şehir

ISSN: 2548-0081

kültür sanat

ŞEHİR VE SANAT

ALADAĞLAR

İNCİLİ ÇAVUŞ

15 TEMMUZ

07

KAYSERİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

www.kayseri.bel.tr

erguvan

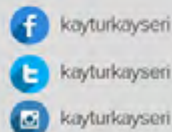
CAFE & RESTAURANT

Talas Erguvan Restaurant

Tablakaya Mh. Demirkalaç Sk. No:10/2 Talas/Kayseri
www.kaytur.com.tr

Rezervasyon: (0555) 892 97 67

ŞEHİR KÜLTÜR SANAT

TEMMUZ 2017 SAYI: 7

Ücretsizdir

Yerel Süreli Yayın

ISSN: 2548-0081

E-ISSN: 2564-7113

İMTİYAZ SAHİBİ

Kayseri Büyükşehir Belediyesi adına
Kayseri Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri
Hüseyin BEYHAN

GENEL YAYIN DANIŞMANI

Yusuf YERLİ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Dursun ÇİÇEK

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Salih ÖZGÖNCÜ

YAYIN KURULU

Ahmet Selman AKYURT
Prof. Dr. Celalettin ÇELİK
Dursun ÇİÇEK
Fehmi GÜNDÜZ
Mustafa İBAKORKMAZ
Dr. Faruk KARAARSLAN

Ayşe ÖNDER
Salih ÖZGÖNCÜ
Mehmet SARIÇİÇEK
Osman YALÇIN
Yusuf YERLİ
İlyas YILDIRIM

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Ahmet Deniz DOĞAN

GÖRSEL YÖNETMEN

Ali SARAÇOĞLU

KAPAK FOTOĞRAFI

Tabak / Selçuklu Uygarlığı Müzesi

İLETİŞİM

Milli Mücadele Müzesi
Tacettin Veli Mah. İnönü Bulvarı No.72
38050 Melikgazi / KAYSERİ
t: (0352) 220 70 50 - 90
sehir38@kayseri.bel.tr
www.kayseri.bel.tr

şehir

kültür sanat

YAPIM

 bilge tasarım atölyesi

Sahabiye Mahallesi Ahmet Paşa Caddesi
Adalet İş Merkezi No: 23 Kat: 2/8
Kocasinan - Kayseri
t: +90 352 221 16 16
f: +90 352 221 16 11
bilgi@bilgegrafik.com

BASKI

SALMAT BASIM
Büyük Sanayi 1. Cadde 95/1
İskitler / Altındağ ANKARA
t: +90 312 341 10 20 (pbx)
f: +90 312 341 30 50
info@salmatbasim.com
Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonların elektronik ortamlar da dahil olmak üzere çoğaltılma hakları yalnızca Kayseri Büyükşehir Belediyesi'ne aittir. Yazılı izin olmadıkça makul alıntılar dışında bir kısmının ya da tamamının çoğaltılması yasaktır. Yayımlanan yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

başkandan...

Şehir'imizden Selamlar..

15 Temmuz bir milattır...

Bir yıl önce. 15 Temmuz 2016 Cuma.. Anadolu, tarihinde daha önce yaşamadığı bir kalkışma ile sarsıldı. Postmodern kalkışmayı daha önce birçok kez görmüştü ama bu seferki bambaşka: Dostmodern Kalkışma.

Bu kalkışma hem millet olarak, hem devlet olarak, kuzu postu giymiş dost görünen canavarları tanımamıza vesile oldu. Meczup ve Derbeder, hain bir haşhaşinin gerçek yüzünü hepimiz gördük.

O gece... Selalar verildi... Dualar okundu... Başkomutanın dirayetli, ferasetli, isabetli ve kararlı emirleri doğrultusunda bir Millet topyekûn kıyama durdu. Kendine geldi. Birlik oldu. Direnişe geçti.

Manevi silahlarını kuşanarak fert fert, ev ev, sokak sokak, mahalle mahalle, şehir şehir aziz milletimiz Meydanlara sel olup aktı. Bu "kükremiş sel" in önünde kim durabilirdi ki? Millet Meydanlara inerek topları, füzeleri, kurşunları sinelerinde söndürdü. Her bir insanımız destansı direnişin, efsanevi dirilişin öykülerini damarlarından akıttığı kanla, alınlarından döktüğü terle, dillerinden düşürmedikleri dualarla "bir millet diriliyor" isimli destanı yazdılar...

Tüm teorileri tepetaklak eden bir ruhla, tüm Türkiye, yaşlısı genci, kadını erkeği, solcusu sağcısıyla, Alevi'si Sünni'siyle, Türkü ve Kürdiyle topyekûn meydanlara aktı. Günlerce nöbet tuttu. Okçular Tepesi'ni terk etmedi.

Aradan bir yıl geçti. Olanda hayır vardır. Olanı hayra tebdil etmek de kul olarak bizim görevimizdir. 15 Temmuz'da sözde Cemaat Cuntası tarafından yapılan kalkışma, tarihimize II. Vaka-i Hayriye (hayırlı olay) olarak geçecektir. Din ile devlet, ordu ile millet arasında bu şanlı direniş vesilesiyle ideal düzeyde bir buluşma meydana gelmiş olup; ordumuz 'Peygamber Ocağı' olmanın ruhuna uygun şekilde davranarak milletimizin gönlündeki müstesna yerine yeniden kavuşmuştur. Bir daha milletimizle ordumuz, devletimizle dinimiz arasında ayrılık gayrılık yaşanmamasını yüce Rabbimden diliyorum.

Temennim odur ki, hala bu nesebi gayri sahih Fetullahçı Terör Örgütü'ne bağlı olan, sempatiyle bakan, hoşgörü gösteren ve halen merhamet edenlerin basiretleri bu olayla birlikte açılmış olsun. Tez elden Tevbe-i Nasuh ile kalıcı pişmanlıklar etsinler ve Aziz milletimizin onurlu bir ferdi olarak bundan sonraki yaşamlarını tamamlasınlar. Başkalarının sapıtmasına, kandırılmasına, katline sebep olmasınlar.

Yaşasın Milli Direnişimiz! Yaşasın Milli Dirilişimiz! Yaşasın Şehitlerimiz! Yaşasın Gazilerimiz! Yaşasın Milletimiz! Yaşasın Vatanımız! Yaşasın Kayseri!

Bu şanlı ve destansı direnişte şehit olan kardeşlerimize bir kez daha Allah'tan rahmet, yakınlarına ve milletimize baş sağlığı, gazilerimize acil şifalar ve hayırlı uzun ömürler

diliyorum. Şehitlerimizin yetimleri bu millete ve devlete kutsal bir emanettir. Bu emanete sahip çıkmak ve yaşadığımız bu ihaneti unutmamak, unutturmamak ve sürekli hatırlayıp ders çıkartmak millet ve devlet olarak baş görevimizdir. Bu görev esnasında tırsmak yok, yılmak yok, gevşemek yok, dağılmak yok. Dimdik durmak, dipdiri koşmak, atak ve adil olmak zorundayız.

Şehir'imizin değerli okurları bu girişten sonra Şehir'imizin gündemi hakkında da bir kaç şey söylemek istiyorum.

Mayıs ve Haziran ayı gerek sanat ve kültür faaliyetleri ile ve gerekse Ramazan ayının rahmet ve bereketi ile bizim açımızdan verimli bir ay oldu. Kitap ve dergi yayınlarımız, fotoğraf ve hikâye yarışmalarımız, el sanatları ve KAYMEK sergilerimiz, Tiyatro festivalimiz başta olmak üzere şehrimizdeki bütün kültürel ve sanatsal faaliyetlere, yapan, katkıda bulunan ve katılan bir pozisyonda olmaya çalıştık. Kültür ve Sanat konularındaki sonuçların şehir kültürü açısından uzun vadede daha somut olarak ortaya çıkacağını ve geri dönüşlerinin gelecek nesillerde daha belirgin olacağını biliyoruz.

Bu sayıda kapak dosyamız da Şehir ve Sanat.. Ahmet Selman Akyurt Mayıs ve Haziran ayında şehrimizde yapılan

sanatsal ve kültürel etkinliklerimiz ekseninde genel anlamda sanatın ve kültürün şehir hayatındaki etkileri üzerinde durdu. Araştırmacı yazarlarımızdan Muammer Yılmaz Kayserimizin sembol isimlerinden İncili Çavuş'u yazarken, Editörümüz Dursun Çiçek dağ hikâyelerine ve mekân okumalarına Aladağlar ile devam etti. Tarihçi Akademisyen yazarımız Yard. Doç. Dr. Muhammed Fazıl Himmetoğlu'nun 15 Temmuz yazısı gerek 15 Temmuz'u hatırlamamız ve gerekse Türkiye'de "dini kullanarak" bir toplumun nasıl aldatılacağını sosyal ve tarihsel temellerine dikkat çekmesi bakımından çok önemli. 15 Temmuz'un arka planında olan sosyolojiyi analizi ise dikkat çekici.. Şehrin Yüzleri bölümümüzde vefat yıl dönümünde bir

kez daha rahmetle yad ettiğimiz Mustafa Miyasoğlu var.. Arkadaşı Bekir Oğuzbaşaran'dan okuyacaksınız. Prof. Dr. Atabey Kılıç kapak dosyamızı tamamlayacak bir konuyu ele aldı. Edebiyatımızda Kayseri yazısı geçmişten bugüne şehrimizin edebiyat hayatından kesitler sunuyor. Hasan Ekinci'nin Oyalama Kâğıdı, Yunus Emre Akkor ile yapılan söyleşi, Mehmet Kurtoğlu'nun Kayseri gezisi, Mustafa İbakorkmaz'ın şehrimiz yazarlarından Abdullah Ayata'nın Son Ermeni romanı ile ilgili tahlil yazısı diğer dosyalarımız. Ayrıca Mayıs ve Haziran ayı Kayserimizin sanat dallarında yaptığı yarışmalarla da anıldı. Bu bağlamda ilk kez düzenlediğimiz Emir Kalkan Hikâye Yarışması'nda birinci olan hikâyemizi de beğenerek okuyacaksınız. Fotoğraf yarışmamızda dereceye giren fotoğraflar, bir ifade biçimi olarak fotoğrafın şehrimiz açısından ne kadar önemli olduğunun altını bir kez daha çiziyor.

Ağustos sayımızda yeni isimler, yeni mekanlar ve yeni konularla buluşmak dileğiyle..

Mustafa ÇELİK
KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

İçindekiler...

ŞEHİR VE SANAT

Sanat ve Kültürün Şehrin Oluşmasındaki Katkıları

Ahmet Selman Akyurt

➤ 6

İNSAN

İncili Çavuş

Muammer Yılmaz

➤ 16

DOĞA

Aladağlar

Dursun Çiçek

➤ 20

EDEBİYAT

Edebiyatımızda Kayseri veya Kayseri'de Edebiyata Dâir

Prof. Dr. Atabey Kılıç

➤ 28

TARİH

Seküler Bir Darbe Girişimi Olarak 15 Temmuz

Yrd. Doç. Dr. M. Fazıl Himmetoğlu

➤ 32

KÜLTÜR

Kayseri'den Geleneksel Bir Eğitim ve Sosyal Dayanışma Uygulaması Oyalama Kâğıdı

Hasan Ekinci

➤ 38

GEZİ

Adıyla Müsemma Şehir Kayseri

Mehmet Kurtoğlu

➤ 42

SÖYLEŞİ

Yunus Emre Akkor

Mustafa İbakorkmaz

➤ 52

HİKÂYE

Emir Kalkan Hikaye Yarışması

Şehir Kültür Sanat

➤ 58

FOTOĞRAF

4. Ulusal Fotoğraf Yarışması

Şehir Kültür Sanat

➤ 64

ŞEHİRİN YÜZLERİ

Mustafa Miyasoğlu

Bekir Oğuzbaşaran

➤ 70

KİTÂBİYAT

Son Ermeni /Abdullah Ayata

Mustafa İbakorkmaz

➤ 74

ŞEHİR AKADEMİ

Şehir Akademî'de Bahar Dönemi Tamamlandı

Şehir Kültür Sanat

➤ 78

SOFRA

Kurşun Aşı

Şehir Kültür Sanat

➤ 81

ŞEHİR VE EKONOMİ

Kayseri ve Cıvırı Elektrik TAŞ

Şehir Kültür Sanat

➤ 82

KÜLTÜRDEN

Şehir'den Kültür Sanat Haberleri

➤ 84

Zeka Köşesi

Kelime Avı

Bulmaca

Sudoku

➤ 94

Sanat ve Kültürün Şehrin Oluşmasındaki Katkıları

Ahmet Selman Akyurt

Fotoğraflar: Dursun Çiçek, Abdullah Koç

Şehir, kültür ve sanatla ete kemiğe bürünür ve kalıcı olur. Kültürel ve sanatsal çabası, kaygısı ve tasası olmayan toplumlar tarihte bilgisel, zamansal ve mekânsal anlamda yer tutamazlar. Bir bakıma kültürel ve sanatsal kaygı, insanı tarihe bağlayan, onun bir gelenek oluşturmasını sağlayan, zamandan ve mekândan nasibini alan varlık konumuna getirir. İşte bu tutum ve duruş da medeniyetlerin ve şehirlerin oluşmasını sağlar. Şehirler hayatîyetlerini ve varlıklarını kültürel ve sanatsal etkinlikler ve ürünlerle sürdürür. Dünden aldıklarını bugüne yansıtır, bugün ürettiklerini de yarına miras bırakır.

Bu anlamıyla kültür ve sanat, şehirlerin üslubu ve ruhudur. Sadece geniş caddeler, ferah parklar, planlı mahalleler değil; açık kütüphaneler, geçmişî temsil eden müzeler, geçmişle bugünü birleştiren kültür ve sanat merkezleri, okullar, eğitim merkezleri, kitabevleri, yayınevleri, sanat galerileri bir şehrin üslubunu oluşturur. Nitekim bir şehir sanatsal ve kültürel bir unsurla anıldığında, artık o tarihe kalıcı bir iz ve miras bırakmış demektir.

İnsan da kendi anlamını şehirde bulur. Çünkü insan hemcinsleriyle beraber kurduğu şehirde zamanı ve mekânı anlamlandırır. Çalıştığı tarla, işlettiği dükkân, ekmeğini kazandığı zanaat veya sanat, kabiliyetini öne çıkaran beceri, öğrenme ve öğretme çabası

şehirde anlamlıdır. Paylaşma duygusu, öğrenme ve öğretme arzusu ortak şuuru ortaya çıkarır. Gelenek ve kültür dediğimiz unsur da burada kendini belli eder. Başka bir deyişle şehir kendisinde geleneğin, örfün, adet ve ananın mekân bulduğu yerdir.

Kültür ve sanat dediğimiz şey de (zanaat de dâhil) insanın ortak tavrı, tutumu ve üslubu ile ilgilidir. Ruhunun somutlaşması demektir. Çay içtiğiniz bir kırathane, film izlemeye gittiğiniz bir sinema, gezdiğiniz bir sergi, sizin dünya meşakkatinizin ötesinde, şehrin ortak hayatına ve şuuruna katıldığınız yerlerdir. Bir tarihsel mekâna gittiğinizde aidiyetiniz sizi geçmişe doğru götürüyorsa, bir dağın tepesine çıktığınızda bulutlarla konuşabiliyorsanız, bir derenin sesinde suyun ötesine geçebiliyorsanız mimari, resim, fotoğraf, musiki bakımından boş değilsiniz demektir. İçinde yaşadığınız şehir ve onun size aktardığı gelenektir bu duyguları yaşatan. Bu duygular size geçmişten gelen birikimlerdir. Kültür ve sanatın insan yanı da budur. Geçmişten gelen ruhu, tavrı, üslubu yaşadığı anda yorumlamak ve geleceğe miras bırakmaktır.

Bu bilinçte olan insan aslında şehirle kültür ve sanat aracılığıyla konuşur. İzlediğiniz bir tiyatro, seyrettiğiniz bir bakır işçisi, yapmaya çalıştığınız bir resim, çektiğiniz bir fotoğraf, öğretti-

■ **Erciyes'ten mimari bir tasavvur ve muhayyile üreten Mimar Sinan, dağın, bulutun, suyun, toprağın bütünlüğünü aşk diliyle terennüm eden Seyyid Burhaneddin, bir çiçeğin boyun büküşüne kelime kelime gözyaşı döken Seyrani, yitik hikmeti kendi meşreplerince ve usullerince arayan insanlardır. İşte onların bu aramaları da bize hayata, insana, tabiata hangi gözle bakmamız gerektiğinin yollarını gösterdi.**

ğiniz veya öğrendiğiniz estetik bir kaygı sizin şehirle yaptığınız konuşmalardır. Dolayısıyla kültür ve sanat şehirle

konuşmak, ona katılmak, onu kendine katmak ve ortak şuuru bir gelenek haline getirmektir. Çocukluğunuzda okuma

yazma bilmezken kucığınıza verilen bir kitapla yaptığınız konuşmaları hatırlayın, ya da önünüze konulan boş bir kâğıda yaptığınız resmi hatırlayın. Aslında yaptığınız aile içinde size aktarılan manadır.

Bir Seyrâni şiiri okuduğunuzda, bir Ahmet Gazi Ayhan türküsü dinlediğinizde ya da Mimar Sinan'ın yaptığı bir köprüden geçtiğinizde, Erciyes'e dalarak muhayyilenizde oluşturduğunuz suretlerde, huzurun ve insan ruhunun kelimeye, sese, taşta, surete nasıl aktığını ve kelimedede, seste, taşta, nasıl suret bulunduğunu görürsünüz. Nitekim sanat histen öteye geçtiğinde kültür, kültürel alana indikten sonra da toplumsal ortak şuuru gelenek olur.

İnsanın bizatihi kendisi en güzel şekilde yaratılan (ahsen-i takvim) ve yaratılanların en üstünü (eşref-i mahlukat) olan, Yaratıcının halifesi bir varlık olması itibari ile bir sanat eseridir. Öyleyse kendisinde ortaya çıkan sanatsal ve kültürel ruh, yaratılışındaki bu ilahi durumla ilgilidir. İnsan nisyan ile malul olduğu için, ne kadar unutursa unutsun, hatırlamadan da edemez. İşte bu çağrışımlar ve hatırlamalar onda, iyiye, güzele, doğruya yönelmeye sebep olur. Bu yönelişler de kültür ve sanatın ana kaynağından kendine akan bilginin, ilhamın, hakikatin farkında olmasını sağlar. İşte bu şuurla ortaya eserlerini koymaya başlar.

Sanatkâr insan veya bir kültür adamı

eşya ve hadiseler farklı bakar. Başka bir deyişle hikmet penceresinden bakar. Çünkü yitik hikmetin peşinde olan bir insan üretebilir kültür ve sanatı. Erciyes'ten mimari bir tasavvur ve muhayyile üreten Mimar Sinan, dağın, bulutun, suyun, toprağın bütünlüğünü aşk diliyle terennüm eden Seyyid Burhaneddin, bir çiçeğin boyun büküşüne kelime kelime gözyaşı döken Seyrani, yitik hikmeti kendi meşreplerince ve usullerince arayan insanlardır. İşte onların bu aramaları da bize hayata,

■ **Mayıs ayından Haziran'ın sonuna kadar Kayseri'de yaşayan ya da Kayseri'ye gelen birisi mutlaka sanatsal ve kültürel bir etkinliklerle karşılaşmıştır. Tiyatro Festivali, Sinema Festivali, Hüsn-ü Hat Sergisi, El Sanatları Şöleni, KAYMEK Sergisi, Hikâye Yarışması, Fotoğraf Yarışması bunlardan sadece birkaçı..**

insana, tabiata hangi gözle bakmamız gerektiğinin yollarını gösterdi. Eserlerini

bize hafıza yapan bu insanlar, kültür ve sanat tasavvurunun da nasıl olması

gerektiğini eserleriyle bize öğretti.

Bu anlamda Kayseri Asurlular'dan Roma'ya, Selçuklular'dan Danişmendli ve Karamanlılar'a, Osmanlılar'dan bugüne kültür ve sanat eserleri bakımından kıymetli bir şehirdir. Modernleşmenin bütün yıkıcı etki ve rüzgârına rağmen hala Türkiye'nin en tarihi şehirlerinden biri olma özelliğini taşımaktadır. Şüphesiz ki bunda insanının tarihi, kültürü ve sanatı taşıyıcılık özelliğinin belirleyici olmasının önemli etkisi vardır. Bir geleneğin devam ettiği yerlerde

ancak kültürel ve sanatsal süreklilikler söz konusu olabilir. Nitekim hafızası olmayan, lokal bir kültürel ve sanatsal çaba, sadece estetik bir zevk ve uğraşı olmaktan öteye gidemeyecektir. Bizim kastettiğimiz anlamda kültür ve sanat bir geçmişe, geleneğe, hafızaya, bulunduğu anı belirleme ve geleceğe yön verme özelliklerine sahiptir.

Kayseri sadece tarihiyle ve geçmişinden gelen geleneksel değerleriyle değil, yaşayan doğası, kültürü ve sanatsal çabalarıyla da önemli bir

şehirdir. Coğrafi olarak Anadolu'nun merkezinde olması, sırtını Erciyes gibi dünyanın en güzel dağına yaslamış olması, Sultan Sazlığı, Kapuzbaşı Şelaleleri, Kapadokya, Gesi Bağları gibi mekânsal güzelliklerini bugüne taşımış olması şehrin kültür ve sanat hayatına da doğal olarak yansımaktadır. Kültür ve sanatı bir mekânla taşıyabilirsiniz. Mekân olmadan kültürel ve sanatsal unsurun uzun soluklu taşınabilmesi mümkün değildir.

Kültürel niteliğe sahip bir insan-

sanız, gittiğiniz herhangi bir şehirde veya mekânda dikkatinizi çekecek husus, kültürel ve sanatsal unsurlardır. Bu anlamda Mayıs ayından Haziran'ın sonuna kadar Kayseri'de yaşayan ya da Kayseri'ye gelen birisi mutlaka sanatsal ve kültürel bir etkinliklerle karşılaşmıştır. Tiyatro Festivali, Sinema Festivali, Hüsn-ü Hat Sergisi,

El Sanatları Şöleni, KAYMEK Sergisi, Hikâye Yarışması, Fotoğraf Yarışması bunlardan sadece birkaçı.

Büyükşehir Belediyesi'nce 4.'sü düzenlenen fotoğraf yarışması, sonuçları itibarıyla değil, katılımı ve Kayseri'nin tanıtımı itibarı ile önemlidir. Bu süreçte Kayseri'ye gelen yüzlerce fotoğrafçı sadece şehrin tanıtımını yapmıyor,

şehir vasıtası ile tarihe ve geçmişe bir yolculuk da yapıyor. Diğer açıdan fotoğraf yarışması vasıtasıyla yeni hatıralar, yazılar, belgeler oluşuyor.

Bu sene Kayseri'de ilk kez düzenlenen Emir Kalkan Hikâye Yarışması ise özellikle yazı kültürümüz açısından şehrimize önemli kazanımlar sağladı. İki bine yakın hikâye aslında bu işin

bahanesiydi. Yarışma sonucunda Emir Kalkan'ın Kayseri kültürüne yaptığı katkının sonucu olarak, yine şehrimiz vasıtası ile Türk hikâyeciliğine bir katre de olsa katkı yapılmaya çalışıldı.

Tiyatro festivali dolayısıyla insandaki varoluşsal çaba ayrı bir takdir gerektirmektedir. Hakikatini anladığında tiyatro, insanı kendi sınırları içinde, içine doğru, kendini bulma ve bilme bağlamında ötelere götürecektir, ruhun dile geldiği, şiirin ve kelimenin insan suretinde billurlaştığı bir alan olacaktır. Yaşları 15 ile 18 arasında olan genç insanların bir ay boyunca Kayseri'de bıraktığı iz bu anlamda şehrimiz için onur duyulacak bir manaya sahiptir.

El Sanatları ve zanaatkârlık sanat ve kültür anlamında insanın en kutsal yanıdır. İsmiyle müsemma, el emeği, alın teri vardır onda. Bir ilmekte, bir nakışta, bir figürde, bir çizikte emek ve alın teri ortaya çıkar aslında. Diğer sanatlara oranla el sanatları daha kutsal ve daha güzel bir anlama sahiptir. İnsana daha yakın ve insanı temsile daha layıktır. Kısa sürmesine rağmen Ramazan Sokağı'nda açılan El Sanatları Şöleni bizleri kaybettiğimiz değerler ekseninde tarihe, geleneğe ve çocukluğumuza götürdü. Çorba içtiğimiz tahta kaşıklardan dedemizin bıçkısına, el

■ **Kültür ve sanat şehirlerin üslubu ve ruhudur. Sadece geniş caddeler, ferah parklar, planlı mahalleler değil, açık kütüphaneler, geçmişî temsil eden müzeler, geçmişle bugünü birleştiren kültür ve sanat merkezleri, okullar, eğitim merkezleri, kitabevleri, yayınevleri, sanat galerileri bir şehrin üslubunu oluşturur. Nitekim bir şehir sanatsal ve kültürel bir unsurla anıldığında, artık o tarihe kalıcı bir iz ve miras bırakmıştır demektir.**

dokuma seccadelerden, kalaylanmış bakır kaplara, ahşap işçiliğinden bastona kadar pek çok zanaatkâr eserleriyle Kayseri'deydi.

KAYMEK'in bu sene açtığı serginin zenginliği, çeşitliliği ve eğitim verdiği binlerce insanın ortaya koyduğu eserler de ayrı bir umut veriyordu izleyenlere. Açılış konuşmasını en yaşlı kursiyerin yaptığı sergide sanatın her alanı ile ilgili umut verici, serginin de adıyla müsemma eserler vardı. Ramazan Sokağı modern süreçle birlikte apartmanlara kapanmış insanlara, eski komşuluk ilişkileri, geleneksel insan muhabbetleri bağlamında apartmanlardan şehre ve sokağa

çıkmayı sağladı. Ailesiyle insanlarla yüz yüze, yan yana bir arada olmanın insani boyutunu hissettirdi.

Bir şehri gezerken şehrin silüeti ve görüntüsü ile karakterini çözmeye çalışır insanlar. Bu yanlış da değildir. Ancak sokaklarında, caddelerinde, mekânlarında sanat kokusu gelmeyen bir şehir sadece suretten ibarettir. Oysa şehrin

bir de ruhu vardır. İşte sanat ve kültür bu ruhun en belirgin yansımasıdır. Modernleşmenin bütün tek düzeliğine rağmen sanat ve kültür kaygısı/çabası bu sıradanlaşmaya ve yüzeyselleşmeye karşı bir direniştir. Öyleyse kültürel ve sanatsal duyarlılık aslında tarihe yabancılaşmaya, kendinden uzaklaşmaya karşı da bir tavır ve duruştur.

Kayseri ve Kayserililer olarak tarihin bu tekdüze ve sıradan gidişine rağmen, zamana ve mekâna bir iz bırakma kaygısı ile Mimar Sinan'ı, Seyyid Burhaneddin'i, Seyrânî'yi, Dadaloğlu'nu, İncili Çavuş'u, Davud el Kayseri'yi unutmamak ve unutturmamak, kültürel ve sanatsal çabadan geçer. Erciyes'i, Gesi Bağlarını, Sultan Sazlığını, Kapuzbaşı Şelalelerini, türkü

türkü, hikâye hikâye, şiir şiir, fotoğraf fotoğraf işlemek aynı zamanda Mimar Sinan'ı ve Seyrânî'yi anlamaktır.

Sanat ve kültür bir idrak ve bilgi birikimiyle oluşur. Öyleyse bilgiye dayanmayan her kültürel ve sanatsal çaba sadece kendini kandırma ve oyalamadır. Bilgi ise komşu hakkı ve hukuku ile anlam bulur. İnsan bildiğini

ve inandığını eser haline getirebilir. Dolayısıyla en kalıcı kültür ve sanat eserleri bilginin ve inancın tezahürüdür.

Her sanatkâr ve kültür adamı, içinde yaşadığı çağa, tarihten getirdiği duyarlılıkla bakar. Nasıl zaman ve mekân olmadığında insan anlamsızlık duygusu yaşarsa, tarih ve hafıza olmadığında da aynı duyguyu yaşar. Bunun içindir ki insan asli ihtiyaçlarının ötesinde asıl yanını ve yönünü ruhi ihtiyaçlarını giderirken bulur ve gösterir. Dolayısıyla bir şehirde sanatsal faaliyetlerin seviyesi ve yoğunluğu, o şehrin tarihle olan bağını ve bugünü nasıl anladığını gösterir. Aynı zamanda yarına ne bırakacağının da göstergesidir. Tüm eksikliklerine rağmen son zamanlarda kitaba, kütüphaneye, müzeye, dergiye, konserlere, konferanslara, akademik çalışmalara, resim ve fotoğrafa, geleneksel el ve süsleme sanatlarına, kültür merkezi projelerine, sanat eğitimlerine verilen önem, şehrin yeni umudu ve kimliği olmaya doğru karanlığa yakılan bir ışık gibidir. Nitekim kültür ve sanat da şehri aydınlatan gerçek ışıklardır. ■

İncili Çavuş

Muammer Yılmaz

Anadolu'nun bağrından yetişip saraya kadar girerek padişahın en yakın adamları arasında yer alan; zeki, hazırcı cevap bir köylü çocuğu, ikinci Nasreddin Hoca'mız olan İncili Çavuş'un hayat hikâyesi ile ilgili olarak fazla kaynak bulunmadığından, bütün kaynaklar aynı bilgileri vermektedir. Bilhassa saray ve çevresini, padişah ve devlet adamlarını eleştirmekten büyük zevk alan İncili Çavuş; tarihçi ve edebiyatçıların Abdülbaki Gölpınarlı,

Mehmet Süreyya, Nurettin Albayrak, TDV İslâm Ansiklopedisi'nde yazdığına göre 17.nci yüzyılın başlarında Anadolu'muzun bir köyünde doğmuş, zeki, hazırcı cevap bir köy çocuğudur.

İncili Çavuşumuz adı ve sanıyla nerede doğduğu bugüne kadar bir tartışma konusu olmuştur. Anadolu halkının paylaşmadığı ve esas adının Mustafa Muhammed olduğu anlaşılan İncili'nin Sivaslı olduğu, padişah tarafından serpuşuna takılan inci

yüzünden "İncili" lakabını aldığını, söyleyenler olduğu gibi, kimileri de Diyarbekir'in İngi köyünde doğduğunu, İncili adını Diyarbekir'e eyalet valisi olarak atanan Moğol asıllı İrincin Noyan'dan adını aldığını ve 20 yaşında İstanbul'a geldiğini yazarlar.. Şevket Beysanoğlu'na göre onu, 1571-1575 yılları arasında Diyarbekir valisi olarak görev yapan Özdemiroğlu Osman Paşa okutmuş, İncili Çavuş altı yıl sonra da İstanbul'a

gelmiştir. Artvinliler, onun Ardanuç kasabasında doğduğunu kesin olarak ileri sürdükleri gibi, Kayseri'nin Tomarza ilçesinin Tırvışın (İncili köyü) köyünde doğduğunu söyleyenler de var.

Kaynaklarda anlatıldığına göre, İncili Çavuş, zamanın padişahından köyü için himmet ister. O, da "Ne isterseniz yapayım" der. Bunun üzerine, "Borusundan benim geçeceğim su kanalı yaptır ve köyüme su getirt"

Bunun üzerine padişah fermân çıkarır, inşaat başlar ve o yıllarda "Tırvışın" olan İncili'nin köyüne su getirilir. Köylüler o tarihlerde yapılan su kanallarından büyük bölümünün hâlâ ayakta olduğunu söylemeleri Nüktedanımızın Tomarza'da doğduğuna bir kanıttır.

Diğer bir iddiaya göre de, İncili Çavuş meşhur Firuz Ağadır. Kanuni Sultan Süleyman'nın nedimidir. Başka bir iddiaya göre ise, Birinci

Sultan Ahmet ve Dördüncü Murat dönemlerinde sarayda bulunduğu, 1626'da İran'a elçi olarak gönderilen İbrahim Çavuş'un yanında "Selâm çavuşu" olarak gittiği resmi kaynaklarda, Naima Tarihi'nde yazılıdır. Yine fıkralardan anlaşılabacağı üzere Sultan Dördüncü Murat zamanında yaşadığı anlaşılmaktadır.

İncili Çavuş'un Anadolu'muzun şu ya da bu köyde doğmuş olması önemli değil. Önemli olan Nas-

reddin Hocamız gibi koç yiğitler yatağı, cihangirler otağı, telsiz-duvaksız Anadolu'muzun vefalı bağrında yetişmiş olması, yetenekli bu köylü çocuğunun hiç de kolay olmadığı Osmanlı Sarayı'na girerek padişahın en yakın adamları arasında yer almasıdır.

İncili Çavuş'un ölüm tarihi konusunda da farklı bilgiler verilmektedir. Kanuni'nin musahibi ve nedimi olarak gösteren, ölüm tarihinin 1512 olarak veren, Divanyolu'ndaki, Firuz Ağa Camii'nde gömülü bulunduğunu bildiren kaynak, daha sonraları da ilgi görmüş, hattâ bu görüş bazı değişikliklere uğrayarak Sultan Dördüncü Murat dönemine kadar taşınmıştır. Gerçek ölüm tarihi ise, Edirnekapı Mezarlığı'ndaki mezar taşında yer alan 1042 (1632-1633) tür. Bu tarih bizi Dördüncü Murat dönemine götürmektedir.

Fakir bir ailenin çocuğu olan İncili Çavuş, köyünde yazıp okumayı öğrenmiş; delikanlılık çağında iyi ata binen, ok atan, gürz kullanan bir bahadır, yakışıklı, güçlü ve namlı bir yiğidi olmuştu. İncili Çavuş'un yaşadığı yıllarda Anadolu Celâli İsyânları ile yakılıp yıkılıyordu. Söz

bilmez, fermân dinlemez eşkıya sürüleri, köyleri, kentleri basarak fakir fukaranın ocaklarını söndürmekte, padişah fermânı ve otorite yerlerde sürünmektedir. Bu eşkıyadan biri de herkesin yaka silk-tiği derebeyi "Çivi" adlı bir hayduttur. O günlerde

İnce Mustafa adıyla anılan İncili Çavuş bir fırsatını bularak başına topladığı bir kısım kuvvetlerle bu eşkıya başını ortadan kaldırır. Eyalet paşalarının bile baş edemediği Çivi eşkyasının, bir köy delikanlısı tarafından cezasının verilmesi haberi İstanbul'a duyulur duyulmaz, sarayın isteği üzerine Anadolu Beylerbeyi İncili'yi İstanbul'a gönderir. Saray bu gözü pek, nüktedanı Çavuş yapıp, Padişah nedimliğine

■ **İncili Çavuş'un Anadolu'muzun şu ya da bu köyde doğmuş olması önemli değil. Önemli olan Nasreddin Hocamız gibi koç yiğitler yatağı, cihangirler otağı, telsiz-duvaksız Anadolu'muzun vefalı bağrında yetişmiş olması, yetenekli bu köylü çocuğunun hiç de kolay olmadığı Osmanlı Sarayı'na girerek padişahın en yakın adamları arasında yer almasıdır.**

getirir. Kaynakların ifadelerine göre Padişah sohbet arkadaşı İncili'nin zekâsına ve hazır cevaplılığına hayran olarak onu sarayda şehzâdeler mektebinde okutur, Sipahiler ile birlikte talim ve terbiye almasını sağlar. Derslerde ve talimlerde çok başarılı olan İncili, şehzâdeleri her bakımdan geride bırakarak padişahın ve vezirlerin güvenini kazanır. Ok atmakta, cirit, kılıç, kalkan ve gürz kullanmakta, ata binmekte gösterdiği hüner hocalarını bile şaşırtır.

Bir gün bu büyük bir ihtimalle her çeşit silâhı bir oyuncak gibi maharetle kullanan, kendinden daha ağır kiloluları kolları arasında dakikalarca tutan, on kat gergedan derisinden döverek yapılmış kalkanı ok atarak, birkaç yerinden delen Sultan Dördüncü Murat Ok Meydanı'nda bir yarışma düzenlemişti. Yedi yüz adım öteye paçavradan yapılmış bir insan hedefi diktiler. Herkes bu hedefe atış yapacaktı. Okçular sıraya girdiler. Değil hedefi vurmak, oklarını dört yüz-beş yüz adım bile süremiyorlardı. Atış sırası İncili Mustafa'ya gelince kollarını sıvadı. Yayını gerdi."Bu başıdır" diyerek fırlattı. Ok hedefin başına saplanmıştı. İkinci bir ok aldı "Bu da göğsüdür" dedi. Hedefin göğsünü okladı. Üçüncü ok yerini bulmamıştı. Arayıp taradılar, yerini bulamadılar. Sıra mükâfatların dağıtımına gelince padişah:

"—Aferin Mustafa. Seni Hassa Çavuşu yaptım.

Velâkin üçüncü oku hedefine ulaştırırsaydın şu elimdeki inci tespihi sana verecektim. Hiç olmazsa okun nereye düştüğünü bilseydik, oku da bulamadılar" dedi. İnce Mustafa

şöyle cevap verdi:

"—Hünkârım, üçüncü oku, hedefe değil, hedefin ardındaki tepenin önünde bir kaya parçası var, ona nişan aldım. Fermân buyurunuz, oku o kayanın önünden alsınlar."

Gerçekten ok, o kayanın önünde bulunmuş, padişaha getirilmişti. Mustafa da, kendisine verilen tespihi "Padişah ihsânıdır, başta durur" diyerek tespihi kavuğuna iştirmişti. O günden sonra kahramanımızın adı "İncili Çavuş" oldu.

İNCİLİ'NİN KİŞİLİĞİ

İncili Çavuş insanlara yardım etmeyi seven, haksızlıklara tahammül edemeyen, haksızlık yapanların cezalandırılmasını isteyen bir kişiliğe sahiptir. Paraya-pula değer verdiği de dikkatlerden kaçmaz. Padişaha musahip olarak saraya getirdiği insanlardan pay almak ister. Padişaha yakın olmayı her zaman önemli görmüş, kendini saraydan uzaklaştırmak isteyenlerden hemen intikâmını almıştır. İncili Çavuş, Batı saraylarında kralın yanında bulunan maskaralara benzetilirse de bu tabir doğru değildir. Onun maskaralar gibi yalakalığı yoktur, el-etek öpmez, bildiğini, gördüğünü söylemekten çekinmez. Kendisine saray halkının, padişaha kadar, aksayan taraflarını çekinmeden alaya alma yetkisi verilmiştir. İncilimiz Padişah musahibi (nedimi) olmaktan ziyade, daha çok fıkra ve nükteleriyle tanınmıştır. ■

İNCİLİ ÇAVUŞ'UN FIKRALARINDAN ÖRNEKLER

ANAM BABAM

Devrin Sadrazamı sık sık av eğlenceleri düzenler. Bu eğlencelerden birine İncili Çavuş'u da davet eder. Av başlar. Sadrâzam bir tavşan görür tazılarına seslenir:

"—Haydi anam-babam, yetişin yakalayın şu tavşanı" diyerek tazılarını sürer. Tavşan önde, tazılar arkada. Sadrâzam haykırır:

"—Koşun anam-babam yakalayın."

Ne var ki, tazılar tavşanı yakalayamaz, arayı açarlar. Bu kere Sadrâzam kızgın, tazılara seslenir.:

"—Hey itler, köpekler. Koşsanıza köpekoğulları."

Durumu yakından izleyen İncili Çavuş dayanamaz.:

"—Üzülmeyiniz Paşa Hazretleri. Ananızın, babanızın yakalayamadığı tavşanı it-köpek nasıl yakalasın? Ölülerle başlatılan bu işin, ölülere hayrı olmaz" der.

İncili bu sözleriyle diriler dururken ölülerden yardım ummanın, tuhaflığı yanında herkesin öbür tarafa kendi sevap ve günahıyla gideceğini anlatmak istemiştir.

ATIN TEKMEŞİ

O günler rüşvetin alıp yürüdüğü günler. Kimse işini rüşvet vermeden yaptıramıyor. İncili'nin mahkemede bir işi var. Bir sabah kır atına biner, mahkemeye yollanır. Kadı, bir davacının atla mahkemeye geldiğini pencereden görür. At çok hoşuna gitmiştir, İncili Çavuşu da tanımamaktadır. Dava sırası gelince, mübaşiri gizliden gizliye davacıya gönderir. Davasının görülmesini istiyorsa, atını kadı efendinin tavlmasına çekilmesini söyler. İncili atını vermemiş ama olaydan sonra da çok üzülmüştür.

İncili Çavuş saraya dönünce durumu padişaha anlatır. Kadının işine son verilir, aradan aylar geçer. Bir gün bir ahbap toplantısında Kadı ile İncili Çavuş bir araya gelirler. Kadı yine İncili'yi tanımamaktadır. İşinden kovulan Kadı, bir ara dert yazar:

"—Bir tekme yedim ama kimin tekmesiyle anlayamadım" deyince İncili dayanamaz:

"—Bizim atın tekmesiydi, Kadı efendi, bizim atın" deyiverdi.

PADİŞAH MADIŞAH

Bir gün Sultan Dördüncü Murat, İncili Çavuş'a sordu:

"—İncili, yemek derler, memek derler. Yemek ne, memek ne?"

İncili cevap verdi:

"—Yemek siz hükümdarımın sofrasında, bin türlü yiyeceklerdir. Memekse, fakirlerin kuru, yavan şeylerdir."

Dördüncü Murat, tekrar sordu:—"Peki, ya kürk derler, mürk derler. Kürk ne, mürk ne?"

İncili Çavuş hemen cevap verdi.:

"—Kürk, insanı sıcak tutan, soğuktan koruyan, siz hünkârımın giydiği değerli giyecektir. Mürk ise, bizim sırtımızdaki yırtık, yamalı elbiselerdir."

Sultan Murat son kez sordu:

"—Pekiye padişah derler, madişah derler. Padişah ne, madişah ne?"

İncili, zaman kaybetmeden cevabı yapıştırdı.:

"—Padişah merhum babanızdı. Madişah da sizsiniz hünkârım..."

Dördüncü Murat gibi bir padişaha çekinmeden fikirlerini söyleyen İncili Çavuş; kendisinin babası Birinci Ahmet'e benzemediğini, ancak onun gölgesi olabileceğini böylesi bir nükte ile söyler. ■

Aladağlar

Dursun Çiçek

Aladağlar... Torosların direkleri.. Erciyes ile Bolkar Dağları arasına otağını kurmuş dağlar...

Ala denmesi kızılığından. Özellikle sabah gündeğümünde ve akşam günbatımında tarifsiz bir kızılık giyinir. Hele de öbek öbek beyaz karlara düşen kızılıkla beraber o zaman bu dağlara neden Aladağlar dendiğini anlarsınız...

Aladağlar'a kaçınıcı gidişim bilmiyorum. Ama her gidişimde ayrı bir heyecan hissedirim. İlk gittiğimde Kapuzbaşı Şelaleleri'nden Hacer ormanlarına Soğukpınar'a ve oradan da Yedigöller'e çıkmıştık. Herkésin indiğı parkuru biz tersinden çıkıyorduk ve bu parkur bölgenin en zorlu parkuruydu. Türkiye'nin en eski ormanlarının bulunduğu Hacer ormanlarını geçtikten sonra Soğukpınar'da sabahın ilk ışıklarıyla birlikte başlayan tırmanış ortalama 6-8 saat sürmüştü. Hatta öyle ki zor tırmanışlarda içinde bulunduğumuz reel duruma bakarak bazı mevkilerin ismini biz koymuştuk. Katırçatlatan, Devebağırttıran, Gömlekyırttıran bunlardan bir kaç...

En son tırmanışımı ise Höbek yaylasından yaptım. Höbek yaylasına ulaştığımızda gözümün önünden yıllar öncesi geçiyor ve buraları yeniden görmenin heyecanını yaşıyordum. Soğukpınar'da Aydın Karakimseli Abi ve Kadir Hikmet Beyazıt Abi'nin de katıldığı, ateşin etrafında toplanarak Metin Parlđı'nın bağlaması eşliğinde gecenin geç

■ Dağın olmadığı, dağların piknik mekânı olarak algulandığı bir yaşama biçiminde dağ öksüzdür, yalnızdır ve gariptir. Bu anlamda Aladağlar insana hala neyi kaybettiğini hatırlattığı gibi ne yapması gerektiğini de hatırlatıyor. Fıtratın, insanın, ahlakın, özün dağlarda, Anadolu'da, akan pınarlarda, bulutlarda var olduğunu fısıldıyor.

vakitlerine kadar söylediğimiz türküler sanki Düzkır'da, Direkkaya'da yankılanıyordu. Nuri Sıvar'ın şiirleri Hacer Ormanlarının sükunetine eşlik ediyordu.

Bu kez rotamız Höbek yaylasından başlayacak ve Teke Kalesi, Buzkaya, Düzkır, Yedigöller, Hacerboğazı, Soğukpınar, Ulupınar, Kapuzbaşı rotasında devam edecekti...

Höbek yaylasında yıllar önce katırcımız olan Ulupınarlı Habib Ağabeyi görmenin keyfi, başlangıç için güç ve

huzur veriyordu. Aladağlar'ın katırcıları garip insanlardır ve gurbeti gurbette yaşarlar. Bunun içindir ki dağcının halini en iyi onlar anlar.. Gurbeti içlerinde yaşadıkları için, yüzlerinin çoraklığı, bakışlarındaki zenginliği ve gönüllerindeki enginliği asla örtemez.

Martıları denizin serserileri olarak niteleyen muhayyile Bolkarlar'da ve Erciyes'te Yılkı Atlarını dağların serserilerine benzetmişti. Aladağlar'da ise bunların yerini geyikler ve yabani keçiler

alıyor. Ama insanın elinin uzandığı her yer öylesine hoyratça kuruyor ve öz niteliğini yitiriyor ki, geyikleri ve dağ keçilerini ancak dürbünlerle veya tele objektiflerimizle çok uzaktan görebiliyoruz. Dağlara dağlanmak isteyen insan gitmeli diyorum. Dağlarla bütünleşemeyen, dağda kaybolarak dağlaşamayan bir insanın dağın otuna, bitkisine, taşına, hayvanına yabancı kalması zorunlu bir sonuçtur. Artık insanlar dağlardan değil, dağlar insanlardan korkuyor. Dağlar

insanların uçurumlarından düşecek gibi duruyor içinde yaşadığımız modern dönemde... Ama dağ, kendini anlayan, bilen, seven insanı gördüğünde o zaman o da sizi sever ve engin gönlünü size açar. Belki de o zaman anlarsınız Efendimiz'in "Uhud bizi sever biz de Uhud'u" hadis-i şerifini..

Teke Kalesi'ne yaklaşırken gördüğümüz ilk güzellik Sarı Mahmut gölüydü. Bir dağa yaslanmış insana güven verircesine suyu hala boldu ve

Martıları denizin serserileri olarak niteleyen muhayyile Bolkarlar'da ve Erciyes'te yılkı atlarını dağların serserilerine benzetmişti. Aladağlar'da ise bunların yerini geyikler ve yabani keçiler alıyor.

her bir kayasında oluşturduğu gölgelerle bize el sallıyordu. İlk geceyi bu dağın dibinde geçirecektik. İnsanoğlu arkasını bir dağa yasladığı zaman kendini güvende hisseder. Dağ insana ihanet etmez. Nitekim dağlar insandan önce emanete muhatap olmuştur. İlahi irade teklifi ilk ona yaptığı içindir ki insanlarda dağa karşı bir güven duygusu vardır. Issızlığında gider mağaralarında, vadilerinde kendini bulur, garipliğinde ona sırtını yaslar ve huzur hisseder. Biz de bu duyguyla çadırlarımızın içine girip uyumaya çalışıyoruz. Ancak gece boyu esen rüzgâr, deniz fırtınalarını andırırcasına çadırlarımızı sallıyordu.

bulutların yansımaları ile karşıladı bizi. Biraz yüksek bir yere çıkarak arka grup gelene kadar bu tabloyu doya doya seyrettim. Bir mekânda bir insanın ismi varsa, o mekân artık insandır. Bir anlamda orada bizi karşılayan dağ başında biri göl değil gerçekten de Sarı Mahmut'tu. Mekan insanla anlamlı, mekan insanla tatlı..

Teke Kalesi'ne yaklaştıkça olağanüstü bir güzellik içinde kayboluyoruz. Bulutların kuşattığı dağ adeta ışıkların

O rüzgârlar ki her biri bir dağ nağmesi, dağ türküsüdür. Kelimeleri yücelerden hecelenir, sesi bilinmezlerden gelir... Bir ruhun izdüşümü, bir nefesin tecellisi..

Sabah henüz güneş doğmadan kalkıyoruz. Buz gibi su yüzümüze dağın ferahlığını veriyor. Güneşin doğuşuyla birlikte Teke Kalesi'ndeki kızılık Aladağlar'a niçin Aladağlar dendiğinin belgesi oluyor adeta. Bu güzelliği makinelerimizin imkânları

■ Bir mekânda bir insanın ismi varsa, o mekân artık insandır. Bir anlamda orada bizi karşılayan dağ başında biri göl değil gerçekten de Sarı Mahmut'tu. Mekan insanla anlamlı, mekan insanla tatlı..

nisbetinde hem hafızalarımıza hem de hafıza kartlarımıza aktarmaya çalışıyoruz. Fotoğraf tecelli karşısında ne kadar aciz.. Çünkü sınırlıyor, tanımlıyor, daraltıyor ve asla görüneni olduğu gibi yansıtmıyor. Sadece oradan bir katre, bir anı dondurup hatıra olarak

saklıyor. Bunun için gittiğiniz mekânı fotoğraf makinenizle değil de gönlünüz ve gözünüzle seyrettiğiniz zaman sizde daha çok kalıyor.

En zorlu yürüyüşü bugün yapacağız. Teke Kalesi'ni aşıp Buzkaya-Düzkır mevkiine çıkacağız ki yaklaşık 3,500'lere tırmanmak demek bu. Teke Kalesi'nin ilk yokuşunu tırmanırken gölgelerimiz bize eşlik ediyordu. Hatta öyle ki insanın sanal varlığının kendisinden öne

geçtiği, çağdaş insanın gölgesinin nasıl var ve önemli olduğunu hissetmeye başlıyorsunuz. Modern kentler insanın gölgesini bile kendine yabancılaştırmıştır. Dolayısıyla insan gölgesini bile gerçek haliyle ancak dağlarda görebiliyor. Hatta öyle ki çoğu zaman gölgelerimiz bizden daha önde giderek bize yol gösterdi ve cesaret verdi. Dağlar nasıl insana gölgeyse, dağlarda gölgelerimiz de bize hakiki anlamda gölge oldu.

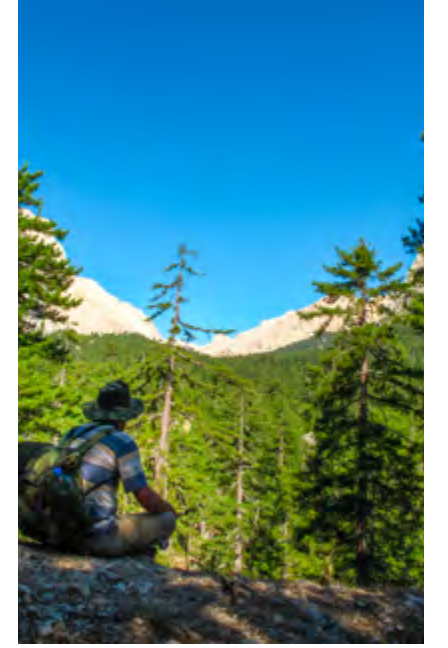

Teke Kalesi boğazını aştıktan sonra asıl bizi zorlayacak Buzkaya'nın önündeyiz. Kimi yerlerini adeta emekleyerek çıktığımız bu patika, Erciyes'te Hörgüçkaya'yı hatırlattı. Buzkaya'yı çıktıktan sonra bizi öylesine bir düzlük ve kar karşıladı ki, zirveye çıkan kendini karın üstüne atıyordu. Karın etrafında biraz dinlendikten sonra sağımıza doğru baktığımızda Yedigöller bölgesi bir avuç içi kadar düzlük biçiminde görünüyordu. Direktaş (Direkkaya), Ortadağ, Emli, Aşk tepesi, Hastahoca Gölü sanki avucumuzun içinde gibiydi.

Dik bir inişten sonra Hastahoca Gölü'nün kenarında mola verdik. 3200 metrelerde benzersiz bir göldü. Bölgenin en büyük gölü olduğu için Büyüköl de deniyordu. Dağ insanı yorarsa, gölü ve suyu da insanı dinlendirir. Gerçekten bir saatlik bir süre bütün yorgunluğumuzu

attı. Oysa asıl kamp kuracağımız Direktaş mevkiine daha bir saat yolumuz var. Biz göl ile sohbetimize ve muhabbetimize dağ türküleri eşliğinde devam ediyoruz.

Direktaş'a yaklaşırsanız mutlaka bir çobanla karşılaşsınız. Ve o çoban mutlaka size ayran ikram eder. Yıllar önce böyle olmuştu ve o çadıra yaklaştığımızda o sıcak bakışlar, o umutlu gözler yine aynıydı. Bir küçük köpek insandan daha sıcak bir eda ile bizi karşıladı ve çocukların gözlerindeki gülüşler buna eşlik etti. İçtiğimiz buz gibi ayran bize hala insan olmanın ve insan kalmanın ne kadar güçlü ve anlamlı bir şey olduğunu öğretti. Anadolu insanı sahip olduğu şeyi paylaşan insandır. Hele de dağlarda yaşıyor ve dağların halini biliyorsa... Rahmetli Babamın hiç tanımadığı insanları bile evimize davet etmesi, mutlaka ona bir ikramda

bulunma arzusu çocukluğumuzda biraz da şaşkınlıkla öğrendiğimiz hususlardı. Ama insan bunu bu yaşlarda ve özellikle de Anadolu'nun ortasında çok daha iyi anlıyor.

Çadırımızı kurduktan sonra İkinci'ye kadar dinlenip, Direkkaya ve Dipsiz Göl çevresinde çekim yapmayı planlıyoruz. Düşündüğümüz gibi de oldu. İkinci sonrası öyle bir ışık ortaya çıktı ki, sanki bize hadi makinelerinizin gücü yetiyorsa yansıtın bakalım bu güzelliği dercesine meydan okuyordu; bulutlar, göl ve dağ... Tecelli ve tezahürü anlamayan bir insan elindeki fotoğraf makinesi ne olursa olsun görülmesi gerekeni göremez, çekilmesi gerekeni çekemez. Fotoğraf çekmekten daha çok bu güzelliği gözlerimle ve gönlümle yaşamak istiyorum. Gösterme arzusu görme arzusunun, görünme ve bilinme arzusu bilme arzusunun önüne geçtiğinde zaten insanlığının geldiği boyutla hesaplaşmalıdır insan. Benliği olan dağı, toprağı, tabiatı, yağmuru, bulutu, suyu nasıl görebilir ki..

Gece buz gibiydi ve çok üşüdük. Sabahın ilk ışıklarıyla yaklaşık 6-8 saat arası süren bir yürüyüşümüz olacak.

Daha önce defalarca indiğim bu kez yakından tanıdığım hatta çoğu mevki isimlerini bizim verdiğimiz bir yeri yeniden göreceğim. Yedigöller'e ve Direkkaya'ya gölgelerimizle birlikte el salladık, son bir kez baktık ve bizim Gömlekyırttıran dediğimiz mevkiye doğru yürümeye başladık. Hacerboğazi'nı inmek de çıkmak kadar zordur.

■ **Direktaş'a yaklaşırken mutlaka bir çobanla karşılaşırsınız. Ve o çoban mutlaka size ayrılan ikram eder. Yıllar önce böyle olmuştu ve o çadıra yaklaştığımızda o sıcak bakışlar, o umutlu gözler yine aynıydı. Bir küçük köpek insandan daha sıcak bir eda ile bizi karşıladı ve çocukların gözlerindeki gülüşler buna eşlik etti.**

Hatta bazıları için inmek daha zordur. Çünkü kayıp düşme riski çok büyük. Üstelik hava da çok sıcak.. Uzaktan Hacer Ormanları'nı görmemizin bize verdiği güçle inmeye başlıyoruz.

Hacer Ormanları'nın girişine geldimizde yine bir Yörük çadırında bizi buz gibi ayrılan bekliyordu. O gözler.. Köylü insanların gözleri.. Erkeğiyle, kadınıyla,

çocuğuyla ve hatta köpeğiyle o kadar insan ki.. Bozulmamışlık varsa hala buralarda var, tabiata yabancılaşmama varsa hala buralarda var. Kentlerde kesinlikle yok.

Soğukpınar'dayız. Çadırlarımızı kurduk. Yukarıya göre nispeten çok sıcak. Çünkü 1700'lere kadar indik. Mis gibi orman havasını ağaçlardan yansıyan rüzgârın sesiyle ciğerlerimize çekiyoruz. Akşam yemeğinden sonra büyük bir kamp ateşi yaktık ve türküler söylemeye başladık. Türkü ve bozlak dağlarda söylenir. Katırcılarımızdan Veli Emmi'nin yanık sesi, Muharrem Usta'dan, Neşet Ertaş'tan türküler ve bozlaklarla bizi alıp götürüyordu ötelere..

*Yine mi gurbete düştü bizim yolumuz
Seyrettim bizim dağlar görünmez
Aşk elinden çok perişan halimiz
Divane gönülmü eğler bulunmaz*

O gece en derin uykumuzu uyuduk. Üşümedik. Sabahın ilk ışıklarıyla Hacer Ormanları'nın içinde Ulupınar Köyü'ne doğru keyifli bir biçimde yola koyulduk. İlk saatlik bir yolumuz vardı. Daha önce

geçtiğim bu yollardan tekrar geçmek beni eski hatıralara götürdü.

Ulupınar köyünde bizi dağın çiçeklerini andıran köyün çiçekleri, çocuklar karşıladı. Ali'si, Ahmet'i, Ayşe'si, Zeyneb'i bize gülen ve masum gözlerle hoş geldiniz diyorlardı. Bir evin önünde kuru bir ağaca sarılmış fotoğrafını çekmek istediğim küçük kız öyle çarptı ki beni anlatabilmek çok zor o anı. O sarıldığı ağaç bizden daha insandı. Adını sordum Zeynep dedi ve ben de köy meydanında ekibin tamamlanmasını beklerken Zeyneb'e şu satırları mırıldanıyordum...

*Büyüme sakın
Kopardılar çiçekleri
O sarıldığın ağaç
Bir insandan daha merhametli
Ve daha sıcak
Sen köylerde kal
Ağaçlara sarıl, dağlara çık
O gördüğün dağlar
Sana sevgi, sana merhamet
Ve sana kucak*

Bizi Kapuzbaşı Şelaleleri'ne götürecek arabalara binerek Şelaleler bölgesinde iki saat daha çekim yaptıktan sonra oradan dağıldık...

Kayseri'ye doğru, giderken dağa gitmeyen, dağı bilmeyen, dağlanmayan insanlar içinde yaşadıkları şehri "Medine" yapamazlar diyordum. Çünkü dağlar insanın yabancılaşmadan kendini koruyabildiği mekânlar. Dağ bilinci olan insan şehre egemen olur. Şehri bir kültür ve medeniyet merkezi haline getirir. Oysa bizim gittiğimiz ve içinde yaşadığımız kentler, sadece bütün değerlerin tüketildiği ve anlamını yitirdiği mekânlar... Dağın olmadığı, dağların piknik mekânı olarak algılandığı bir yaşama biçiminde dağ öksüzdür, yalnızdır ve gariptir. Bu anlamda Aladağlar insana hala neyi kaybettiğini hatırlattığı gibi ne yapması gerektiğini de hatırlatıyor. Fıtratın, insanın, ahlakın, özün dağlarda, Anadolu'da, akan pınarlarda, bulutlarda var olduğunu fısıldıyor. ■

Edebiyatımızda Kayseri veya Kayseri’de Edebiyata Dâir

Prof. Dr. Atabey Kılıç

Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı

Erciyes Dağı’nın kuzeye bakan eteklerinde binlerce yıl önce kurulmuş olan Kayseri, verimli ovanın yanı sıra çok önemli bir kavşak noktasında bulunmanın da nimetlerinden asırlardır istifade etmesini bilmiştir. Kuzey, güney, doğu, batı yönlerine gidecek hemen bütün yollar, neredeyse bugün de olduğu gibi hep Kayseri’den geçer. Tarihî İpek Yolu’nun ana ve tâli hatları Kayseri’de birleşir. Bu çok önemli konumundan dolayı asırlarca, insanların aktığı ulaşım yolları üzerinde kültürel etkileşim de hâliyle çok canlı bir şekilde gerçekleşmiştir. Tarih boyunca Kaniş, Karum, Kültepe, Mazaca vb. gibi çeşitli yerleşim isimleriyle karşılaştığımız bu verimli ovalar üzerine kurulmuş şehir, şu anki bilgilerimize göre ticaretin de en canlı olduğu ilk bölgelerdendir. Özellikle Kültepe’den çıkarılan Asur çivi yazılı tabletler günümüzden nere-

deyse 4000 yıl öncesine dayanmakta ve şehrin o zaman ne derece canlı ve önemli bir merkez olduğunu da göstermektedir. Son zamanlarda yapılan çalışmalarda, şehir halkının kullandığı mahallî ağızlardaki bazı kelimelerin o yılların izini taşıdığı da ifade edilmektedir.

Kayseri İslâm veya Türk hâkimiyetine geçmeden önce de önemli bir kilit nokta olarak dikkat çekiyordu. Bizans döneminde Hristiyanlaştırılmış Türklerin Adana’dan başlayıp kuzey-doğuda Karadeniz’e ulaşan bir hat üzerinde yerleştirildiklerini biliyoruz, aynı hatta İslâm ordularının da Müslümanlaştırılmış Türkleri yerleştirdiğini... Koramaz ve Derevenk vadisi bu karşılıklı iskânın Kayseri’deki ön önemli merkezleri olarak dikkat çeker.

İslâmî dönem edebiyatında Kayseri’yi fetih rûhunun içerisinde buluruz. Anadolu sahasının

■ Kuzey, güney, doğu, batı yönlerine gidecek hemen bütün yollar, neredeyse bugün de olduğu gibi hep Kayseri’den geçer. Tarihî İpek Yolu’nun ana ve tâli hatları Kayseri’de birleşir. Bu çok önemli konumundan dolayı asırlarca, insanların aktığı ulaşım yolları üzerinde kültürel etkileşim de hâliyle çok canlı bir şekilde gerçekleşmiştir.

▲ Ahmet Remzi Akyürek

▲ Yaman Dede

▲ Emir Kalkan

ilk İslâmî destanlarından olan Battal Gazi destanının en önemli merkezlerindendir Kayseri. Battal Gazi'nin kâfirlerden aldığı ilk şehirler arasındadır. Bu destanı okuyan veya dinleyenlerin hatırlayacağı üzere, hem şehir merkezi hem de özellikle Malatya yolu üzerinde bulunan ilçeler, Battal Gazi Hazretleri'nin fethettiği ve hikâye boyunca sık sık ziyaret ettiği yerlerin başında yer alır.

■ Ne yazık ki Kayseri'de uzun yıllar hâkim olan Selçukluların edebî yönü ilgili elimizde yeterli belge yok. Haçlı seferlerine ve ardından gelen Moğol istilâsına hamledebileceğimiz bu bulanıklığı, Gürsel Korat'ın bu devri başarılı bir şekilde aktardığı Zaman Yeli, Güvercine Ağıt ve Kalenderiye isimli başarılı romanları bir nebze olsun gidermektedir.

Battal Gazi torunlarından olan ve dedesi gibi Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması için olağan üstü gayretler sarf eden Sarı Saltuk da Kayseri'yi teşrîf eder. Saltuk-nâme'de anlatılan olayların bir kısmı, Kayseri'de, kale ve civarında geçer.

Ne yazık ki Kayseri'de uzun yıllar hâkim olan Selçukluların edebî yönü ile ilgili elimizde yeterli belge yok. Haçlı seferlerine ve ardından gelen Moğol istilâsına hamledebileceğimiz bu bulanıklığı, Gürsel Korat'ın bu devri başarılı

bir şekilde aktardığı Zaman Yeli, Güvercine Ağıt ve Kalenderiye isimli başarılı romanları bir nebze olsun gidermektedir. Muhsin İlyas Subaşı'nın Aşk Prensesleri de Öldürür ile Vedat Ali Tok'un Gevher Sultan isimli romanları da bu devri anlatan eserler arasında dikkat çekmektedir.

Dramatik ve çok hareketli bir ömrü olan Kadı Burhâneddîn Ahmed (1345-1398) bildiğimiz Kayserili ilk şâirdir. Sivas yakınlarında Akkoyunlu hükümdârı Karayülük Osman tarafından hâince şehit edilen Kadı Burhâneddîn, Sivas merkezli bir devlet kurarak Osmanlı, Karamanlı, Timur, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Memlûk gibi devletler ve hükümdarlarıyla da önemli savaşlar yapmıştır. Bir hayli hacme sâhip tek nüshalı divanındaki daha çok kahramanlık içeren, dînî tasavvufî yönü de kuvvetli şiirlerinde mahlas kullanmamıştır.

Ezelde Hak ne yazmış ise bolur,
Göz neni ki görececek ise görür,
İki âlemde Haka sığınmışız,
Tohtamış ne ola yâ Ahsah Timur.

Ezelde Allah ne yazmışsa o olur
Göz neyi görecekse onu görür
İki âlemde de Allâh'a sığınmışız
Toktamış ne olur, Aksak Timur ne?

Kayserili Divan şâirleri arasında ismi muhakkak zikredilmesi gereken şahısların başında tabîî ki Mehmed Râşid Efendi (1753-1797) gelir. Divançe sâhibi Râşid Efendi, Osmanlı devlet teşkilâtında çeşitli önemli görevlerde bulunmuş; adına bugün hâlâ Kayseri Ulu Câmi/ Câmi-i Kebîr bitişiğinde bulunan kütüphâne binasını yaptırmış ve içerisinde çok önemli eserlerin birer nüshasının da bulunduğu bin kadar yazma eserden oluşan bir koleksiyon oluşturmuştur.

Kayserili şâirler ve önemli kişilerle ilgili ilk ve önemli çalışmalar Ahmet Emin Güven Bey (1927-) tarafından

▲ Kadı Burhâneddîn

öncelikle babası Başkâtib-zâde Râgıb Bey'in mecmualarından hareketle verilmiştir.

Geçtiğimiz yüzyılın iki önemli siması muhakkak Ahmed Remzi Akyürek ile Talaslı Yaman Dedelerdir. Ahmed Remzi Akyürek (1872-1944) Kayseri Mevlevîhânesinde dünyaya gelmiş, son derece hareketli bir hayat hikâyesine sâhip Allah dostu şâirlerimizdendir. 1917'de Üsküdar Mevlevîhânesine şeyh olarak tayin edildiğinde yazdığı 8 beyitlik şiirin matla, yani giriş beyti dikkat çekicidir:

Merhabâ ey tal'at-ı irfan-likâ-yı Üsküdar
Merhabâ ey şâir-i mu'ciz-edâ-yı Üsküdar

Rum asıllı bir âilenin çocuğu olarak dünyaya gelen Yaman Dede (1887-1962), Mevlânâ hayranlığı ile İslâmı seçmiş bir Hak âşığıdır.

Gönül hûn oldu şevkinden boyandım yâ Resûlallah
Nasıl bilmem bu nîrâna dayandım yâ Resûlallah
Ezel bezminde bir dinmez figandım yâ Resûlallah
Cemâlinle fêrahnâk et ki yandım yâ Resûlallah

dörtlüğü ile başlayan Hz. Muhammed na'tı meşhur şiirlerindendir.

Kayseri denince tabîî ki Everekli Seyrânî'yi anmamak olmaz. 1800-1866 yılları arasında yaşadığı bilinen Seyrânî'nin, aruz ve hece vezni ile

▲ Gürsel Korat

yazdığı şiirleri vardır. İstanbul'a dâir şu şiir parçası ilgi çekicidir:

Yedi yıl eğlendi, kaldı Seyrânî
Bütün tahsîl etti ilmi irfânı
Sendeyken her türlü mürüvvet kânı
Bulmadın derdime câre İstanbul

Günümüzde Kayseri denilince hatırlanacak pek çok isim, şâir, edebiyatçı vardır mutlakâ ama biz sözü, Kayseri'yi ülke çapında tanıtan iki kıymetli isimle bitirelim: Özellikle Kanatsız Kuşlar Şehri isimli eseriyle tanınan, Gül âyinleri, 20. Yüzyıl Türk Halk Şairleri, Ha Bu Diyar, Kayıp Yüzler gibi eserleriyle Kayseri sosyal hayatı ve tarihi ile ilgili son derece kıymetli bilgiler veren Emir Kalkan (1948-2015) ile Dağı Dağa Kavuşturan, Üç Neslin Hikâyesi, San Gölün Atları ve Yılanlı Dağ gibi romanlarıyla millî edebiyatımızda da mühim bir yer edinen Süleyman Sağlam (1936).■

Seküler Bir Darbe Girişimi Olarak 15 Temmuz

Yrd. Doç. Dr. M. Fazıl Himmetoğlu

Fotoğraflar: Abdullah Koç

1 000 yıldan beri Anadolu'da var olma mücadelesi veren Türkiye, Selçuklu hanedanlığından Osmanlı'ya oradan da Cumhuriyet'e kadar birçok dini görünümü fakat ekonomik temelli, isyan ve kalkışmaya şahit olmuştur. Fakat hiçbir zaman devlete karşı topyekûn olarak kendisine dini/İslamî temel almış bir başkaldırı söz konusu olmamıştır. Çünkü kurulan devletler Din-ü Devlet Mülk-ü Millet şiarıyla kurulmuştur. Bunda İbni Arabî ve İmam Gazalî'nin düşünce dünyalarının payları büyüktür. Cumhuriyet döneminde laik bir yapı tercih edilmiş olmasına rağmen, halkın gözünde devlet geçmişten gelen mukaddes yerini muhafaza etmeye devam etmiştir.

Tarihi serencam içinde görülen bazı isyanlar dini kaygılarla patlak vermiş gibi görünse de girişte ifade edildiği gibi çoğunlukla ekonomik sıkıntılardan kaynaklanmıştır. Mesela dini temelli görünen Babaî İsyanı Moğolların Batı'ya hareketi sonrasında Anadolu'ya akan nüfusla yerleşik ahalinin arasındaki otlak ve kışlak çekişmesi sonucunda ortaya çıkarken, yine dini bir kisveye bürünmüş Şeyh Bedreddin İsyanı da 1402 Ankara Savaşı'ndan sonra Anadolu'da bozu-

lan siyasi ve ekonomik istikrarsızlığın akabinde kendini göstermiştir. Patrona Halil İsyanı ise İstanbul'daki bürokrat ve esnaf taifeleri arasındaki iktisadi makasın açılması sonucunda patlak vermiştir. Kısacası Anadolu'da gelir eşitliği sağlandığı müddetçe bu tür isyan ve kalkışmalar pek gözlenmemiştir. Türkiye'de dünyanın diğer yerlerinde de olduğu gibi adalet mülkün temelidir şiarı esas tutulduğu ve pratiğe döküldüğü takdirde sosyal sükûnet genelde hâkim olagelmıştır.

Avrupa 17. asırda Westfalia anlaşması ile dinin devletle, devletin de halkla ilişkisini yeniden inşa etmişti. Avrupalıya göre yaşamı sürdürmek için gerekli olan şey artık inanç değil sermayeydi. Sermaye ile bireyin arasına hiç kimsenin giremediği, bireyin bütün haklarının sermaye ile korunduğu bu yeni anlayışa sekülerizm dendi. Fakat unutmamak lazım ki sekülerizm hiçbir zaman dini reddetmedi. Sadece karar verme mekanizmasında dini yasaları değiştirilebilir mevzuatlar olarak gördü. Seküler anlayışa göre her şey değişebilir ve dünyevi ihtiraslara kurban edilebilirdi. Buna “Tanrı” ve yasaları da dâhildi. Mesela FETÖ elebaşının Allah'ın emirlerine ve İslam'ın asli unsurlarını teferruat olarak görmesi ve gündemine almaması, buna karşılık asıl ve öze ilgili olmayan tali konuları ana unsurlarmış gibi öne çıkarması (özellikle dünyevi hususlar, ekonomi, güç, makam, mevki, para vb.) başka nasıl izah edilebilir?

Bireyin her şeyi kendi lehine çevirecek haklara sahip olması, dünyayı kendi cenneti haline getirme hürriyeti sekülerizmin temel doktrindir. FETÖ de temelde bu amaç uğruna hareket etmekten başka bir iş görmemiştir. FETÖ, klasik sekülerler gibi Allah'ın kitabında Sırat al-Mustakîm olarak geçen liyakat, sadakat, dürüstlük ve doğruluk yerine, dünyevi beklentileri elde etmek için her şeye mezun ve her

şeyi meşrulaştıran (adeta haram ile helal arasında bir ayrım noktası kalmamıştır) bir dil üretmiştir. Zira bu dil hayvani zekânın ve liberal düşüncenin marş dinamosudur. Sekülerlik, en optimum fayda sonucuna ulaşmada her türlü argümanı kullanılmaktan çekinmemeyi salık verir.

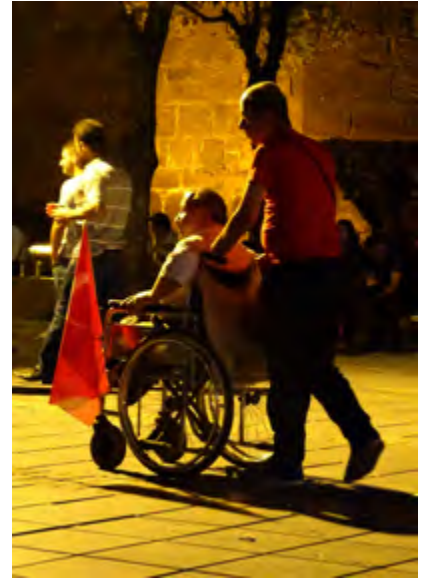
FETÖ hareketinin bütün eylem ve hareketlerinin yanında en son giriştiği 15 Temmuz kalkışmasına göz atmak FETÖ hareketinin ne kadar seküler bir yapı olduğunu anlamaya yeterlidir. Yukarıda da ifade edildiği gibi sekülerizm dini reddetmez amaçları uğruna her şeyi kullandığı gibi dini de kullanır.

FETÖ hareketi de takipçi ve destekçilerine dünyevi cennet ideali için İslam'ı kullanarak servet, saltanat ve maişet vaat etti. Bu yapı dini görünümlü fakat dünyevi hesapları olan son derece seküler bir hareketti. Zira bu örgütün hiçbir tetikçisi liberal demokrasinin, kapitalizmin, modern değerlerin, seküler yaşama biçiminin aleyhine tek kelimetmedi. Aksine liberal metodolojiyi kendine pusula edindi.

Seküler demokrasilerin insan duyguları ve düşüncelerini kullanarak birçok toplum mühendisliği uyguladığı tarihi bir vakıadır. İşte 15 Temmuz'daki milli direniş bu mühendisliğin iflasının

adıdır. İhanet planları yapanlar tuzağa düşmüştür. Zira “Allah tuzak kuranların en hayırlısıdır”.

15 Temmuz kalkışması istismarcıların ve tarih bilmezlerin iddia ettiği gibi dini ve İslami bir hedefi yoktur. Nasıl ki tarihte devletimiz içinde İstanbul'un fethini istemeyen yapılar vardysa yakın dönemde de malum dersanelerin ve bankaların kapatılmasını istemeyenler de olmuştur. 15 Temmuz direnişi Türk milletinin 300 yıllık Batılılaşma ve Modernleşme sürecini yaşamasına rağmen, millet olma şuuru ve devlet olma bilinci ve refleksiyle geçmişini ve kaybettiklerini hatırlayarak adeta

tarihe yeni bir kayıt düştüğü ve özünü, kendini hatırladığı, kaynağını kendi tarihinden, dini ve milli değerlerinden alan önemli bir harekettir. Hz. İbrahim'e (A.S) ateşi serin eden, Hz. Musa'ya (A.S) denizler yardıran, bir avuç sahabeyle Bedir'de Hz. Muhammed'i (S.A.V) kalabalıklara muzaffer kılan el-Muntakim; ellerinde her türlü gücü olan bu zorba topluluğuna karşı aynı şerefli duruşu sergileyen o gün meydanlardaki her bir insanın gören gözü, tutan eli ve yürüyen ayağı olmuştur...

O GECE KAYSERİ...

15 Temmuz Cuma.

Genel itibarla hava açık küçük bulutların gölgelikler oluşturduğu mesainin bitiş günü. Çarşı biraz kalabalık. Belki de bağ mevsimi olduğundan Kayserili hafta sonu alış veriş için çarşıda. Haberlerde ve ajanslarda dikkat çekici hiçbir şey yok. Akşam ise şehir gündüze nazaran oldukça sakin. Saat akşam dokuz civarında sosyal medyadaki ilginç haberler paylaşılmaya başlıyor. Köprüde terör eylemi olasılığı ve alınan tedbirler hakkında bilgiler.. Bunun yanında İstanbul ve Ankara semalarında jetlerin gürültüyle dolaştığı haberleri. Darbe tecrübesi olanlar biraz huzursuz

olmuşlardı. Zira mevzu bahis terör ise askerın boğazda ne işi vardı. Yine bu sırada sosyal medyada darbe kelimesi görölmeye başlarken televizyonunu açanlar “TSK yönetime el koydu” yazısıyla karşı karşıya kaldı. Bazı kanallarda Başbakanımız Binali Yıldırım’ın telefon konuşmaları dönerken bunun bir kal-kışma olduğu anlaşıldı. Anadolu’nun kalbi durumundaki Kayseri Şehri’nin asil evlatları henüz Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’dan haber alınamadığı bu anlarda süratle organize olup Cumhuriyet Meydanı’na birikmeye başladı. Cumhurbaşkanı-mızın canlı yayın çağrısı ile birlikte meydandaki yüzler bin, binler on bin, on binler yüzbinler olmuştu. Sivas Caddesi’nden, Düvenönü Meydanı’ndan, Hunat önlerinden kalabalıklar meydana doluşmaya başladı. Gözlerde korku değil endişe hâkimdi. Kalabalıkta öfkeli fakat vakarlı bir tavır vardı. Kayserili bu ihanetin arkasında kimler olduğunu çok iyi biliyordu. Buna rağmen Kayseri’nin evlatları istikameti üzerindeki bu ihanet şebekesine ait bina kurum ve kuruluşlara sataşmadı. Ortallığı yakıp yıkmadı ve anarşi ortamını oluşturacak bir man-zaraya meydan vermedi. Kayserili eline

top tüfek almadı; imanı ile yola çıkıp alını ve kalbi açık bir şekilde Cumhuriyet Meydanı’nda istiklali için nöbete durdu. Bürüngüz Camii’nden yükselen sala sesi ile Kayseri halkının salavatları birbirine karışıyordu artık. Kurşunlu Camii avlusu Kuran-ı Kerimler okuyan vatandaşlarla dolmuştu. Kayseri halkı sağcısı ve solcusu; zengini ve fakiri ile o gece olması gereken yerdeydi. Sabaha kadar tekbirler halkı diri tuttu. Kayserili bir taraftan İstanbul’dan ve Ankara’dan haber almak için uğraşırken diğer taraftan kalabalığı farklı yönle çekmeye çalışan kişilerin çağrısına “Reis meydan dedi meydanda kalacağız” diye cevap vererek mevziisini terk etmedi. Haber almak zordu, telefonlar

kilitleniyordu. Bu arada kulaktan kulağa bir haber dolaşıyordu meydanda. Bir yiğidin, isyancı komutanlardan birini öldürdüğü ve kendisinin hemen orada şehit edildiği haberi idi bu. Oldukça kritik bir hamle yapmıştı bu yiğit. Belki gecenin belki de ülkenin kaderi değişmişti. Birkaç gün sonra öğrenildi o aslanın kim olduğu

Ömer Halisdemir...

Sabah ezanı okundu. Uzun bir sabah namazı kılındı. Belki de Kayseri’deki Bayram namazları dâhil en kalabalık sabah namazı 16 Temmuz’da kılınmıştı. Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik hemşerileri ile birlikte Bürüngüz Camii’nde namazı kıldıktan sonra elleriyle vatandaşlarına çorba

dağıtarak hizmet etti. Meydandaki kalabalığın bir kısmı belki de bitmiş tir umuduyla evlerine gitti. Uyumak yerine televizyonunu açanlar Ankara ve İstanbul’da saldırıların devam ettiğini öğrenince tekrar meydana döndü. 16 Temmuz Cumartesi ve 17 Temmuz Pazar günleri meydan 48 saat boyunca terk edilmedi. Plansız bir nöbetleşme vardı. Fakat bu plansızlığa rağmen meydandaki kalabalık artmaya devam ediyordu. Çadırlar kuruldu. İnsanlar sayısal çokluklarını bir mana etrafında yekpare yaparak adeta tek bir ruh olmuşlardı. Millet olmak da söyle bir

şeydi. Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan durum değerlendirmesi için canlı yayına çıktığında Seyyid Burhaneddin’in torunları ekseri Cumhuriyet Meydanı’ndaydı. Kayserililer artık daha umutluydular. Çünkü teslim olmamışlardı. Belki biraz üzgündüler. Şehitlerine ve gazilerine ağladılar. Kendilerini, kısa geçmişi, zamanı ve mekânı sorguladılar. Ancak kendilerini sabaha kadar gözleyen düşmana da binlerce yıllık unutulmayacak mesajlarını verdiler. Bu anlamda 15 Temmuz ve Türk Milleti, sadece FETÖ ve benzerlerine değil, asıl onların iklimlerini hazırlayan,

sabaha kadar onların başarısı için çaba gösteren pek çok yapı ve dış unsura da unutamayacağı bir sukut-u hayal yaşattı.

Türk Milleti bir destan yazdı. Kendisine müdahale edenlere karşı, kendisinin tarihe isterse nasıl müdahale edebileceğini gösterdi. Bu anlamıyla 15 Temmuz sadece bir direniş değil, Türk Milletinin bundan sonraki hayatında da stratejik anlamda neler yapabileceğini gösterdi ve ne yapması gerektiğinin de temellerini oluşturdu. 15 Temmuz üç yüz yıllık Direniş sürecinden çıkışın ve yeni bir sürecin Diriliş sürecinin miladı oldu. ■

Kayseri'den Geleneksel Bir Eğitim ve Sosyal Dayanışma Uygulaması

Oyalama Kâğıdı

Hasan Ekinci

Çocuk büyümeye başladıktan sonra ihtiyaç duyacağı şeyleri kavraması ve çevresindeki eşya ve insanlarla nasıl bir ilişki kuracağı eğitimin ilgi alanına girer. Bu süreçte hem hayatta kalabilme ve hem de o toplumda nasıl bir boşluğu dolduracağı eğitimin ana hedefidir.

Altı yaşlarına gelen çocuk bu süreci resmi ve gayri resmi olarak iki kısımda sürdürür. Resmi eğitim okullarda belli bir müfredat doğrultusunda, devletin istediği vatandaş tipine uygun bilgi ve becerilerle donatılmaya çalışılır. Bütün çocuklar bu eğitimden geçer. Bu eğitimin resmi yönüdür ve bunun neticesinde çocuğa yetkinliği için diploma verilir.

Eğitimin gayri resmi (geleneksel) yönünde ise çocukyine hayata hazırlanır ama buradaki eğitim her çocuk için aynı

■ Geleneksel eğitimde okullarda olduğu gibi eğitim uzmanları ve uygulanacak eğitim teorileri yoktur. Fakat geleneksel olarak çocuğu eğitecek çeşitli uygulamalar tecrübeyle bilinir.

değildir. Ailenin ve çevrenin beklentisi, diğer taraftan çocuğun yetenekleri burada önemlidir. Çocuk bir taraftan okulda eğitim alırken diğer taraftan da ailesinin geçim kaynağını veya diğer bir deyişle baba mesleğini öğrenmeye çalışır. Baba mesleğinin şekline göre çocuk usta çırak ortamında yetiştirilir. Bu süreç basit işlerden zora doğru çocuğun kapasitesine uygun olarak gerçekleştirilir.

■ “Oyalama kağıdı” metoduyla çocuk sadece babasının dükkânında olanı biteni değil bütün çarşıda yaşananı görür. Nerede hangi dükkân var, hangi esnaf ne ile uğraşır, kim kimin tanıdığı, ne nereden alınır, nerede ne yapılmaz öğrenir...

Resmi eğitimde sürecinde olduğu gibi geleneksel eğitim sürecinde de çocuk aynı çocuktur. Yani okul döneminde yapmış olduğu bütün davranışları aynı şekilde baba mesleğini yaparken de yaşar. Okul döneminde çocuğun rastlayabileceği bütün problemler öğretmenler ve eğitim uzmanları tarafından en aza indirilip başarının yakalanması için çeşitli araştırmalar ve uygulamalar yapılır. Bu süreçte öğrencinin hem zihinsel gelişimi ve hem de fiziksel gelişimi takip edilerek öğrenciye imkânlar dâhilinde en uygun ortam hazırlanır.

Geleneksel eğitimde ise okullarda

olduğu gibi eğitim uzmanları ve uygulanacak eğitim teorileri yoktur. Fakat geleneksel olarak çocuğu eğitecek çeşitli uygulamalar tecrübeyle bilinir. Şu anda pek uygulandığını zannetmediğim, fakat 30- 40 yıl öncesinde Kayseri’de yapılan ve bir eğitim ve sosyal dayanışma uygulaması olan “Oyalama Kâğıdı”nı anlatmak istiyorum.

Çocuk baba mesleğini öğrenmek ve o ortamı tanımak için babası ile birlikte sabah erkenden kalkar ve iş yerini açmak için babasıyla birlikte işyerine gider. Yapılan her şey daha çok gözlem yoluyla

başlar. Evden ayrılıp farklı bir ortama gelen çocuk hareketlidir ve etrafa da ilgilidir. Babasının vereceği küçük işleri büyük bir iş yapıyormuşçasına canı yürekten yerine getirir. Bu süreçte hem dükkânı ve hem de dükkân çevresinde olup bitenleri gözler. Fakat neticede çocuktur ve bir süre sonra sıkılmaya ve haylazlıklar yapmaya başlar. Bunu fark eden babası hemen çocuğunu çağırır ve: “*Oğlum gel buraya, karşı dükkândaki Mehmet Emmine git ondan oyalama kâğıdı iste*” der. Çocuk, yeni bir iş yapacağını sevinciyle Mehmet Emminin dükkânına

gider ve oyalama kâğıdı ister. Durumu anlayan Mehmet Emmi şöyle bir sağa sola bakarak, aradığı şeyi bulamamış gibi: “*Yavrucuğum, oyalama kâğıdı bende kalmamış, hadi sen birde Osman Emmi’nin dükkânına bak*” der. Çocuk koşarak Osman emminin dükkânına gider ve ondan oyalama kâğıdı ister. Osman Emmi de şöyle bir arıyormuş gibi yapar ve: “*Tüh bende de kalmamış. Ali Abine bak, onda olacaktı*” der. Çocuk koşarak Ali Abisinin dükkanına gider.... Bu belli bir zamana kadar böylelikle devam eder.

Bu süreçte yapılmak istenen çocuğu

kandırarak onu dükkân dükkân dolaştırmak değildir. Yapılmak istenen çocuğun sıkılmışlığını ve sonucunda doğan haylazlığını hafifletmek için “*oyalanmasıdır*”. Bu yapılırken yabancı bir dükkâna veya ortama çocuk gönderilmez. Bütün esnaf “*oyalama kâğıdı*” isteyen çocuğu gördüklerinde ne yapacaklarını bilir. Çünkü vakti zamanında onlar da aynı tedristen geçmişlerdir.

Peki, böyle bir uygulama ile çocuk ne kazanır: Hiperaktif çocukların eğitiminde kullanılan yöntemlerden biri de ortam ve uğraşı değişikliğidir. Farklı

bir ortam ve uğraşı aşırı hareketliliğin ve tembelliğin önlenmesinde etkilidir. Diğer taraftan çocuk sadece babasının dükkânında neler olup bittiğini görmez, böylelikle çocuk bütün çarşıda ne oluyor görür. Nerede hangi dükkân var, hangi esnaf ne ile uğraşır, kim kimin tanıdığı,

■ Çocuk okuldan dönüp evde annesini bulamadığında nereye gidebileceğini bilir ve emniyet içindedir. Aynı binada yaşayıp ta komşularının kim olduğunu bilmeyen günümüz aileleri için ne büyük bir kayıp...

ne nereden alınır, nerede ne yapılmaz çocuk öğrenir...

Benzer uygulamayı Kayserili ev hanımları da yapar. Ayşe Hanım ev işleriyle uğraşmaktadır ve çocuğu sıkılmıştır. Evde yaramazlık yapmaya başlamıştır. Annesi onu oyalama kâğıdı alması için Hatice Hanımlara gönderir. Hatice Hanım da oyalama kâğıdı isteyen çocuğu gördüğünde ne yapacağını bilir ve onu gerekiyorsa evine alır kendi çocuklarıyla oynatır. Karnını doyurur. Çünkü zamanı geldiğinde kendisi de çocuğunu avutmak ve ev işlerini rahat yapmak için oyalama kâğıdı almaya Ayşe Hanımlara gönderecektir.

Böylelikle mahalle içinde komşuluk ilişkileri daha sıcak ve canlı olur. Çocuk okuldan dönüp evde annesini bulamadığında nereye gidebileceğini bilir ve emniyet içindedir. Aynı binada yaşayıp ta komşularının kim olduğunu bilmeyen günümüz aileleri için ne büyük bir kayıp... ■

ADIYLA MÜSEMMA ŞEHİR KAYSERİ

Mehmet Kurtoğlu

*Gesi bağlarında dolanıyorum
Yitirdim yârîmi aman arıyorum
Halk Türküsü*

Bir şehri ilk defa görüp anlatmak gerçekte o şehrin fotoğrafını çekmektir. Müteakip kereler görmek ise onunla ruhsal bir bağ kurup, bilinçaltına inmektir. Buyüzden bir defa gördüğünüz şehir ile birkaç defa gördüğünüz şehir arasında fark vardır. Bir de şehre farklı zamanlarda farklı kapı veya noktalardan girmişseniz eğer, her karşılaşmanız farklı olacaktır. Tanpınar, Erzurum’u anlatırken, şehre üç defa ayrı yollardan ve aynı zaman dilimlerinde gittiğini söyler. Ve bu üç ayrı gidiş üzerinden şehri anlatır. Çünkü şehir insanı her

zaman aynı çehre ile karşılayabilir ama aynı ruhla karşılayamaz. Bundan dolayı bir şehre farklı zamanlarda ve farklı kapılardan girmek, şehri çok yönlü okumak demektir. Bir şehirle birkaç defa karşılaşma belki şekli/fizik olarak farklı olmasa da ruh/metafizik olarak farklıdır; çünkü şehirler şekli olarak aynı kalsalar da ruh olarak farklı davranışlar gösterirler. Şehirlerin bir görünen yüzü bir de insan gibi bilinçaltı vardır. Bu bilinçaltı aynı zamanda şehri şekillendiren zihniyettir de... Çünkü şehirlerin görüntüsü, bilinç-

lerinin dışı yansımasından başka bir şey değildir. Bilindiği gibi Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri, insanların ruh hallerini zahiri görünüşlerinden yola çıkarak tanımlar. Fiziki görünümünden hareketle insanın ruhsal yönünü irdelemeye çalışır. Onun bu tarzını eleştirenler olmuştur, ama onun bu konudaki tespitlerini göz ardı etmek mümkün değildir.

Şahsen şehirleri tanımlarken fiziki görüntüyü göz ardı etmez, bilakis ondan yola çıkarak derin kültürünü, bu kültürün o şehre kazandırdığı refleksi

anlamaya ve algılamaya çalışırım. Genellikle bir şehir bende ilk defa nasıl bir algı oluşturmuşsa, sonraki karşılaşmalarımda da hep aynı algıyı devam ettirmiştir. Bu anlamda yanıldığım çok az şehir olduğunu söyleyebilirim. “Erciyes Yazarlar Zirvesi” ne katılmak için gittiğim Kayseri ile bu ikinci kez karşılaşmamdı. Daha önce “Edirne’den Ardahan’a Kültür Gezisi” adlı bir program çerçevesinde gelmiş, burada bir gece kalmış, kısa bir geziden sonra yolumuza devam etmiştik. Bu karşılaşmayı oldukça önemsiyordum,

zira daha önceki Kayseri seyahatim gününbirlik bir geziden oluşurken, bu üç günlük daha geniş bir zamana yayılmış bir gezi olacaktı. Ayrıca geniş katılımlı bu toplantıda birçok Kayserili yazar bizimle birlikte olduğundan, şehri birinci elden bilgilerle tanıma fırsatı yakalamış oldum. Bence bir şehri en iyi tanımanın yolu, o şehrin tarihi mekânlarına ve kaynak kişilerine ulaşmaktır. Tarihi mekânlar şehrin hafızası, kaynak kişiler ise şehrin yaşayan idrakidir. Özellikle Batılı araştırmacılar ve oryantalistler bunu çok iyi bildikle-

rinden, bir şehre gitmeden önce o şehir hakkında okumalar yapar ve kaynak kişileriyle temasa geçerler. Çünkü şehrin kaynak kişileri, şehir hakkında altmış, yetmiş yılda edindikleri bilgi ve tecrübeyi bir anda karşısındakine aktarır. Bu yüzden seyahat ederken, şehri tanıyan, ruhunu içselleştirmiş olan kaynak kişilerle birlikte geziniz, onlardan şehri dinleyiniz. Özellikle kadim şehirlerimizde şehri içselleştirmiş, kaynak kişiler vardır ve bunlar adeta yaşadıkları şehrin karasevdaı eşleri gibidir...

Kayseri'ye ilk gittiğimde, şehri; “*din ile dünyanın dengede olduğu şehir*” diye tanımlamış, hatta bu başlık altında bir yazı kaleme almıştım. Çünkü şehir devasa fabrikaları, dindar ve müte-deyyin kimliği bir arada yaşıyordu. Bilindiği gibi sanayi şehirleri, refah düzeyi yüksek şehirler olduğundan, din veya inançla bağları çoğunlukla zayıf olur. Bu dünyanın her yerinde böyledir.

Ama Kayseri’de insanlar hem dindar hem zengin. Hem sanayi şehri hem de müte-deyyin... Sanatçı insan ile tüccar insan arasındaki farkı ve bu iki insan tipinin birbirini anlayamamasını bir yazar dostum “*para sayan el kalem tutamaz*” diye açıklardı. Bu tanımı sanayi şehirlerine uyarladığımızda, bu şehirlerde kültür ve sanatın zayıf olduğu görülür. Çünkü şehre tüccar gözüyle bakanlar,

şehirdeki tarihi eserleri koruma, onların vermiş olduğu ruhu teneffüs etme gibi bir kaygı gütmmez, bilakis bu mekânları nasıl getiriye dönüştüreceklerinin hesabını yaparlar. Kültür adamları ise şehre ruh ve estetik verecek şeyler tasarlarlar. Bu yüzden ticari ve sanayi şehirleri her zaman kültürel anlamda zayıf ve geri kalmıştırlar. İstanbul’u istisna sayarsak, Kayseri, Gaziantep

vs sanayi şehirlerini bu anlamda örnek gösterebiliriz. Günümüzde kültür ve inanç turizminin revaçta olduğunu gören sanayi şehirlerimiz, artık parasal doyuma da ulaştıklarından, kültürel bağlamda da markalaşmak istiyorlar. Zira küresel dünyada markalaşan kültürel şehirler ön plana çıkmakta, şehirler artık kültür şehri olma yolunda çaba harcamaktadırlar. Şehirlerin yalnızca sanayi ile

var olamayacaklarını artık görüyorlar. Bildiğim kadarıyla son yıllarda Kayseri ve Gaziantep bu yüzden kültüre önem vermekte, bu alanda önemli adımlar atmaktadırlar.

Kayseri, geniş bozkırlara inşa edilmiş, Erciyes Dağı eteklerine yayılmış bir ova şehri. Arazi bakımından geniş ve düz olmanın avantajını kullanarak, bilinçli bir modernleşme ile kendini yeniden kurmuş. Tarihi geçmişi ve mevcut tarihi eserleriyle bir Selçuklu şehri. Osmanlıya taş ve şehre ruh veren Mimar Sinan

yatıyor. Yahut Osmanlı mirasçısı olduğu Selçuklu’nun otantik yapısını bozmadan İç Anadolu’da yaşamasını istemesinden kaynaklanabilir. Ya da İç Anadolu’nun Selçuklu kalmasını istemiştir! Şehirde Mimar Sinan’ın yaptığı tek bir Osmanlı Camisi bulunuyor. İç Anadolu şehirleri Konya, Kırşehir, Kayseri birer Selçuklu şehri. Osmanlının burada olmamasını Selçukluya saygı olarak görenler olduğu gibi, Karamanoğulları Beyliği’ne olan muhaliflikten kaynaklanan bir bakışın etkisi olduğunu söyleyenler de var.

■ Kayseri’ye ilk gittiğimde, şehri; “*din ile dünyanın dengede olduğu şehir*” diye tanımlamış, hatta bu başlık altında bir yazı kaleme almıştım. Çünkü şehir devasa fabrikaları, dindar ve müte-deyyin kimliği bir arada yaşıyordu.

▲ Suna Güzel

gibi bir deha armağan etmiş bu şehir, haklı olarak Sinan ile övünmekte ve onun ismini yaşatmaktadır. Şehrin modern yapılarına baktığınızda bu dehanın (Mimar Sinan’ın) sanatından faydalanamadığını, onun birikimini Cumhuriyet’e taşıyamadığını görüyoruz. Bu belki de Sinan’ın Kayseri’den çıktıktan sonra bir daha bu şehre dönememesinde

Her iktidar kendi varlığını gösterecek eserler bırakır. Konya, Kayseri, Yozgat, Kırşehir, Ankara’yı gördükten sonra Osmanlı’nın İç Anadolu’dan daha çok, Balkanlar ve Güneydoğu’da var olduğunu düşünüyorum. İç Anadolu’nun dindar ve milliyetçi refleksi Selçuklu’ya, Güneydoğu’nun dindar ve çoğulcu yapısının Osmanlı’ya dayandığı söy-

▲ Dursun Çiçek

lenebilir. Anadolu'yu Anadolu yapan bu iki medeniyetin algısı bugünkü Anadolu Müslümanlığını doğurmuş ve toplumu pekiştirmiştir.

Kayseri'nin bir ticaret ve sanayi şehri olmasında, bu şehrin kurucu iradesi

Ahilik kültürü yatmaktadır. Şehrin fiziki durumu onun bir çarşı etrafında kurulan ticaret şehri olduğunu gösteriyor. Çarşısının halen büyük ve yaşıyor olması bunun göstergesi. İstanbul'dan sonra en büyük Kapalıçarşı'ya sahip bir

■ **Kayseri devasa yollarıyla insana nefes aldırıyor. Bir şehrin yollarının genişliği ve büyüklüğüyle, ufkunun genişliği ve büyüklüğü orantılıdır. Kayseri'nin yollarının genişliği ve büyüklüğü aynı zamanda şehri idare edenlerin ufkunun büyüklüğünü göstermektedir.**

şehir. Bir şehrin çarşısının büyüklüğü o şehrin ticaretiyle orantılıdır. Tek bir kapalı çarşısında yedi yüzü aşkın dükkân olduğu söyleniyor. Şehrin ticari aklı, onun kuruluş mantalitesinden kaynaklanıyor. Beraber dolaştığımız yazar dostlar, Kayserililerin açıkgoz ve ticari aklına göndermeler yapan fıkralar anlatıyor. Bu fıkralarda aynı zamanda şehrin bilinçaltı saklı. Daha açık ifadeyle ticari kafası, zekiliği...

İtalo Calvino, "herkesin bir ilk şehri vardır" der ve ben de ilk şehrim; tarım ve kültür şehri Urfa'dan ticari ve sanayi şehri Kayseri'ye bakarken, bu iki şehir (farklılıkları ve benzerlikleri) arasında kıyaslamalar yapıyorum. Şehircilikte bir kural vardır, tarım toplumları hiçbir zaman şehirli olamazlar. Urfa tarım toplumu olarak, şehirleşmesini kültüre sarılarak gerçekleştirmiş. Buna rağmen tarım toplumu refleksi göstermekte, toprağa bağımlı toplumlarda görülen kapalılığı devam ettirmektedir. Büyük göçlere, Güneydoğu Anadolu Projesine, Üniversite ve kitle iletişim araçlarına rağmen yine de sanayileşememektedir. On iki bin yıllık geçmişine rağmen, hisar içindeki eski şehirden dışarı çıkamaya

▼ Erdal Yavuzak

■ **Adını lider ve kral anlamına gelen Kayser'den alan bu şehir, gerçekten adıyla müsemma bir şehir. Birçok alanda öncülük liderlik yapıyor. Kişiliğin yansıması olan adıyla, Anadolu'nun kalbindeki Kayseri, çarşıdan mabede, mabetten çarşıya yol bulmuş. Belediyeciliğiyle örnek, sanayisiyle öncü bir şehir.**

korkuyor adeta... Kayseri ise ticari bir şehir olarak bulunduğu coğrafyaya sığmıyor, yüzeysel olarak genişliyor, ufuk olarak ülkelere açılıyor. Bu iki şehrin gelişmişliği ve geri kalmışlığını yollarına bakarak yorumlamak mümkündür. Urfa dar ve sınırlı yollarıyla bir kısır döngü yaşarken, Kayseri devasa yollarıyla insana nefes aldırıyor. Bir şehrin yollarının genişliği ve büyüklüğüyle, ufkunun genişliği ve büyüklüğü orantılıdır. Kayseri'nin yollarının genişliği ve büyüklüğü aynı zamanda şehri idare edenlerin ufkunun büyüklüğünü göstermektedir. Bu yüzden Kayseri'den iki Cumhurbaşkanı, birçok bakan çıkmış, sanayi ve ticaret adamı çıkmıştır.

Şehirlerin kuruluş mantaliteleri aynı zamanda onların istinat noktalarıdır. Şehirlerin istinat noktasıyla oynadığınız zaman, ruhuyla oynamış olursunuz. Bu anlamda Kayseri, çarşı etrafında şekillenmiş ve istinat noktasını çarşı

yani ticaret üzerine oturtmuş bir şehir. Kayseri'den ticareti çekip aldığımızda geriye fazla bir şey kalmaz. Bilindiği gibi mabet, kale ve çarşı şehirlerin ortaya çıkış noktasıdır. Kale, iktidarı, mabet dini/inancı çarşı ise ekonomiyi belirler. Kayseri'de Selçuklu'dan geriye kalan devasa mekânlara baktığımızda, bunların başında çarşının geldiğini görürüz. Tarihi çarşayı gezerken en çok dikkatimi çeken şey; bütün tarihi kapalı çarşılar daha çok geleneksel el sanatları ve aktariye eşyaları satılırken, Kayseri'de fabrikasyon eşyaların satılıyor olmasıydı. Oysa böylesine güzelim tarihi bir çarşıda geleneksel eşyalar satılsa çarşı daha bir ruh kazanmış olmaz mı?

Şehrin merkezinde ayakta kalmış bir burç var, büyük ihtimalle şehrin tarihi yapılarından bir iç kale. Çünkü böylesine dümdüz bir ovaya kurulan şehrin etrafı hisarla çevrilmesi gerekir. Ki tarihte böyle olduğuna inanıyorum.

▲ İbrahim Aysüdü

Farklı yönlere açılan kapıları ve burçları olmalı. Kayseri’de şehrin ortasında ve modern yapılar arasında duran bu devasa yapı eski Kayseri’yi işaret ediyor. Bu burç/kale yazar-çizerlerin uğradığı bir mekân. Şehir geniş bir alana yayıldığı için, tarihi mekânları da dağınık bir vaziyette. Her biri bir mahallede kalmış. Birbirinden kopuk olduğu için tarihi yapıların çokluğu pek görülüyor. Oysa tarihi yapıların korunduğu bir bölge olmuş olsaydı, Selçuklu’yu Kayseri’de bir bütün olarak görme imkânımız olacaktı.

Şahsen şehirlerin renkleri ve kokusu olduğunu düşünürüm. Her şehrin bir rengi ve kokusu vardır. Kimisi gül kokar,

kimisi reyhan, kimisi baharat kokar, kimisi balık... Kimi şehrin rengi beyaz, kiminin siyahtır. Kimi tuğla ağırlıklı olduğu için kahverengi, kimi de mermerden inşa olunduğu için sütbeyazdır. Rasim Özdenören şehirlerin daha çok gri renkli olduğunu söyler. Doğrudur. Beyaz taşlı şehirler eskidikçe gri bir renk alır. Kadim Kayseri’nin rengine bakıyorum, rengi gri. Bu grilik, beyaz taşın zaman içerisinde kirlenmesinden doğan bir şey değil, bilakis taşın asli rengi. Gri renk, siyah ile beyazın karışından oluşur. Ana renk değildir yani. Kayserililik, dünya ile ahretin bir arada tutulmaya çalışıldığı, iki dünyayı birleştiren bir refleksten oluşuyor.

Tıpkı taşının renginin siyah ve beyazın karışımından meydana geldiği gibi...

Şehrin önemli tarihi mekânlarının başında, aynı zamanda şehre ruh katan Gevher Nesibe Medresesi ve Şifâiyesi geliyor. Koca iki bölümden oluşan medrese ve şifahane bir Selçuklu yapısı. Çevre düzenlemesi çok güzel bir şekilde yapılmış. Bu medrese ve şifahanenin önünde koca bir Mimar Sinan heykeli. Şifahanenin yüz elli iki yüz metre ilerisinde ise Osmanlı dönemine ait Mimar Sinan’ın yaptığı Kurşunlu Cami. Mimar Sinan, Selçuklu ve Osmanlı eserleri arasında bir köprü gibi duruyor. Bir yanda doğduğu şehrin varoluş mantalitesini sembolize eden

Selçuklu Medresesi, diğer yanda içinde büyüdüğü imparatorluğun eseri ve inşa ettiği Kurşunlu Cami.

Tarihi yapıları gezerken, insan ister istemez metafiziğe gömülüyor. Yapının ötesini görmek istiyor. Gevher Nesibe Medrese ve Şifahanesi tek bir yapıdan oluşuyor. Kendi içinde ikiye ayrılan medrese ve şifahaneye iki ayrı kapıdan giriliyor. Geniş avlusu ve odalardan oluşan medrese ve şifahane içerde birbirine açılan bir kapıyla bağlı. Bir yanda eğitim veren medrese diğer yanda medresede öğrendiklerini tatbik imkânı veren şifahane... I. Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından kız kardeşi ve II. Kılıçarslan’ın kızı Gevher Nesibe Hatun’un vasiyeti üzerine medrese ve hastane (darüşşifa) olarak klasik tarzda yapılmış olan eser, yaptırının ismine izafeten Gıyasiye, hastane olması nedeniyle de Şifaiye, medrese ve hastanenin birlikte olması nedeniyle de Çifte Medrese olarak anılmıştır. Bu kompleks yapının, Anadolu Selçuklularının ilim ve tıp alanında dünya çapındaki haklı şöhretini ortaya koyduğu söylenmektedir. Ayrıca Anadolu’da Türklere ait ilk hastane olması bakımından önemli bir yapı...

Koca Sinan’ın Kayseri’de bulunan eseri Kurşunlu Cami ise 1574 yılında Doğancı Ahmet Paşa tarafından yaptırılmıştır. Caminin etrafındaki Külliye günümüze ulaşamamıştır. Sahabiye Medresesi ise III. Keyhüsrev döneminde Selçuklu veziri Hüseyin oğlu Sahip Ata Fahreddin Ali tarafından 1267 yılında yapılmış. Bir büyük iki küçük derslane ve küçük odalardan oluşan klasik medrese tarzında yapılmış bir mimari eser. Geleneksel Selçuklu mimarisinin özelliklerini taşıyan kapı oyma işçiliğiyle ünlü bu mimari eserin hemen arka tarafında Roma Mezarı bulunuyor. Büyük lahitten oluşan tipik Roma Mezarının üstünde II veya III. Yüzyıl erken Roma dönemi diye yazıyor. Ayrıca Roma mezarının içinde İslami döneme ait mezar taşı da bulunduğu

belirtiliyor. Sahabiye Medresesi içinde kitabeve ve kırtasiyeciler bulunuyor.

Şehirlerin fetih işaretleri Ulu camilerdir. İslam tarihinde fethedilen şehirlerde, en büyük kilise fetih işareti olarak ulu camiye dönüştürülür. Dolayısıyla şehirlerin en büyük tapınakları kutsallığını hiçbir zaman kaybetmez. İster bir ateş tapınağı ister Sabii mabedi ya da Yahudi havrası, ister Hristiyan katedrali olsun tapınak her zaman ve her iktidar döneminde tapınaktır. Kayseri’nin Cami-i Kebir, yani Ulu Camisi Danişmentliler

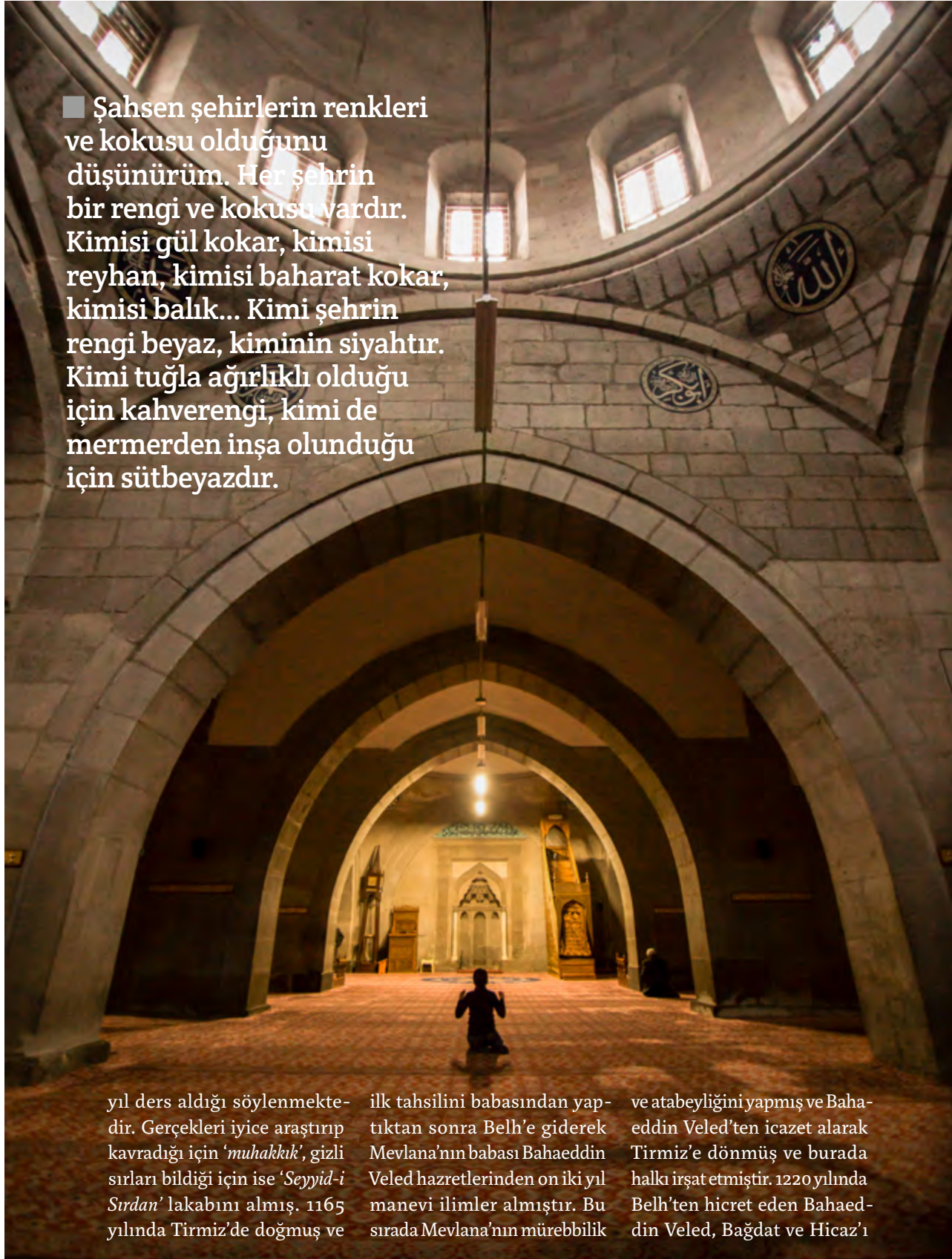
işlemesiyle dikkatleri çeken caminin, ahşap orijinal kapısı Ankara Etnografya müzesinde sergileniyormuş. 1206 yılında Melik Mehmet Gazi’nin yeğeni Selçuklu umerasından Muzaffereddin Mahmut tarafından tamir ettirilmiş, Lale Devrinde (1720-1730) depremle yıkılan cami Kayserili matbah ve sur Emmini Hacı Halil Efendi tarafından yeniden onarılmıştır. Ulu Cami şehrin en eski ve en büyük camisidir. Şehrin en büyük kapalı çarşısıyla en büyük camisi yan yana olması şehri oluşturan üç unsur

■ **Şehirlerin ruh mimarları vardır, şehir bu ruh mimarlarından aldıkları ilhamla kendilerini yeniden inşa ve imar ederler. Şehirlerin kuruluşunda kale ve çarşı ne kadar önemliyse, mabet de yani ruhaniyeti de o kadar önemlidir. Her şehrin ilham aldığı bir ruh mimarı vardır. Örneğin Anadolu evliyalarının büyük bir kısmı şehirlere ruh veren mimarlardır. Kayseri’ye ruh verenlerden biri Ahi Evren ise diğeri Mevlana’nın hocası Seyyid Burhaneddin Hazretleri’dir.**

döneminde hükümdar Melik Mehmet Gazi tarafından yapılmış. 1134-1143 yıllarında yapılan caminin taşlarının çevredeki yıkık Roma yapılarından taşınan sütunlar ve sütun başlarıyla yapıldığı söylenmektedir. Cami büyük ihtimalle bir Roma tapınağı üzerine kurulmuş olmalıdır. Üstü örtük ahşap caminin önündeki Melik Gazi Medresesi yıkıldığından günümüze ulaşamamıştır. Bu medresenin kalıntılarının 1970 yıllarına kadar mevcut olduğu söyleniyor. Yalnızca Medrese içindeki Melik Gazi Türbesi 1960’lı yıllarda onarılmış ve günümüze kadar gelmiştir. Cami birçok kez onarım görmüştür. Sekiz on merdivenle inilen cami, tarihi ve mimari açıdan oldukça güzel. İçindeki ahşap minber

olgusunu güçlendiriyor.

Şehirlerin ruh mimarları vardır, şehir bu ruh mimarlarından aldıkları ilhamla kendilerini yeniden inşa ve imar ederler. Şehirlerin kuruluşunda kale ve çarşı ne kadar önemliyse, mabet de yani ruhaniyeti de o kadar önemlidir. Her şehrin ilham aldığı bir ruh mimarı vardır. Örneğin Anadolu evliyalarının büyük bir kısmı şehirlere ruh veren mimarlardır. Kayseri’ye ruh verenlerden biri Ahi Evren ise diğeri Mevlana’nın hocası Seyyid Burhaneddin Hazretleri’dir. Hz. Hüseyin’in soyundan gelen, aynen cediti gibi adı Hüseyin olan Seyyid Burhaneddin Hazretleri, Mevlana’nın babasının talebesi, Mevlana’nın hocasıdır. Mevlana’nın ondan dokuz

■ Şahsen şehirlerin renkleri ve kokusu olduğunu düşünürüm. Her şehrin bir rengi ve kokusu vardır. Kimisi gül kokar, kimisi reyhan, kimisi baharat kokar, kimisi balık... Kimi şehrin rengi beyaz, kiminin siyahtır. Kimi tuğla ağırlıklı olduğu için kahverengi, kimi de mermerden inşa olduğu için sütbeyazdır.

yıl ders aldığı söylenmektedir. Gerçekleri iyice araştırıp kavradığı için 'muḥakkık', gizli sırları bildiği için ise 'Seyyid-i Sırdan' lakabını almış. 1165 yılında Tirmiz'de doğmuş ve

ilk tahsilini babasından yaptıktan sonra Belh'e giderek Mevlana'nın babası Bahaeddin Veled hazretlerinden on iki yıl manevi ilimler almıştır. Bu sırada Mevlana'nın mürebbilik

ve atabeyliğini yapmış ve Bahaeddin Veled'ten icazet alarak Tirmiz'e dönmüş ve burada halkı irşat etmiştir. 1220 yılında Belh'ten hicret eden Bahaeddin Veled, Bağdat ve Hicaz'ı

dolaştıktan sonra Konya'ya gelmiş ve 1230 yılında burada vefat etmiştir. Hocasının ölümünü keramet yoluyla öğrenen Seyyid Burhaneddin gördüğü bir rüya üzerine Mevlana'yı yetiştirmek üzere 1231 yılında Konya'ya gitmiş, bir yıl Mevlana ile kaldıktan sonra zahiri ilimlerde ilerlemek için Mevlana, Halep ve Şam'a gitmiş, Seyyid Burhaneddin de Kayseri'ye gelmiştir. Halep ve Şam dönüşü Mevlana Kayseri'ye gelmiş, bir müddet burada kaldıktan sonra Seyyid Burhaneddin ile birlikte tekrar Konya'ya gitmişler. İlk gelişinden itibaren Seyyid Burhaneddin tam dokuz yıl Mevlana'yı irşat etmiştir. 1240 yılında Kayseri'ye gelmiş ve dört yıl sonra 1244 yılında bir güz mevsiminde ruhunu teslim etmiştir.

Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin büyüklüğünü anlamak için, birkaç sözüne kulak kesilmek yeterli olacaktır. Hikmet ve irfan dolu sözleri yalnız şehri değil, insanı da inşa etmek isteyen için bir kılavuzdur. Seyyid Burhaneddin şöyle der: "Sende iki kapı var; biri cennete açılıyor, diğeri cehenneme. Senin aradığın istediğin kişi ancak sensin. Senden başkası, senin aradığın istediğin değildir. Zenginlik gönül zenginliğidir. Nefis ve mal zenginliği değil. İnsanlar küçük gönüllü oldular mı derede boğulurlar; ama cesaretle, erlikle koskoca denizleri aşarlar. Kimde hakikat derdi yoksa hakikati istemiyor demektir. Haset, nefis köpeğinin sıfatıdır."

Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin buna benzer yüzlerce veciz sözleri var insanı kuşatan. Hazretin, "İnsanların peygamberlik derecesine en yakınları bilgi ehli, oruç ehli ve savaş ehli olanlardır" sözü insanın bilgi ve eylemle donanmasını işaret ediyor. Onun bu veciz sözlerine okuyunca, Mevlana'nın nasıl büyük bir kaynaktan beslendiğini daha iyi anlıyor insan. Zira Mevlana, Şems ve Seyyid Burhaneddin gibi iki büyük kaynaktan beslenmiştir. Mevlana üzerinde derin etkisi bulunan Seyyid Burhaneddin, Kayseri'nin önemli ruh mimarlarından

biridir. Konya için Mevlana ne ise Kayseri için Seyyid Burhaneddin de o dur. Mevlana üzerinde büyük tesiri bulunan bu zatın türbesi ve çevresindeki hazire yeniden düzenlenmiş.

Kümbetler şehri olarak bilinen Kayseri'de, şehrin muhtelif yerlerine yayılmış olan bu kümbetler işaret taşları gibi. Bir şehre bir peygamberin veya bir azizin yapmış olduğu dua oldukça önemlidir. Hatta yapılan o dua şehrin koruyucu tılsımıdır diyebiliriz. Mevlana'nın oğlu Sultan Veled, Divan'ında Kayseri için bir tespitte bulunur ve der ki, "Hayır hususunda eşi bulunmayan Kayserililere yüzlerce rahmet ve övgü yağsın. Bizim üzerimizde onların hakları ve lütufları vardır. Ey Allah'ım onlara kolaylıklar ihسان buyur. Veled, Kayseri'den razıdır, ahalisine huri ve cennetler ihسان eyle!" Bir şehir için övgü veya dua önemlidir. Zira her şehre nasip olmaz bu övgü ve dualar. Örneğin Efendimizin Mekke ve Medine için dua etmiştir. Bu yüzden duaya mazhar olmuş şehirler mübarek şehirlerdir...

Şehrin merkezi noktasında Abdülhamid dönemi yapılan saat kulesi var. Dikkatimi çeken şey, Abdülhamid döneminde hemen hemen her şehre yapılan bu saat kuleleri, yapıldığı yerin mimarisine uygun şekilde inşa edilmiş olması. Yani Sultan Abdülhamid, bunu yaptırtırken her şehre uyguladığı tip proje olarak düşünmemiş, o şehrin yerel mimarisine uygun olmasına hassasiyet gösterilmiştir. Gezdiğim bütün şehirlerde saat kulelerinin, şehrin mimariyle uyumlu olduğunu gördüm. Kayseri'deki saat kulesi de aynı şekilde yerel mimariyle uyumlu ve oldukça estetik... Şehir gezisinde dışarıdan gördüğüm Hunat Hatun Külliyesi oldukça dikkat çekiciydi. Farklı bir mimari yapısı olan bu Külliye, Alaeddin Keykubad'ın hanımı Mahperi Hatun 1238 yılında yaptırmış.

Kayseri'ye gelip de Erciyes'e çıkmamak olur mu? 3916 metre yüksek-

likteki bu dağ, yüceliği ve güzelliyle göz kamaştırıyor. Muhsin İlyas Subaşı, Erciyes'ten dolayı Kayseri'nin su problemi yaşamayacağını ve önümüzdeki uzun yıllar Kayseri'ye yetecek kadar su olduğunu söylüyor. Ayrıca Erciyes'e çıkarken yolun sağ ve solundaki Kayserililerin yazlık olarak kullandığı üzüm bağları ve evlerini gösteriyor. Erciyes'e teleferikle çıkıyoruz. Bütün şehir ayaklarımızın altında. Bir şehre her zaman kuşbakışı bakmalı. Ancak o zaman şehir daha bir anlam buluyor ve bir bütünlük oluşturuyor zihninizde. Ve ayrıntıları birleştirdiğinizde bir şehir fotoğrafı çıkıyor ortaya. Kayseri kendini bu dağın yüceliği ve güzelliğiyle tanımlıyor. Erciyes'i Kayseri'nin sembolü olarak görüyorlar. Gerçekten de yaz-kış bembeyaz karıyla Erciyes, Kayseri'ye farklı bir güzellik katıyor. Şehirlerin renginden bahsederken mimarisine dayanak Kayseri'nin renginin gri olduğunu söylemiştim. Erciyes'i gördükten sonra şehrin renginin beyaz olduğunu da söyleyebiliriz. Gri ve beyazın buluştuğu şehir Kayseri. Bir duman gibi kar tüten Erciyes'in eteklerinde oluşan yedi göller... Erciyes'in eteklerinde yazarlar zirvesinin sonuç bildirgesini okuyoruz. Böylece gezimiz daha bir anlam buluyor.

Adını lider ve kral anlamına gelen Kayser'den alan bu şehir, gerçekten adıyla müsemma bir şehir. Birçok alanda öncülük liderlik yapıyor. Kişiliğin yansımaları olan adıyla, Anadolu'nun kalbindeki Kayseri, çarşıdan mabede, mabetten çarşıya yol bulmuş. Belediyeciliğiyle örnek, sanayisiyle öncü bir şehir. Modern görüntüsünün arkasında güçlü bir gelenek saklı. Kayseri geçmişten aldığı birikimle dünyasını yeniden kurarken, ahiretini de ihmal etmemiş, hayırseverliğiyle örnek olmuş. Bu bağlamda sancılı şehirlerimizin Kayseri tecrübesinden alacağı çok dersler olduğunu düşünüyorum. ■

Yunus Emre Akkor:

"Kayseri Mutfağı Bu Ülkenin Gizli Hazinelelerinden Bir Tanesidir."

Mustafa İbakorkmaz

■ Yunus Emre Bey, kısa bir araştırma bile, yemek konusunda ne kadar uzman olduğunuzu anlamak için yeterli. Fakat muhakkak, bilemediğimiz, araştırırken aklımıza gelmeyen, cevabını bulamadığımız bir çok özelliğiniz de vardır. Antepli oluşunuzdan dolayı ailece yemek işleriyle içli dışlısınız. Meslektaşınız olan bir ikiz kardeşiniz de var. İkiniz de yemek yapmayı babaannenizden öğrenmişsiniz. Bu ilgi ve merak şehir kültürüyle mi ilgili, gelenekle mi ilgili? Elbette kişisel tercihleriniz nihai belirleyici olmuştur. Fakat şehir kültürü ve geleneğin mutfak sanatına eğilmenizdeki önemi ve yeri hakkında bilgi vererseniz mutlu oluruz.

● 1975 Kilis doğumluyum. Kilis demek Antep demek. Annem babam Antepli. Antep ve Kilis şehir olarak ayrı olarak anılsalar da bu son yıllarda ortaya çıkan bir durum. Aslında Antep ve Kilis birdir.

Bir kere Antep'te her erkek çocuk,

6-7 yaşından sonra mutfağa girer. Salata yapar. Kebap yapılacak eti soslar. Baba genelde pazar günleri mutfaktadır. Antep erkekleri genelde evde mangal ve salata işlerini yapar. Ama yemekle ilgisi bunlarla sınırlı değildir. Dolmanın içindeki ekşi oranını da, pişip pişmediğini de bilir. Baharatın eksikliğinden fazlalığından anlar. Zaten gelenek gereği mutfak kültürü çok zengin olan bir bölgede yetiştik. İlkokul yıllarımda İstanbul'a taşındık. Aslen rahmetli babaannem Zennub Hanım Halep doğumlu bir Çerkes kadınıdır. Halep Osmanlı sancağı iken babaannemin babası Gar müdürlüğü yaptığı için babaannem orada dünyaya gelmiş. Anne tarafım da Kayserili. Çerkesliğin bir kısmı da buradan geliyor. Rahmetli anneannem İnci Hanım da çok güzel yemekler yapardı. Özellikle hamur işlerini biz onunla tanıdık. Babaannem de et yemekleri, pilavlar, davet yemeklerini iyi yapardı. Dolayısıyla iki derin yemek kültürünün buluştuğu iki kenti buluşturduk.

■ Aşçılığın, şefliğin sanat haline geldiği bir dönemde yaşıyoruz. Günümüzde bir çok ünlü şef var. Uzmanlığınızla diğer meslektaşlarınızdan ayrışyorsunuz. Yemek sizin için ne anlama geliyor?

● Son dönemlerde yemek popüler hale geldi. Ama bunun önemini henüz net bir şekilde anlaya-

■ Yemek hayatın başıdır. Yemek ailenin başıdır. Ne zaman aile sofralarından uzaklaşmaya başlarsınız, o zaman hayatta mutsuz olmaya başlarsınız. Ne zaman o masa başında toparlananlar eksilmeye başlar, hayattan keyfiniz gitmeye başlar.

Yunus Emre AKKOR 1975 yılında Kilis'te doğdu. Yirmi yıllık mutfak deneyimi ve yemek araştırmaları ile Osmanlı ve Ortadoğu mutfakları üzerine uzmanlaştı. Ulusal gazete ve dergilerde röportajları, yemek tarifleri ve araştırma yazıları yayınlanmış olup halen yazın faaliyetine devam etmektedir.

2013 yılı Ramazan ayında TRT Türk kanalında Ramazan'da Osmanlı sofrası isimli programı hazırlamış ve sunmuştur.

Ayrıca Ulusal televizyonlarda çeşitli programların yemek bölümlerini yönetmekte olan Akkor aşçılık ve gastronomi bölümü olan üniversiteler ve meslek liselerinde gönüllü olarak Osmanlı Mutfağı üzerine sunumlarda bulunmaktadır.

"Osmanlı Deniz Mutfağı" isimli kitabı ile yemek kitaplarının nobeli olarak bilinen, "Gourmand World CookBook" yarışmasında 2012 yılı "Best Fish and Seafood Book" (En iyi balık ve deniz ürünleri kitabı) ödülünü kazanmıştır.

2014 yılı Temmuz ayında "Ev Yapımı Dondurmalar" ve "Gelenekten Evrensele Osmanlı Mutfağı" isimli iki adet yeni kitabı basılmıştır.

madık. Aslında yemek hayatın başıdır. Yemek ailenin başıdır. Ne zaman aile sofralarından uzaklaşmaya başlarsınız, o zaman hayatta mutsuz olmaya başlarsınız. Ne zaman o masa başında toparlananlar eksilmeye başlar, hayattan keyfiniz gitmeye başlar. Eski dönemlerde halk yaşayışlarını,

devletlerin durumlarını mutfağı okuyarak bilirlermiş. Mutfakta kullanılan malzemenin kalitesi, devletin/imparatorluğun zengin olması anlamına gelir. Cenaze töreninde yemek yapılır. Doğumda, nişanda, düğünde yemek yapılır. Yemek aslında tüm sosyal hayatın en büyük göstergesidir. İnsana duyduğunuz saygının göstergesidir. Mesela misafirimizi seversek yemekte ağırlarız. Bir

Eski ustalarla buluşuyorum. Yemeğe verilen emeği aslında şimdi daha rahat anlıyorum. Şef olmak, bir çok yemeği yapmak, dünya mutfağını bilmek ve o yemekleri yapabilmek, her ne kadar nitelikli bir şef olduğunuzu gösterse de ben bunu kendi adıma yeterli bulmuyorum. Eskiden yemek üstadları kendi branşlarına göre ustalaşır ve ona göre de mesleğine devam ederdi. Yani Dol-

■ **50 yıl aynı köfteyi yoğurmuş, aynı kuru fasulyeyi yapmış, aynı mantıyı yapmış, aynı dükkanda, tezgahta kendini de yoğurmuş bir ustaya zanaatkar denir, usta denir. Yemek günümüzde popüler ama ben, Anadoluyu gezip, böyle ustalara ve onların edindikleri tecrübelerle ulaşmaya çalışıyorum.**

ölen varsa insanlar cenaze evine tepsi tepsi yemekler gönderir. Buna benzer bütün uygulamalar, yemeğin sosyal hayat içerisindeki yeridir.

Ben eski mutfakları araştırıyorum. Çok zengin bir mutfak geleneğinin yaşadığı bir yörede yetişmiş olmam buna kapı araladı. Yaklaşık yirmi yıldan beri Anadolu'nun her tarafını neredeyse adım adım gezdim. Halen geziyorum.

macı, pilavcı, helvacı, paludeci, balıkçı, pilakici bunlar hep ayrı dükkanlarda ve ayrı ustalar tarafından yapılırdı. 50-60 yılını bir mutfağın içerisinde sadece pilaki yaparak geçirmiş ustalara rastladım ben. Şimdi şef diyorlar ama asıl böyle adamlara usta denir.

50 yıl aynı köfteyi yoğurmuş, aynı kuru fasulyeyi yapmış, aynı mantıyı yapmış, aynı dükkanda, tezgahta ken-

dini de yoğurmuş bir ustaya zanaatkar denir, usta denir. Yemek günümüzde popüler ama ben, Anadolu'yu gezip, böyle ustalara ve onların edindikleri tecrübelerle ulaşmaya çalışıyorum. Onlar gibi çalışma prensiplerine sahip olmak için gayret gösteriyorum. 20 yılı aşkın bir süredir yoğun bir çabanın, çalışmanın içerisindeyim.

■ **Anlaşılan yemek sizin için bir maceraya dönüşmüş. Sanki uzun bir yolculuğa çıkmış gibisiniz.**

● Osmanlı padişahlarının önemli bir nasihatı vardır. Bu dünyada ne iş yapıyorsanız yapın iki elinizi kullanarak yapacağınız bir işiniz olsun ki, hayatınızın sonuna kadar para kazanın. Tam da zanaatkarlığı tarif etmişler. Ben de iki elimi kullanarak bu işi yapıyorum. Allah'a şükür paramı da kazanıyorum.

Yemek kültürünü anlamaya başladıkça zanaatkarlığın ve ustalığın önemini daha iyi kavradım. Daha çok araştırmaya yöneldim. O yüzden bu kadar çok seyahat ediyorum. Çalışma ve araştırmalarımın meyvesi olan kitaplarım da var. Yeni kitaplar hazırlıyorum. Benim kitaplarım tarif ve fotoğraflardan ibaret değil. Tariflerin, kitaptaki konuların tarihin hangi süreçlerinden geçtiğini araştırıyorum. Hikayelerine ulaşmaya çalışıyorum, çoğu zaman Orta Asya'ya, Selçuklu'ya, Osmanlı'ya kadar uzanıyor yolum.

■ **Yemeğin tarihi ile de ilgileniyorsunuz. Geçmişten bugüne değişen çok şey var mı? Yoksa bazı şeyleri koruyabilmiş miyiz? Tarih deyince bizim aklımıza daha çok savaşlar geliyor. Yemeğin tarihinde ilginç ne olabilir ki diye sormak geliyor insanın içinden.**

● Yemeğin popülerleşmesine

değindim. Ama mesela halkımızın büyük çoğunluğu 450 sene boyunca iki öğün yemek yediğimizi bilmiyor. Osmanlı kültüründe, yani bizde öğle yemeği yoktur. Bizim geleneğimizde bir öğün sabah yersiniz, bir de akşam öğünü yersiniz. Sabahki yemeklerin arasında en önemli kahvaltı yemeği mantıdır mesela bunu pek bilmeyiz.

Fatih Sultan Mehmed, İstanbul'u fethinden sonra Haziran ayı boyunca hiç ara vermeden, 1 Haziran'dan itibaren 28'ine kadar her gün sabah kahvaltısında mantı istiyor. 29. gün akşam menüsünde balık olduğu için sabah yoğurtlu mantı yapmıyorlar. Bu bilgiye ben üç senede ulaştım. Fatih'in 28 gün boyunca kahvaltıda mantı yediği tarihi kayıtlarda mevcut.

Mantı, hamur işi, koyu kıvamlı çorbalar, börekler, bunların hepsi doyurucu yemekler olduğu için, iki öğün yemek yiyen bir milleti tok tutuyordu. Sadece namaz vakitlerinde tarçın, karanfil ve çeşitli baharatlarla hazırlanan şerbet ikramları var. Bu da vücudun şeker dengesini sağlıyor. Akşam normal yeme düzeni var. Yüzlerce yıl iki öğün yemek kültürüyle yaşayan bir toplumuz. Öğle yemeği adeti, Osmanlı'nın çöküş döneminde yabancı diplomatların, büyükelçilerin ülkeye sıkça gelip gitmesi ve onların talepleriyle Saray'da yerleşen bir adet. Daha sonraları halk arasında yayılıyor.

Osmanlı, bilindiği gibi vakıf medeniyetidir. İmarethane ve vakıflarda dağıtılan yemekler de her gün iki öğündür. Bazı vakıflar yemeği kendileri yapar. Bazıları sarayın mutfağından aldıkları yemeği dağıtırlar. Bu dağıtım sırasında din, dil, ırk gibi hiç bir ayırım yapılmazdı. İhtiyaç sahibi olan herkese çöküş dönemine kadar istisnasız sabah ve akşam yemeklerini vakıflar ve imarethaneler dağıtmışlardır.

O dönem yapılan bu uygulamaların

günümüzde esamisi okunmuyor. Ama ben hep şunu söylüyorum; ne iş yaparsanız yapın geleneğe dayandıramadığınız hiç bir değer üretimde evrenseli yakalayamaz. Yaptığınız işte geleneği biliyorsanız, dünyanın her tarafında kendinizden bahsettirirsiniz. Bugün Avrupa'da bir çok konferansa gidiyorum. Kültür Bakanlığı'yla bir çok kitap fuarını geziyorum. Oralarda yemek söyleşileri yapıyorum. Eski mutfaka ait yemekler yapıyorum. Diğer bir çok etkinlikten ve şeften daha fazla ilgi görüyorum. Geleneğe yaslanıyor oluşumdan dolayı bu ilgiyle karşılaştığının farkındayım.

■ **Halkımızın büyük çoğunluğu 450 sene boyunca iki öğün yemek yediğimizi bilmiyor. Osmanlı kültüründe, yani bizde öğle yemeği yoktur. Bizim geleneğimizde bir öğün sabah yersiniz, bir de akşam öğünü yersiniz.**

■ **Söyleşilerinizden birinde şöyle bir şeyle karşılaştım. Su böreği yapan bir ustaya tarif sorduğunuzda yarınki hava durumunu bilmeden hangi unu seçeceğime karar vermem diyor usta.**

● Evet, o ustaya, ben Antepliyim, peyniri kendim üretiyorum, baklava ustasıyım, bu su böreğini nasıl benden iyi yapıyorsun diye espiyi yaptım. Bir sürü yerde su böreği yedim, senin böreğin neden böyle lezzetli diye sordum. "Gece hava durumuna bakarım. Ertesi günün hava durumuna göre unumu seçerim" dedi. Şimdi

ister istemez düşünüyorsunuz. Hava durumu ve seçeceğiniz un arasındaki alakayı bilmek bir meslekte belki elli yıl gerektirir. Şimdi insanlar 25 senede emekli oluyor. Ama böyle bir ustalık için elli yıl gerekiyor. Bu kadar uzun zaman da sebat gerektirir. Düşünsenize bir meslekte elli yaz, elli kış, elli güz, elli ilkbahar geçiriyorsunuz.

■ **Bir de ustasından tevarüs eden bilgi, birikim ve tecrübe de buna dahil oluyor.**

● Zanaatkarlık budur işte. Kayseri'ye her geldiğimde Çemens'e gelirim. Mantı yerim. Ama, Ağaçalı benim mekanımdır. Babaları erkenden dükkanı açar, dükkanın kapısında beyaz önlüğüyle bekler. Günümüzde milyon dolarlara restoranlar açılıyor. Artık bu bir hayal değil, her tarafta var. Kayseri'de bile kaç tane böyle yer var. Oralarda mutlaka müşteriye güzel bir hizmet veriliyor. Ama ustalığın ve esnaflığın o mütevazı mekanında, 60 senelik bir ustanın o yaşında tertemiz karşılaması dünyadaki en büyük hürmetin ve sebatın canlı halidir. Böyle bir yerin karşısına ne açarsanız açın, oradaki vasıfların yerini dolduramazsınız. Dolayısıyla öyle ustaları sabahın köründe mesleğe duyulan sevgi ve saygıdan başka hiçbir güç uyandıramaz. Bunun ayırımına biz de varmalıyız. İyi restoranları, havalı mekanları her yerde bulabilirsiniz günümüzde. Ama iyi bir zanaatkarın elinden yemek yiyeceğiniz yerler artık çok az.

■ **Osmanlı mutfağında diğer kültürlerin sunduğu şeylerin reddedilmesi diye bir şey yoktur. Bu sebeple bir harmanlama oluşuyordu. Bu harmanlamaya günümüzde füzyon mutfağı deniliyor. Biz bu füzyon mutfağının en güzel örneğini 600 yıl boyunca gerçekleştirmişiz.**

■ **Giderek de azalıyor galiba böyle yerler.**

● Tabi artık kimse devam ettirmiyor öyle bir geleneği.

■ **Bir şey daha sormak istiyorum. Sizden 15 dakika büyük bir ikiz kardeşiniz var. Hem de meslektaşınız. Hem kardeş, hem meslektaş olarak aranızda bir rekabet var mı? Varsa bu durum mesleğinize nasıl yansıyor?**

● Sadece kardeşimle değil, bizim bütün ailede rekabet var. Aynı salatayı herkes yapar, herkes kendininkinin daha güzel olduğunu söyler. Doğrusunu söylemek gerekirse ailemizde sıkı bir rekabet ortamı var. Mutlaka böyle bir ortam gelişmemize de katkıda bulunuyor.

■ **Osmanlı mutfağıyla ilgili özel çalışmalarınız var. Bu konuda uzmansınız. Biraz önce Fatih Sultan Mehmed'in sabah menüsünden**

bahsederken hem bilmediğim bir şey öğrendim, hem de soracağım sorunun cevabını kısmen aldım. Ama yine de soralım. Osmanlı mutfağı günümüzde yaşıyor mu? Osmanlı mutfağı derken sadece saray mutfağını mı kastediyoruz, yoksa yerel mutfakları da buna dahil edebilir miyiz?

● Osmanlı mutfağının en yetkin temsili İstanbul'da, saray mutfağında yapıldığını, bu mutfağın Anadolu ve Ortadoğu halklarının ezgilerini taşıdığını Tuğrul Şavkay hoca belirtiyor. Bu son derece yerinde bir tespit. Ben bunu okuyunca, on iki yıl önce

Osmanlı mutfağını çalışmaya karar verdim. Ondan önce-sinde Ortadoğu mutfağı üzerine uzmanlığım vardı. Tuğrul Şavkay'ın Osmanlı mutfağının harmanlanmış bir kültür olduğunu belirten sözlerinden hareketle Osmanlı mutfağını araştırmaya başladım. Sarayda bu işler âlâ bir şekilde yapılıyor, ama Osmanlı mutfağını önemli ve özgün yapan şey 25 milyon metrekareye kadar ulaşan topraklarda yaşayan, çok değişik halkların birbiriyle barış ve kardeşlik içinde yaşadıkları dönemde mutfak kültürlerinin birbirine yansımasıdır. Mesela padişah farklı yerlerde yediği bir

sebze ya da meyveyi beğenirse, has bahçede bulunan 100 dönümlük bostanda bunlar yetiştirilirdi. Ürün beğenilirse sürekli bostanda yetiştirilirdi. Beğenilmezse yetiştirildiği yerden sürekli getirilirdi.

Osmanlı Mutfağında diğer kültürlerin sunduğu şeylerin reddedilmesi diye bir şey yoktur. Bu sebeple bir harmanlama oluşuyordu. Bu harmanlamaya günümüzde füzyon mutfağı deniliyor. Biz bu füzyon mutfağının en güzel örneğini 600 yıl boyunca gerçekleştirmişiz. Dolayısıyla bugün füzyon mutfağıyla ilgili bizden örnek isteyenin dönüp Anadolu'ya bakması yeterlidir. Türkiye'nin her tarafında bu çok net bir şekilde görülebilir.

■ **Kayseri mutfağı bu ülkenin gizli hazinelerinden bir tanesidir. Maalesef biz sadece mantı üzerinden gittiğimiz için tek bir ürünle Kayseri tanınıyor. Mantı haricinde evlerde yapılan özel yemekler, şerbetler, tatlılar, börekler sanki üzeri örtülmüş gibi kıyıda köşede kalmış.**

Üstelik Anadolu coğrafyası dünyanın en bereketli coğrafyasıdır. Aynı günde dört mevsim yaşadığınız gibi bu dört mevsimin ürünlerini hasat edersiniz. Bu topraklar ve yaşadığımız tarih bizim mutfak kültürümüzün gelişmesindeki en büyük etkenlerdir.

■ **Bir de Osmanlı öncesi var. Biliyorsunuz, Kayseri, Konya gibi şehirler Selçuklu'ya başkentlik yapan şehirler. Kayseri özelinde konuşacak olursak, Kayseri mutfağı konusunda muhakkak bizim farkında olmadığımız incelikler var. İçinde yaşadığımız için belki değerini bilemiyoruz. Yaşatmamız ve tanıtımını yapmamız gereken değerlerimiz için neler söylersiniz.**

● Öncelikle şunu söylemek lazım. Görsel tanıtım bir yere kadar. Yemeği yiyince ne olduğunu anlıyorsunuz. Kayseri mutfağı bu ülkenin gizli hazinelerinden bir tanesidir. Maalesef biz sadece mantı üzerinden gittiğimiz için tek bir ürünle Kayseri tanınıyor. Mantı haricinde evlerde yapılan özel yemekler, şerbetler, tatlılar, börekler sanki üzeri örtülmüş gibi kıyıda köşede kalmış. Esamisi okunmuyor. Oysa dediğim gibi insanlar bunları yiyerek anlayabilir. Kayseri mutfağının yaşaması

ve tanınması, bir iki dükkanın, bir kaç şirketin çabalarıyla gerçekleşmez. Kayseri mutfağının öne çıkarılması topyekün bir uğraş gerektiriyor. Bunun için Valiliğinden Belediye'sine, İl Kültür Müdürlüğü'nden, şehrin ileri gelenlerine kadar herkes elini taşın altına koymalı. Kayseri'de ciddi bir yemek veya gastro-nomi festivali yapılabilir. İlk bir iki sene zor ve külfetli olabilir. Ama geleneksel hale geldiğinde sponsorlar o yükü alacaklardır. Mesela üzüldüğüm bir konuyu da burada dile getirirsem daha iyi anlaşılır. Mantıya İtalyanlar çakma ravyeri diyorlar. Oysa mantının tarihi çok eski. Orta Asya'ya kadar uzanıyor. Mantının çakma olarak anılması bana göre hem haksızlık hem ayıp. Kayseri'de mutfak kültürünün ciddiye alınması gerekiyor.

Şunu da unutmayın. Yemek ne kadar ön plana çıkarsa o kadar turist demek. Özellikle yerli turist demek. Kayseri sadece kayak demek değil. Coğrafi konumu itibarıyla çok önemli bir gastronomi kenti olabilir.

■ **Yunus Emre Bey, bu güzel sohbetiniz için teşekkür ediyoruz.**

● Ben teşekkür ederim. ■

Emir Kalkan Hikâye Yarışması

Şehir Kültür Sanat

Büyükşehir Belediyesi tarafından Kayseri'nin yetiştirdiği en önemli yazarlardan Merhum Emir Kalkan anısına düzenlenen Hikâye Yarışması sonuçlandı. Yarışmada birinciliği “Rüyalarının Peşinde” adlı hikâyesiyle Ergün Doğan elde etti.

Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen Hikâye Yarışmasına yaklaşık 2 bin hikâye katıldı. Yarışmanın sonucu için Kayseri Lisesi'nde bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantıya yarışmanın seçici kurulunda bulunan Erciyes Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Atabey Kılıç, Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanı Salih Özgöncü, Hikayeci-Yazar Ali Haydar Haksal, Hikayeci Yazar Necip Tosun, Hikayeci Yazar Cemal Şakar, Yazar-Şair Özcan Ünlü, Hikayeci Yazar Aykut Ertuğrul, Hikayeci Yazar Nurkal Kumsuz ve Hikayeci Yazar İmdat Avşar katıldı.

Yarışmayı değerlendiren ve sonuçları açıklayan Prof. Dr. Atabey Kılıç, adına yarışmanın düzenlendiği Emir Kalkan'dan bahsederek Kayseri'nin yetiştirdiği çok kıymetli isimlerden birisi olduğunu söyledi. Emir Kalkan'ın Türk hikâyesinin önemli isimlerinden olduğunu da ifade eden Kılıç, “İyi bir Anadolu insanı ve iyi bir gözlemciydi. Hemen hemen tüm eserleri

Kayseri ile ilgiliydi; ama tüm Anadolu ve Anadolu'nun sıcaklığını anlatan güzel bir yazardı. İlerde Türkiye'nin bayrak olacak isimlerinden birisi olarak anılacaktır” diye konuştu.

Emir Kalkan'ın bazı eserlerinden örnekler de sunan Prof. Dr. Kılıç, “Vefatından iki yıl geçmeden Büyükşehir Belediyesi'nin böyle güzel bir faaliyet düşünmesi takdire şayandır. Onu hatırlatmak ve yeni hikâyecileri teşvik etmek çok anlamlı” dedi.

Prof. Dr. Atabey Kılıç iki bine yakın müracaatın olduğu yarışmada eserlerin önce-likle ön jüri tarafından değerlendirildiğini ve ardından seçilen 45 eserin seçici kurulda ele alındığını söyledi. Prof. Dr. Kılıç yapılan değerlendirme sonucu İstanbul'dan Rüyaların Peşinde isimli hikâyesiyle katılan Ergün Doğan'ın birinci, İzmir'den Sirayet isimli hikâyesi ile katılan Caner Çaylak'ın ikinci, İstanbul'dan Topal isimli hikâyesiyle katılan Recep Çelik'in ise üçüncü oldu-

ğunu belirtti. Mansiyon ödülleri ise Sümerra Öztürk Şahin, Ayşe Ünüvar ve Hatice Tarkan Doğanay kazandı.

Yarışmanın birincisine 7 bin 500 TL, ikinciye 6 bin TL, üçüncüye 5 bin TL, mansiyona layık görülenlere ise 1000'er TL para ödülü verildi. ■

Rüyalarının Peşinde

Ergün Doğan

Gözleri ipek kuşakla bağlı siyah bir kısırağın sırtında yol alan bir postacıyım ben. Gözleri bağlı, başka türlü yolunu bulamaz çünkü. Sufiye sorsan gönül gözü der. Cellada sual edecek olsan, kan görmemesi kendi çıkarınadır diyecektir. Ama ben kimseye el etmem, sual etmem kimseye. Postacıyım, bir menzilden diğerine kadar da ses etmem. Süleyman Peygamber miyim ki börtü böceklerle konuşayım! Sukut altındır. Çarçur etmem hazinemi. Laf ü güzafla saltanat sürmem şu cam kubbe altında! Bir tek küheylanımla konuşurum, bir tek küheylanımla dertleşirim.

Atım, güzel atım, can pare atım, yedi düvelde nal inleyen atım. Böğründe bir cevşen bir de sızı taşıyan atım. Bilesin ki bu son yolculuğumuzdur. Ama bu görev diğerlerine benzemez. Sadece yol kesen haydutlar değildir bizi bekleyen tehlike. Kar ve boran değildir. Yılanlar, çıyanlar, insanı ense kökünden yakalayıp iliklerine kadar titreten baldıranlar değildir. Yiğidi yoldan çıkaran dilberleri ise hiç kafana takma. O taraklarda bezimiz kalmadı artık. Bizi bekleyen tehlike başkadır cancağızım! Sevinç naraları atılırken bir mızrağın ucunda sallanan başımızın, yerde canı çekilen, solan

bedenimize bakmasından daha acı bir tecrübe olabilir bu. Durma öyle, bundan ötesi var mı deme, anlatamam... Yalnızca şunu bil ki bu görev boynumuzun borcu. Tepeden tırnağa sınanacağız ve kendimizden kovulacağız. Sırta kadem basacağız güzel kısırağım, ansızın kaybolacağız... Neyse bunları düşünmenin sırası değil şimdi. Görelim bakalım, kimmiş bu Bey? Bizden ne istemiş öğrenelim? Sen keyfine bak. Suyunu, arpanı verecekler. Dinlen, güç topla ki içim rahat olsun. Anlaşılan ben biraz daha bekleyeceğim burada.

Genişçe bir odada bir minder gösterdiler bana. Kaz tüyünden yapılmış, rahat mı rahat! Şu koca ömrümüzde başımıza nasip olmayanı kaba etlerimiz tadıyor ya, üzüleyim mi sevineyim mi bilmiyorum. Geçmiş bir çırpıda unutmak kolay değil tabi. Gülücükler hemen sönüyor da yaralar öyle mi! Sızısı dinecek, kabuk bağlayacak, görünmez olacak derken koca bir ömür bitiveriyor. Yine de bu küçük safahatın tadını çıkaracağım. Boş yere kederlenmeye ne hacet! Hele ki böyle bir günde...

Bu şehre adım attığımızdan beri her şey çok tuhaf can parem. Sanki senin dizginlerini değil de Hz. Musa'nın asasını tutmuştum. Yalan

değil, bir ara Kızıldeniz'in yatağında yol aldığım duygusuna kapıldım. Kenara çekilmeler, saygıyla eğilmeler, şaşkın bakışlar... Biz böyle şeylere alışık mıyız? Sonra bu saray yavrusuna geldik. Tam bize gösterilen teveccüh buraya kadar-
mış diye düşünürken, konakta karşılaştığımız her beşerin telaştan ve şaşkınlıktan eli ayağına karışıp, dili damağına yapışmadı mı? Baksana kaç zaman oldu ne gelen var ne giden. Dur bakalım gelen birileri var galiba. Ayak sesleri işitiyorum. Odanın koridora açılan girişinde iki çam yarması belirdi bile. Ne diyelim Allah yardımcımız olsun! Yerimden kalkıp yanlarına gidiyorum. Ardından onların peşi sıra uzunca bir koridoru geride bırakıyorum. Karanlık bir odaya alıyorlar beni. İki yanımdan refakat edip içeri buyur eden hizmetçiler gerisin geri dönüyorlar sonra. Az önce araladığımız kapı hızlıca açılıp kapanıyor.

Bir an bir alaz parılıyor. Kamaşıyorum ama nafiye, bir cismin zerresine bile değmiyor nazarım.

Dipsiz bir kuyuya çömelmiş bakıyor gibiyim. Senden daha körüm, boşlukta sallanıyorum sanki. Bir de burnuma nüfuz eden tömbeki kokusu ve fokurdayan su olmasa yapayalnız olduğum vehmine kapılacağım. Şüphesiz yalnız değilim, değilim ya, yüzünü de közünü de saklamış. Belli belirsiz bir silüetin ötesinde gördüğüm bir şey yok. Doğrusu çok da umurumda değil. Buraya emanetimi almak için çağrıldım. Büyüklerimiz vakit nakittir demişler. Ne vereceklerse versinler de bir an önce yollara sürüleyim.

İçimden geçenleri okumuş gibi karanlıkta oturan adam konuşmaya başlıyor: Geldin mi Mustafa? Bu odada bir sihir var. Korkmuyorum, ürpermiyorum desem yalan olur.

Ne tür bir oyunla karşı karşıyayım, bilmiyorum.

Ama yine de omzumu düşürmeden dik durmaya çalışıyorum. Gücümü

toplayıp sesleniyorum karanlığa:

Çok saygıdeğer efendi! Kıymetli

zamanınızı benimle heba etmenizi istemem. Ema-

netimi almak ve gideceğim

yolu öğrenmek için bura-

dayım. Zorlu bir yolculuğa

çıkacağım kulağıma çitlatıldı

ama... Devamını getiremiyo-

rum, öylece kalakalıyorum o yarım

nefeste. Aklımdan geçen cümleler bunlar değildi. Durduk yere bir çuval inciri berbat edeceğim bu gidişle. Ben ki ne beylerin paşaların huzurunda el pençe divan durmuş, sesimi kaybetmemiştim. En tehditkâr pusulaları bile dizlerim titremeden muhatabının ellerine bırakıvermiştim. Şimdi gel de nezaket bilgisinden yoksun bir cahil cühelanın kılığına giriver. Olacak iş mi bu!

Ben böyle pis pis düşünürken O söze giriyor: Emanet, atının terkisine yüklendi bile. Gideceğin yeri de söyleyecekler sana. Eğlenme, tez yola çık, senin acelen benimkiyle kıyas edilemez. Derin bir soluk alıyorum, ferahlıyorum. Bu kadar kolay olacağını tahmin etmiyordum doğrusu. Karanlığı selamlayıp kapıya doğru yöneliyorum. Kapıyı açar açmaz holün duvarında asılı duran kandilin cızlı ışığı yalpalıyor. Bir önseziyle omzum üzerinden başımı geri çevirmemle o karanlık odada yüzümün aksini bir sırçada görmem bir oluyor. Tam da o silüetin üzerinde duruyor didarım.

Ama besbellî aynalar oyun oynuyor bana. Benim çehremde bir başkasının gülümsemesi var, bir başkasının gençliği... Soluğu senin yanında alıyorum cancağızım. Terkine bakar bakmaz anlıyorum ki bu yolculuk benim kaderim, geleceğim ve geçmişim. İçimde bir tufan kopuyor. Ne çare, elimde pusula düşüyoruz yollara. Koyaklardan geçiyoruz, düz ovalardan, şehirlerden, kasabalardan, gözlerden ırak unutulmuş köylerden. Üstümüzde sema, altımızda kara toprak, çarşaf çarşaf lalezarlar, gelincik dalgaları... Çok yol alıyoruz cancağızım, kuşların kanatlarında uçar gibiyiz, çok yol alıyoruz. Ama ilk defa değil bu, biliyorsun, ben kendimi bildim bileli bağısızdım, rüzgâra kapılmış bir yaprak gibi oradan oraya sürüklendim. Şimdi içimde bir tufan kopuyor olsa da hep böyle değil miydim ben? Bağısızdım ben, yerim yurdum olmadı. Bir şehirde üç günden fazla kalmadım. Köksüz bir ağaçtan farkım yoktu. Babam yıllar önce yollara pervane olmuş, yollara maşuku gibi sarılmıştı. Anamı ise şu kırk beş yıllık hayatımda topu topu yedi sekiz yıl görmüşümdür. O da henüz bir sabiyken. İkisinin de yüzünü ve sesini unutalı yıllar oldu. Tek hatırlayabildiğim babamın alnının çatısının orta yerinde duran kahverengi ben. Şu anda nerede olduklarını da bilmem. Kim bilir belki de çoktan hakkın rahmetine kavuşmuşlardır. İki de erkek kardeşim vardı: Kabil ve Hasan. Üçümüz de aynı gün doğmuştuk. Aynı burç sularımızı oynatıyor, yıldız namemizde aynı çizgiler vücut buluyordu. Fala inanma ama falsız da kalma derler ya, doğruymuş meğerse! Gün geldi onların düz çizgilerinden ansızın uzaklaştım. Keskin bir değirmenle ayrıldım burcumdan, içimdeki ateşle kıvılcımlar

saçarak babamın yörüngesine girdim. Ama hayat feza gibi geri dönülmez bir dehliz, ne babamı bulabildim ne de geriye dönebildim. O gün bu gündür de serseri bir yıldız gibi bir çekimden diğerine akıyorum.

Bunları sana neden anlatıyorum bilmiyorum. Sen beni benden daha iyi tanımaz mısın cancağızım! Benimkisi can sıkıntısı, boş meşgale, başka ne olacak! Biz iyisi mi bu dam altında işimize bakalım, muhasebemizi yapalım. Baştan söyleyeyim, bilesin ki durumumuz tam bir muamma. Üç gün oldu yollardayız. Aldığımız menzilin haddi hesabı yok ama sen gel bir de bana sor, bir arpa yol almamış gibiyim. İçim içimi yiyor. Kendimi yola verebildiğim mi var! Bir gözüm sürekli senin terkine takılıyor, koyun postuna gizlenmiş o emanete, sızdırdığı kan pıhtılaştıran o emanete. Allah şahidim ya, aklım hep orada. Hiç böyle olmamıştım. Huzurum kaçtı, şüphe aklımı alıp götürdü benden. Gideceğimiz yerin yazılı olduğu koynumdaki pusula değil de o post yol gösteriyor bize sanki. Ne yapacağımı bilmiyorum. O konağa geri dönmeyi düşünüyorum bazen. Geri dönüp ne mi yapacağım? “Al şu çil çil altınlarını da huzurdan başka şeylere ihtiyacı olan bir zavallı sebeplensin” diyeceğim o yüzü olmayan beye.

Görüyorsun değil mi bu denli çaresizim! Bunca yıldır kahrımı çekersin, beni böyle gördün mü hiç? Anlayacağın durumumuz pek iç açıcı değil. Kim bilir bu han bize iyi gelecek, ruhumuzu sağaltacak belki. Dedim ya, biz muhasebemizi yapalım, önümüzü arkamızı bilelim. Bu gün üçüncü gün. Güneş üç kere batıp üç kere sökün etti. Her gün biraz daha eridi kamer, biraz daha büyüdü karanlık. Her balkıyanda çiy düştü toprağa, her gecede tek mil yolcular uyudu yatsıdan sabah yıldızına. Üç ayrı kapıda soluklandık. Sıcak çorba ve arpa geçti boğazımızdan. Yine de güçten düştün, neredeyse çatlayacaktın yollara düşmekten. Acelemiz vardı, çok geç kalmıştık, eski zamanların peşinden koşar gibiydik. Bu yollar yabancı değil bana. Önce babam geçmişti bir Moğol beyinin peşi sıra. Sonra da ben yapayalnız ve korkarak... O yitik zamanlar burnumda tütüyor şimdi, içimi acıtıyor, çocukluğumu hatırlatıyor bana. Bunca yıl geçtiği halde unutamam. Arkasına bile bakmadan tozu dumana kata-
rak gözden kaybolmuştu babam. Annem, Kabil ve Hasan birbirlerine sarılmış hıçkırık hıçkırık ağlıyorlardı. Onlardan uzakta bir taşın üzerinde ben de ağlıyordum ama ağlama nedenlerimiz farklıydı. Beni gözyaşlarına boğan şey, babamın bizi terk etmesi değil, giderken beni yanına almamasıydı.

Yolların kaderim olacağını daha o gün anlamıştım. İşte şimdi de son postamı yüklenmiş benden isteneni yapıyo-

rum. Bir kese altına değer mi? Dikilmiş koyun postunun içindeki emanetten sızan kan pelte pelte oldu. Açıp içinde ne olduğuna bakmaya cesaretim yok. Elimi bile sürmedim, bıraktım atımın terkisinde öylece. Bunca yıllık meslek hayatım da hiçbir postanın mahremine göz dikmedim, buna da dokunmam. Bu yolculuk benim alinyazımsa yapacağım tek şey kaderime boyun eğmektir.

Bu gün üçüncü gün. Yolculuğumuzun sonuna geldik kırsığım. Kim bilir belki de vademizin sonuna. Öyle ya da böyle bu şehir son durağımız olacak. Gıcırdayarak ardına kadar açılan şehir kapısı muradımız olacak. Üç gündür taşıdığın yükte bir fenalık var. Hele yükümüzden bir kurtulalım, emanetimizi sağ salım sahibine teslim edelim. İşte o zaman dengimizi bulacağız. Kalabalığa karışıp üç kuruşa haczedilmiş huzurumuzu esaretten kurtaracağız. Yürü, toynaklarını vura vura yürü, meyvelerini lapa lapa döken şu incirin gölgesi tahtımız olacak. Kaldır boynunu, dik dur cancağızım, bu çağ zulüm çağı olsa da, taş üstünde taş, omuz üstünde baş kalmasa da bilesin bizi karşılayan Aden Bahçesi. Methini çok duydum sular gürül gürül akarmış burada. Her sokakta bir hayrat, her şadırvanda bir billur ışığı. Haneleri cıvıl cıvıl, pazarları bolluk bereket içindeymiş. Neyse bunları düşünmenin zamanı değil. Baksana konağa geldik bile.

Yalnız bir şey var ki, söyleyemeden edemeyeceğim. Ne olursa olsun bu yolculuk bizi alelade olmaktan çıkardı. Gözlerin kör olsa da fark ettin değil mi? Burada da bakışlar hep üzerimizde. Bu şehir ahali de saygıda kusur etmiyor. Zengininden fakirine kadar kim olursa olsun selamlıyor, yol veriyor. Baksana bu konağın hizmetçisi de bizi tanıyor gibi. Görür görmez sorgusuz sualsiz içeri alıyor. Yediriyor, içiriyor, güneş yanıklarına merhemler sürüyor kendi elleriyle. Sonrasını sana anlatmanın ne kadar zor olduğunu bilemezsin cancağızım. Kaderin bana böyle bir oyun hazırladığını, kolumun altında tuttuğum koyun postuyla kabul odasına alındığımda beni orada bekleyen neredeyse kırk yıldır görmediğim öz kardeşim Kabil olduğunu nereden bilebilirdim. Ama tam karşımda duruyor işte. Aramızda yalnızca büyükçe bir satranç tahtası var. Saçları benim saçlarım, gözleri benim gözlerim, yüzü benim yüzüm. Bir an bile şüpheye kapılmadım. Karşımda oturan, Kabil değil de

Hasan olabilir mi diye aklımdan geçirmedi. Hasan satranç oynamazdı çünkü. Benimle Kabil'in en büyük eğlencesi ise satrançtan başka bir şey değildi. Çoğu zaman yenişemedik. Vezirleri, kaleleri, filleri değişir, atlarımızla birbirimizi alt etmeye çalışırdık. Gerçek hayatta atınla hasmını alaşağı etmen ne kadar kolaysa cancağızım, satrançta bir o kadar zordur. Biz de bunun üzerine oyun içinde oyunlar oynardık. Bazen önde olan, rakibine taşları değiştirme teklifinde bulunur, bazense gömleklerimizi değiştirir, bu sayede birbirimizin aklından geçenleri okumaya çalışırdık.

Aslında şu an da tek isteğim gömleklerimizi değiştirmek. Belki bu sayede bilebilirim, neden buradayım ve öz kardeşi de olsa bir beyin sıradan bir postacıya sarılması doğru mudur? Kardeşim beni satranç masasına buyur ettiğinde aklımdan geçenler, bilmek istediklerim bunlardı. Hoş geldin Mustafa. Beyazlar senin olsun. İlk hamleni oynadım bile. Ne yani bütün bir yolculuk, bir satranç oyunu için miydi? Usulca fildişi taşlara bakıyorum, soldaki atı piyonların önüne sürmüş ilk hamleyi bu şekilde yapmayacağımı çok iyi bilir. Ama elden ne gelir, emaneti sağ salim getirdim diyemeden koyun postunu masaya bırakıp oturuyorum. Onunsa sabırsızlıkla bu anı beklediği her halinden belli şahın önündeki piyonu iki kare ileri sürerek en sevdiğim girişi yapıyor. Benim atımı meydana salarken, kendi atını saklıyor, oyunun berabere bitmesini istemiyor. Bir süre sessiz sedasız sürüyor oyun. Ne bir saldırı, ne bir tehdit, ne de şüphe uyandıracak bir hamle. Kılıçlar kınında bekliyor, yürekler nidalarını gizliyor. Ama hepsi o kadar... Sonrası tam bir vahşet! Piyonlar, filleri bir bir yere seriliyor, taş üstünde taş kalmıyor, kaleler yıkılıyor. Daha fazla kanayan, kayıpları daha çok olan benim cancağızım.

Çok geçmeden de vezir dayanıyor kapıma. Ne sağa dönebiliyorum, ne sola. Kendi vezirim düşman hatlarında kalmış, atım ise çok uzaklarda. Kasabının önünde boğazlanmayı bekleyen kurbanlık bir koyundan farkım yok, çaresiz çırpınışlarla eceline hazırlanan bir tokludan... Son bir umutla atıma bakıyorum arka saflara sızsam, orada huzur içinde sığınağında bekleyen şahın uyuklarını kaçırırsam diye düşünürken düşmanım Kabil yetişiyor imdadıma: Taşları değişelim mi? Olur, istersen gömlekleri de değişelim, diyorum, sanki yıllardır bu suali bekler gibi. Bir an bile duraksamadan yerinden kalkıyor ve kıymetli ipek gömleğini

çıkararak uzatıyor bana. Ben de üzerimden sıyrıp veriyorum gömleğimi. Ardından yerlerimizi değiştiriyoruz. Oturur oturmaz göz göze geliyoruz. Karşımdaki bir başkası değil, aynaya bakıyorum sanki.

Yıllarca babasının izini süren, ömrü yollarda geçen ben değilim, o sanki. Annemi ve kardeşlerimi bırakıp evi terk etmediğim hissine kapılıyorum birden. Buraya geldiğimden beri ilk kez konuşmak istiyorum, suçunun cezasını çekmiş ve karanlık hücrelerinden çıkarılarak azat edilmiş gibiyim. Bu sayede ürkek bir sesle annemi soruyorum Kabil'e. Yüzü sertleşiyor, sönüyor yüzü, gözlerini benden kaçırıp, sol tarafında duran koyun postuna dönüyor. Bir hizmetçi avuç içinde taşıdığı tepsiyle içeri giriyor tam bu sıra. Kahvelerimizi önümüze bırakıp, odanın karanlık uzak bir köşesine çekiliyor. Kabil gözlerini koyun postundan ayırmadan bir yudum alıyor kahvesinden. Yüzüme bakmadan nerdeyse fısıltıyla soruyor: Kabil neden kardeşi Habil'in canına kıymış bilir misin? Cevap vermemi beklemeden devam ediyor: Habil'in koyun sürüsü kendi koyun sürüsünden daha besili olduğu için, yani kardeşini kıskandığı için kana bulamış elini. Elbette biliyorum ama konuşma isteğimi kaybettiğimden susuyorum. Bu oda gitgide ağırlaşıyor, beni soluksuz bırakıyor gibi. Bir an önce bu oyuna son vermek ve buradan çekip gitmek istiyorum artık. Kahvemi bir çekişte bitiriyorum. Kabil de içiyor kahvesini ama daha ikinci yudumunda titremeye başlıyor eli. Fincan yere düşüp tuz buz oluyor. Gözleri soluyor Kabil'in, beyaza dönüyor gözleri. Ellerinde başlayan titreme bütün bedenine yayılıyor, yığılıp kalıyor yere, ağzından köpükler geliyor, soluyor bedeni. Öylece donup kalıyorum, ne yapacağımı bilemeden elim kolum bağlı bekliyorum. Karanlık köşesinden çıkan hizmetçi sökün ediyor bu sıra, telaşsız sakın adımlarla yanıma yaklaşıyor: Gözünüz aydın efendim, kardeşiniz Mustafa Hakkın rahmetine kavuştu çok şükür, diyor. Sonra da koyun postunu alarak dikişlerini söküyor bir çırpıda. Ense kökünden kesilmiş bir insan başı çıkıyor meydana. Alnının çatısının orta yerinde koca bir ben duran bir baş, babamın güzel başı. Hizmetçi, benden bir emir beklercesine yüzüme bakıyor. Bir şey diyemiyorum ama anlaşılan bu konağı kendimize mesken edeceğiz cancağızım, senin o güzel gözlerine yeniden mil çekip yolları unutacağız. ■

Türk Telekom'un akıllı teknolojileriyle şehirler akıllanıyor

Türk Telekom, teknolojik altyapısı ve yenilikçi çözümleriyle Türkiye'yi geleceğe taşıyor. Hayata geçirdiği "Şehirler Akıllanıyor" projesiyle; güvenli, modern, ekonomik ve çevreye duyarlı şehirler oluşturmak için çalışıyor. Doğal kaynakların etkin kullanılmasını ve belediye giderlerinde tasarruf edilmesini sağlayan hizmetler sunuyor, şehirlerdeki yaşam kalitesini yükseltiyor.

Türk Telekom

kurumsal.turktelekom.com.tr • 444 5 444

4. Ulusal Fotoğraf Yarışması: Kayseri'de Yaşam, Doğa, Kültür

▲ Birincilik Ödülü | Mehmet Palta | Yansıma

Şehir Kültür Sanat

Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen “Kayseri’de Yaşam, Doğa, Kültür” konulu fotoğraf yarışması sonuçlandı. Büyükşehir Belediyesi’nce gerçekleştirilen dördüncü ulusal fotoğraf yarışmasına yurdun dört bir yanından yüzlerce fotoğrafçı binlerce fotoğrafı ile katıldı. Yarışmada birinciliği yarışmaya Kayseri’den katılan Mehmet Palta Sultan Sazlığı bölgesinde çektiği fotoğrafı ile elde etti.

Yedi Göller’in izinde adlı fotoğrafıyla Mustafa Doğan Şahiner ikinci, Erciyes’te tırmanış fotoğrafıyla Mehmet Ali Ercan üçüncü oldu. Mansiyon ödülleri ise Eser Paşa, Seçkin Yenici ve Resul Çelik kazandı. Yarışmaya katılan 50 fotoğraf ise sergilenmeye layık görüldü.

Yarışmanın birincisine 5 bin, ikinciye 4 bin, üçüncüye 3 bin, mansiyona layık görülen eserlere biner, sergilenmeye layık görülen fotoğrafların her birine ise 200’e TL ödül verildi. Yarışmanın ödül töreni 27 Mayıs Çarşamba günü yapıldı. ■

▲ İkincilik Ödülü | Mustafa Doğan Şahiner | Yedi Göllerin İzinde

▲ Üçüncülük Ödülü | Mehmet Ali Ercan | Erciyes'te Tırmanış

▲ Mansiyon | Eser Paşa | Sultan Sazlığı

▲ Mansiyon | Resul Çelik | Emek

▲ Mansiyon | Seçkin Yenici | Nine

elmacioğlu

*Kayseri'deki
tüm lezzetlerin bulunduğu mekanlar*

ÇARŞI
ET LOKANTASI

Millet Caddesi 5
Melikgazi / Kayseri
carsi@elmaciogluisukender.com
Rzv. + 90 (352) 222 69 65

GÜLTEPE
ET LOKANTASI

M.K.P. Bulvarı 56
Melikgazi / Kayseri
gultepe@elmaciogluisukender.com
Rzv. + 90 (352) 223 99 99

CADDE
EKSPRES

Honat Mh. Uluğ Sk. 12/A
Melikgazi / Kayseri
cadde@elmaciogluisukender.com
Rzv. + 90 (352) 231 93 24/25

İSTASYON
EKSPRES

Gevhernesibe M. İstasyon C. 33/A-1
Kocasinan / Kayseri
istasyon@elmaciogluisukender.com
Rzv. + 90 (352) 221 11 64/65

www.elmaciogluisukender.com

Mustafa Miyasoğlu

Bekir Oğuzbaşaran

O nunla yollarımız Kayseri Anatamir Fabrikası'nın Çırak Okulu'nda kesişti. Kara Kuvvetleri'ne bağlı bir askerî orta sanat okuluydu bu. Üç yıllık

bir müfredatla fabrikaya kalifiye teknik eleman, işçi yetiştirmek için açılmıştı. Sınavla beş yıl süreyle öğrenci aldı. Ben ikinci dönem öğrencisiydim, Miyasoğlu

üçüncü dönem. Merhum Hasan Nail Canat da o okuldan arkadaşımızdı. Öğleye kadar eğitim, öğleden sonra atölyelerde tulumumuzu giyip işçi olarak

çalışıyorduk. Üç yıllık da mecburî hizmeti vardı, Çırak Okulu öğrencilerinin. Mustafa ve ben motorcuyduk, Hasan Nail oto elektrikçisi.

Mustafa ve ben tam da o sıralarda Üstad Necip Fazıl'ın eserleriyle ve Büyük Doğu dergisiyle tanıştık. Bu bizim ufkumuzu açtı. Hayatımızın milâdı oldu. Bir taraftan işçilik yaparken bir yandan da dışarıdan

MUSTAFA MİYASOĞLU

1946 yılında Kayseri'de doğan şair, ilk ve orta öğrenimini burada tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde okudu. On yıl liselerde öğretmenlik, on iki yıl da üniversitede okutmanlık yaptı. Bu arada, 1988-92 yılları arasında Pakistan'ın İslamabad şehrindeki yabancı diller enstitüsünde yardımcı profesör ünvanıyla görevlendirildi. 1966 yılından beri şiir yanında deneme, hikâye, tiyatro ve roman türlerinde de eser veren sanatçı, pek çok dergi ve gazetede kültür ve sanat yazıları yayınladı, şiir ve romanlarıyla armağanlar kazandı. T. Millî Kültür Vakfı özel armağanını kazanan Hicret Destanı adlı şiiri Dr. Muhammed Harb tarafından Arapçaya çevrildi. Ayrıca başka şiir ve hikâyelerinin de İngilizce, Arapça ve Urduca çevirileri yurt dışında yayınlandı. Samsun, Ankara ve Kahire üniversitelerinde eserleri üzerine tezler hazırlandı. İlk şiiri Filiz dergisinde çıktı (Kayseri, 1966). Şiir ve yazıları Hisar, Türk Edebiyatı, Edebiyat, Maveria, Millî Gençlik, Yeni Sanat, Sedir dergilerinde yayınladı. Suffe Yayınlarını kurarak Suffe Kültür Yıllığı'nı yayınlamaya başladı (1982). Şiir, hikâye ve romanlarında millî kimlik arayışına yöneldi, toplumda değer çatışmalarını işledi. Bazı araştırmalarında Semih Güngör imzasını kullanmıştır.

1 Ağustos 2013 tarihinde İstanbul'da vefat etti.

ESERLERİ:

Şiirleri: Rüya Çağrısı (1993), Devran (1978), Hicret Destanı (1981), Şiirler (Toplu şiirleri, 1983), Bir Gülü Andıkça (1997).

Hikâyeleri: Geçmiş Zaman Aynası (1976).

Romanları: Kaybolmuş Günler (1975), Dönemeç (1980), Güzel Ölüm (1982), Bir Aşk Serüveni (1995).

Biyografileri: Necip Fazıl Kısakürek (1985), Asaf Halet Çelebi (1986), Ziya Osman Saba (1987), Haldun Taner (1988).

Antoloji: Çağdaş İslâmî Şiirler Antolojisi (1988).

Denemeleri: Edebiyat Geleneği (1975), Devlet ve Zihniyet (1980), Muhacir (1981), Roman Düşüncesi ve Türk Romanı (1998).

ortaokulu bitirip Kayseri Akşam Lisesi'ne kaydolduk. 1962 yılında Sivas Caddesi'nde büyük bir binanın zemin katında Büyük Doğu Fikir Kulübü açılmıştı. Hafta sonlarında ve fırsat buldukça oraya gidiyor, eski Büyük Doğu koleksiyonlarını ve Üstad'ın elimize geçen kitaplarını okuyor, konferanslarını banttan dinliyorduk. Daha lise öğrencisiyken Miyasoğlu orada "Ahlâk Anlayışımız" konulu bir konferans bile vermişti.

1964'te Büyük Doğu yeniden haftalık olarak çıkmaya başladı. Canım İstanbul şiirinin o devrede yayınlandığını hatırlıyorum. 1965'te Üstad, Kayseri'ye gelerek, Kiçikapı'daki Cingilloğlu Kiraathanesi'nde "Dünya Görüşümüz" konferansını vermişti. B.D. Fikir Kulübü'nde de sohbet etti ve soruları cevaplandırdı. Biz artık iyiden iyiye Büyük Doğucuyduk. Fabrika ve okulda öğrendiklerimizi arkadaşlarımıza da aktarıyor, onların da bizim gibi olmalarını sağlamaya çalışıyorduk. Şimdi düşünüyorum da o sıralarda Üstad'dan ne çok şey öğrenmiş, küçük birer Necip Fazıl olmuştuk adeta.

Bu süreç İstanbul'da yüksek öğrenim dönemimizde de artarak devam etti. Millî Gazete'de sanat, edebiyat, kitap sayfaları düzenliyor, Yeni Sanat dergisini çıkarıyor, muhtelif gazete ve dergilerde yazıyor, zaman zaman Üstad'ı Erenköyü'ndeki evinde ziyarete gidiyor, sohbet halkasında bulunuyorduk. Üstad'ı, yazdığı gazetelerde, konferanslarında, yeni eserleriyle yakından takip ediyorduk. MTTB'nin Millî Gençlik dergisini bir dönem biz çıkardık. O dergide ben İdeoloji Örgüsü'nü geniş bir şekilde tanıtmıştım. Miyasoğlu da Canım İstanbul şiirini tahlil etmişti. Hatta Miyasoğlu, Osman Burak takma adıyla Millî Türk Talebe Birliği'nin tarihçesini bile yazmıştı. Başkanımız ve ağabeyimiz İsmail Kahraman'dı.

Üstad'ın etrafındaki halkada en fazla Kayserili gençler vardı. Sinema Kulübü, Kitap Kulübü, Basın Yayın Müdürlüğü

vd. başlıca faaliyet zeminimizdi. Ahmet Kabaklı'nın 1972'te yayınlamaya başladığı, Türk Edebiyatı dergisinin ilkyazı kadrosu içinde biz de yer aldık. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü birlikte okuduk.

Miyasoğlu, ilk şiir kitabı Rüya Çağrısı'nı Mehmet Çınarlı'nın Ankara'da otuz yıl neşredilen Hisar adlı edebiyat dergisinin yayınları arasında çıkardı. Öğrenciyken şiir yarışmalarında dereceler aldı. MTTB Tiyatro Kulübü, onun Umut Suları piyesini sahneye koydu. Mustafa, bitirme tezini Prof. Dr. Mehmet Kaplan'dan Haldun Taner'in Oyunları

üzerine yaptı. Haldun Taner'le dostluk kurdu. Haldun Taner kitabı bu çalışmaların ve tanışıklığın ürünüdür. İlk romanı Kaybolmuş Günler'i, Fatih Sahn-ı Seman Medreselerindeki Vakıflar Yüksek Öğrenim Erkek Öğrenci Yurdu'nda yazdı. İzmit İmam-Hatip Lisesi ve İstanbul Şehremini Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği yaptı. Nilüfer Hanımla evlendi. Üç erkek evladı oldu: Mehmet, Emre, Eren...

Pakistan'da ve Mimar Sinan Üniversitesi'nde yıllarca Türk Dili Okutmanlığı yaptı. Sürekli yazdı, yayınladı. Şiir, roman, hikâye, tiyatro, deneme, inceleme, eleştiri, biyografi, monografi, mülâkat, derleme... hemen her türde eserler verdi. Suffe Kültür Sanat Yıllıkları'nı yayınladı. Dergicilik ve yayıncılık

yaptı. Konak Yayınları'nı bugün ailesi sürdürmektedir. Bir kaç ulusal gazetede birden haftada bir kaç gün yazılar yazdı. Deneme tadındaki bu yazılar büyük ilgi gördü. Konferanslar verdi.

Kayseri'de çıkan dergilere de sürekli yazılar gönderdi. Küçük Dergi, Kültür ve Sanat, Erciyes ve Berceste bunlar arasındadır. Otuzun üstünde eser sahibi oldu. Çeşitli kurum ve kuruluşlardan ödüller aldı, armağanlar kazandı. Vefâtının ardından arkadaşım Vedat Ali Tok'la birlikte Berceste'nin bir sayısını onun için hacimli bir özel sayı olarak hazırlamıştık. Evlatları ve ailesi onun edebî,

manevî ve fikrî emanetine hakkıyla sahip çıkıyorlar. Oğullarının üçü de edebiyat ve kültür adamı olarak babalarının izinden gidiyor. Her başarılı erkeğin arkasında bir kadın vardır, derler ya, doğru. Nilüfer hanım, merhum arkadaşımın, gönüldaşımın ve oğullarının başarısının başlıca âmilidir.

Kayserimizin son asırda yetiştirdiği en önemli yazar, şair, fikir, kültür ve sanat adamlarından biri olan, Gülük Mahallesi'nin çocuğu Mustafa Miyasoğlu'nu rahmetle, hasretle yâd ediyoruz. Tesiri eserleriyle devam ediyor. O, Kayseri'nin Türkiye çapında yetiştirdiği önemli edebiyat ve kültür adamlarından biridir. Mekânı cennet olsun. "Evvel giden ahabâba selâm olsun."...■

Abdullah Ayata Son Ermeni

Mustafa İbakorkmaz

Prof. Dr. Özcan Köknel, Ayata ve yazdıkları hakkında, “Henüz yayınlanmamış öykü ve romanlarını okuyup inceledikten sonra ‘müthiş’ kelimesi gayri ihtiyari olarak çıktı dudaklarımın arasından. Zira son zamanlarda böyle sürükleyici, akıcı, düzgün anlatımlı mükemmel betimlemelerle bezenmiş değişik içerikli kitaplar okumayı özlemiştim...” diyor. Marifet iltifata tabi. Abdullah Ayata, Köknel’in söz konusu iltifatından yıllar sonra, çok sayıda kitaba imza atmış bir romancı olarak aramızda.

Abdullah Ayata’nın Son Ermeni adlı kitabının ilk yayınlandığı günlerde,

Türkiye’de bir çok açıdan ilginç bir dönem yaşanıyordu. Yıllar öncesinde bir araya gelmesi, yan yana gelmesi imkansız ideolojik görüşler bugün yan yana gelebiliyor, Türkçülük sanki yeniden keşfediliyor gibi bir hava esiyordu. Gazetelerde bir çok bakımdan ülkenin önemli gündemi olarak değişik açılardan bu konu tartışılıyordu. Elbette hatırlayanlar olacaktır, mesela o günlerde Hitler’in Kavgam kitabının satışlarından duyulan kaygı bunların örneklerinden sadece biriydi. Kavgam neden çok satılıyor, kimler okuyor, eğer okunuyorsa toplumda ne türden yansımaları var? Merak edilen ve irdelenilen

bir konuydu.

O günlerin ardından Ulusalçılık diye tabir edilen milliyetçilik türü epey mesafe kat etti. Sosyal ve siyasal meselelerimiz her zaman benzer gündemlerle örülüp durdu. Öte yandan Ermeni meselesi her zaman olduğu gibi yine gündemimizde.

Romanda, Türkiye gündeminin bir parçası olarak Ermeni sorununa değişik bir yaklaşım getirmek kaygısı güdüldüğü açık. Bununla birlikte yazarın sosyal konumuna ve dünya görüşüne bakarak, olabildiğince nesnel bir bakış açısına sahip olduğu söylenebilir. Abdullah Ayata’nın, Son Ermeni romanında Tarık Buğra’nın yaklaşımını biraz daha

değiştirerek ele aldığı söylenebilir. Tarık Buğra milli mücadelede din adamlarının rolüne dikkat çekerek tarihe alternatif bir bakış üretmenin çabasıdır (Entelektüel Tereddüt, Ahmet Oktay, Everest Yayınları, s. 224). Ayata ise bu düşünceyi daha değişik bir noktadan ele almaya çalışır. İbiş Hoca’nın kişiliğinde, din adamları ve Kemalist düşünce arasında bir ortak payda oluşturma çabasıdır bu.

Son Ermeni’yi önemli yapan şeylerden biri bugünün geçmişle bağı, tarihin bir dizge biçiminde geliştiğini göz önünde tutmasıdır denilebilir. Küçük bir nesnenin bile (topaç) geçmişle bağ kurmada üstleneceği rolü hatırlatır. Kişisel tarihin aslında bir ülkenin tarihine eklemlenebildiği de romanda öne sürülen düşüncelerden biridir.

Nitekim, Şıh Veli’nin yaşadığı aşk, İbiş Hoca’nın tarihi rolü, tehcir hadisesi, Gazer Usta’nın Türk insanına, Şıhbarak ahalisinin Gazer Usta’ya yaklaşımları çerçevesinde o yıllardaki genel sosyolojik yapı hakkında fikir edinmek mümkündür. Sonuçta her iki toplum da kendilerini asla istemedikleri bir durumun içinde bulmuşlardır. Kişisel ya da yöresel olarak yapılabilecek pek bir şey yoktur. O günler Türkiye’de yaşanan bütün toplumsal olayların yalnızca bir örneğidir. İşte bu bağlam içerisinde Son Ermeni adlı roman ve yaşadığımız günlerdeki ülke gündemi arasında kolaylıkla bağ kurulur.

Kişisel olarak ve toplumun geneli bakımından problemimiz olmayan halklarla hangi gerekçelerle hasım haline geldiğimize dikkat kesilmeden yaşayacağımız her olay, yarın yazılacak tarihte yerini alacak. Nasıl toplumsal huzur ve refah paylaşılan bir şeyse acının da paylaşılan bir şey olduğunu hatırlamak için tarihin tekerrür etmesine gerek duyulmamalı.

Ayata’nın yayımlanan ilk romanıyla insan yaşantısına sadık kaldığı (Roman ve Gerçek Etkisi, Ian Watt-Roland Barthes, Donkişot Yayınları, s.17) izlenimini uyandırması ş ü p h e s i z

■ Son Ermeni’yi önemli yapan şeylerden biri bugünün geçmişle bağı, tarihin bir dizge biçiminde geliştiğini göz önünde tutmasıdır denilebilir. Küçük bir nesnenin bile (topaç) geçmişle bağ kurmada üstleneceği rolü hatırlatır. Kişisel tarihin aslında bir ülkenin tarihine eklemlenebildiği de romanda öne sürülen düşüncelerden biridir.

■ Romanın ilginç yönlerinden biri belki sürüp giden bir kadere işaret etmesi. Son Ermeni'nin oğlu Arsin bir Türk dostu olduğu için 1974 yılında Asala tarafından öldürülmüştü. Ölürken elinde tuttuğu cüzdanında "Tomarza'da ölmek isterdim" dizesinin de yer aldığı bir şiir bulur ailesi.

romanı adına bir başarıdır. Bu bakımdan anlatısını gerçek bir yaşantının üzerine kurması Ayata'nın romanına gölge düşürmüyor. Tam da burada ama diyerek bir parantez açmakta yarar var. Konusu gerçek kişiler ve olaylardan hareket eden romanlarda bir problem kendiliğinden ortaya çıkıyor. Gerçek kişiler ve olaylar kurmacanın imkanlarıyla birleşerek romana dönüşebilir. Güzel ve sağlam bir üslupla edebi bir eser hatta bir başyapıt da meydana gelebilir. Okur açısından bakıldığında metnin neresi gerçek kişileri ve olayları anlatıyor, nerelerde yazarın hayal dünyası, kendi psikolojisi ve ideolojisi devreye giriyor. Bunu bilmek ve kestirmek çok zor. Şayet başka şahitlerden ve kaynaklardan bilgi edinmeniz mümkün değilse şuna tanıklık etmiş oluyoruz. Tarih, kişilerin algılarıyla ve anlatmak istediği yanlarıyla nakledilen bir bilgi türü. İstenildiği kadar objektif yaklaşılsın daima madalyonun başka bir yüzü olacak.

Son Ermeni romanını okurken, İşgalci Fransız askerlerin Tomarza'ya kadar ulaştığı, civardaki Ermeni çetelerin ihanetlerini şımarıkça sergilediği günlerin anısına dönüyoruz. Şehrin merkezi kalbiye/batınıysa, çevresinin de o kalbi ve özü koruyan beden olduğunu hatırlıyoruz bir kez daha. Tıpkı ülkenin serhat boyları olduğu gibi, şehrin de burçları ve serhatleri olduğunu anlıyoruz.

Gerçek hayat ve kişilerle kurmacayı birbirine karıştıran romanların sebep olduğu handikaplar olsa da bir de iyi yanları var. Bir araştırmacının bile kolay ulaşamayacağı bazı yaşanmışlıklardan haberdar olmamızı, unuttuğumuz bazı şeyleri hatırlamamızı sağlıyor bu tür romanlar. Gerisi meraklı okura ve araştırmacıya kalıyor elbette. Romanın ilginç yönlerinden

biri belki sürüp giden bir kadere işaret etmesi. Son Ermeni'nin oğlu Arsin bir Türk dostu olduğu için 1974 yılında Asala tarafından öldürülmüştü. Ölürken elinde tuttuğu cüzdanında "Tomarza'da ölmek isterdim" dizesinin de yer aldığı bir şiir bulur ailesi. Abdullah Ayata bu romanı Hırant Dink öldürülmeden çok önce yazmıştı.

Romanın konusu ve içinde geçen olaylar hakkında fazla ipucu vermek istemiyorum. Halen okumayanlar varsa merakını kamçılama doğru hoşuma gider. Bir de kendi adıma şunu söyleyeyim. Şahsen bir okur olarak, Şihbaraklı İbiş Hoca'nın nasıl biri olduğunu, yaşadığı dönemdeki felaketler sırasında gerçekten romanda anlatıldığı şekilde kritik bir role sahip olup olmadığını öğrenmek isterdim. Belki umulmadık bir yerlerden başka bir hikaye ile İbiş Hoca yine karşıma çıkar diye umuyorum.■

Büyükşehir'den BÜYÜK HİZMET

Türkiye'de ki ilk Fizyospor Merkezi Kayseri de..
Fizyospor Klinik Pilates Merkezinde;
Ortopedik, Nörolojik, Romatizmal,
Kalp - Akciğer hastalarının yanı sıra,
Gebelik, Geriatri Hastaları İçin
Klinik Pilates Hizmetleri
Sunulmaktadır.

Fizyo SPOR
Klinik Pilates

www.sporaskayseri.com 4442899 f t i / sporaskayseri

Şehir Akademi’de Bahar Dönemi Tamamlandı

Büyükşehir Belediyesi Stratejik Araştırma Merkezi (BÜSAM) bünyesindeki Şehir Akademi’de varlık, bilgi, değer ve zaman seminerlerinin ardından mekan seminerleri de tamamlandı. Seminerin son iki dersini Doç. Dr. Alev Erkilet ile BÜSAM Genel Koordinatörü Yusuf Yerli verdi.

Şehir Akademi’nin mekân seminerlerine katılan Doç. Dr. Alev Erki-

let, “Kentsel Dönüşümün Sosyolojisi” başlığı altında kentlerin sosyolojisine ve modernleşmeye değindi. Kentin öncelikle değerleri tecessüm ettiren bir yapıyla karşımıza çıktığını ifade eden Erkilet, “Hristiyan mimarisi ile İslam mimarisi arasındaki farklara bakarsak bunu görürüz. Hristiyan mimari anlayışında Hz. İsa tasviri vardır. Ama bizim coğrafyamızda çokluk içinde birlik, birlik

çinde çokluk ilkesini mimari anlayışta tezahür ettirme kaygısı var. Bunun için de daha çok geometrik desenler kullanılıyor. Birbiri içine geçmiş olan geometrik desenlerden bina tasarımı yapılıyor. Bu yüzden hiçbir binanın değerden bağımsız olmadığını söyleyebiliriz. Biz binayı, kendi kalbimizdeki ve idealimizdeki değerler doğrultusunda biçimlendiriyoruz” dedi.

▲ Alev Erkilet

Mekan seminerlerinin sonuncusunu ise BÜSAM Genel Koordinatörü Yusuf Yerli verdi. “Mitoloji, Felsefe ve Din Dili Açısından, Varlık, Bilgi, Zaman ve Mekan Anlatımı” konulu seminerde insanın kendisine sorduğu sorulara değinen Yerli, bu soruları altı başlıkta topladı. Herhangi bir şey konusunda “Bu şey var mıdır, varsa varlığının nedeni nedir, kendiliğinden mi var, var eden mi var, ne zamandan beri var, var olan ne işe yarar, kimin işine yarar?” gibi soruların insan hayatının her döneminde olduğunu dile getiren Yusuf Yerli, “Herhangi bir şeyle ilgili bu temel soruları herkes sorar; ama bu soruların peşinde koşmayabilir. Bu soruları sormaya devam eden kişi sosyal bilgiler, felsefe, din bilimleriyle ilgilenir. Sorulara kendini kapattığı zaman günlük hayatında daha başka işlerle uğraşır” diye konuştu. Altı başlıktaki sorulara mitolojiler, felsefeler, dinler, bilim ve kısmen de olsa sanat dünyasının

Büyükşehir Belediyesi Stratejik Araştırma Merkezi (BÜSAM) bünyesindeki Şehir Akademi’de, varlık, bilgi, değer, zaman ve mekân seminerlerinin ardından siyaset seminerleri de yapıldı. Mayıs ayının son dönemi Siyaset seminerleri de yapılarak Bahar dönemi dersleri sona erdi.

Şehir Akademi’de siyaset seminerlerinin ilk dersini Erciyes Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr. Faruk Karaarslan verdi. “Kent ve Siyaset” konulu seminerde kentin tanımına değinen Karaarslan, kenti tanımlamanın hayatı tanımlamak manasına geldiğini belirtti. Hayatımızın bir kentin içinde akıp gittiğini ifade eden Karaarslan, “Kenti tanımlamaya başladığınız andan itibaren hayatı, hayatı tanımadığınız andan itibaren kendinizi tanımlamış olursunuz. Kent, nüfusuyla,

▲ Mahmut Hakkı Akın

fiziksel durumuyla tanımlı yapılacak kadar alelade bir şey değildir. Kent için bir iki cümleyle geçirilecek bir tanım yapılamaz. Çünkü, kent sadece fiziksel bir şey değildir. Kent değer yüklü bir şeydir. Değer yüklü olması siyasetle, hayatla, anlamla, yorumlamayla ilişkili olduğunu ifade eder” dedi.

Siyaset seminerlerinin ikincisini Necmettin Erbakan Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mahmut Hakkı Akın verdi. “Türkiye’de Toplum ve Siyaset” konulu seminerde Türkler için devlet anlayışından bahseden Doç. Dr. Akın, “Bizim zihnimizde devlet Batı’da herhangi bir memlekette olmadığı kadar büyüktür. Çünkü biz sosyal var oluşumuzu bile büyük oranda devletin varlığıyla birlikte açıklarız. ‘Devlet Ebet Müddet’ sözünün sloganlaşması da bu yüzden. Bu işin temeli Selçukludur. Osmanlı ve Cumhuriyet bir devamlılıktır” diye konuştu. Türkiye’de sivil toplumun gelişmemesine de açıklık getiren Akın, sivil toplumun gelişmemesini ülkemizde muhalefet kültürünün olmamasına bağladı.

Siyaset seminerlerinin üçüncüsünü Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ramazan Yelken verdi. “Siyasetin Sosyolojik Dönüşümü ve Türkiye’de Kamusal

▲ Faruk Karaarslan

cevap vermeye çalıştığını ifade eden Yerli, bu temel mevzu-lara farklı medeniyetler perspektifinden mukayeseli olarak da bakmak gerektiğini belirtti.

▲ Ramazan Yelken

Alan Tartışmaları” konulu seminerde kamusal alan tarifi yapan Prof. Dr. Yelken, “Kamusal alanı devletin hâkim olduğu alan olarak anlıyoruz. Kamu aslında halk. Demek ki bizim çıkardığımız, bizim hizmetimizde olan örgütün bizden farklılaşarak bizim üzerimizde egemenlik kurması söz konusu. Aslında kamusal alan dediğimiz bireyle devlet arasındaki o büyük boşluğu dolduran ve hepimizin hayatını geçirdiği alandır” dedi.

Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Öğretim Üyesi Yard. Doç. Dr. Fatih Ertugay ise Karşılaştırmalı Siyasal Sistemler konulu seminerinde, tarih boyunca ve bugün insanlık tarihinde belirleyici olan siyasal sistemleri ayrı ayrı analiz ederek, birbirleri ile benzerliklerini ve farklılıklarını anlattı. Her sistemin kendine özgü yanları olabildiği gibi birbirine

▲ Fatih Ertugay

benzer ortak yanlarının da olabileceğinin altını çizdi. Siyasal sistemler ile devletin siyasal hinterlandı arasında yakın ilgi olduğunu söyleyen Ertugay, bir devletin yönettiği insanlara cevap verebilir nitelikte olması ile siyasal sisteminin uyumunun altını çizdi. İnsanın ve toplumun istek ve sorularına sağlıklı, doyurucu ve yeterli siyasal cevabı veren sistemlerin

sağlıklı sistemler olabileceğini söyledi.

Seminerin sonunda BÜSAM Koordinatörü Yusuf Yerli, Danışmanlar Dursun Çiçek, Dr. Faruk Karaarslan ve Prof. Dr. Celaleddin Çelik Şehir Akademisi öğrencileri ile bir değerlendirme toplantısı yaptı. Toplantıda Bahar dönemi dersleri değerlendirildi. Yeni dönem ve atölye çalışmaları ile ilgili açıklamalarda bulunuldu. Şehir Akademisi öğrencilerine, Ahmed Hamdi Tanrıpar’ın Beş Şehir, Akif Emre’nin Çizgisiz Defter, Prof. Dr. Ahmed Davutoğlu’nun Medeniyetler ve Şehirler, Aynur Can ve Mahmut Doğan’ın birlikte hazırladığı Turgut Cansever’le Konuşmalar Bir Şehri Kurmak kitapları hediye edildi. ■

▲ Yusuf Yerli

▲ Şehir Akademisi öğrencilerine kitap hediye edildi

Kurşun Aşı

HAZIRLANIŞI

Mercimek ve nohut yıkanır akşamdan birer su bardağı su ile ayrı kaplarda ıslatılır. Ertesi gün nohut, 1 su bardağı su ile basınçlı tencerede haşlanır. Bulgur 1/2 su bardağı sıcak su ile ıslatılır. Bulgur kabarmınca un, tuz, 1/2 tatlı kaşığı kırmızı biber ilave edilerek şekil verilecek hamur haline gelinceye kadar yoğrulur. Bu hamurdan küçük parçalar kopararak nohut büyüklüğünde yuvarlanır. Mercimek, nohutun haşlama suyu dahil 4 su bardağı su ile kaynatılır. Yumuşayınca nohut ve köfteler içine atılarak kısık ateşte pişirilir. İnmesine yakın tuz ilave edilir. Diğer tarafta soyulmuş, yıkanmış ve ince kıyılmış soğan, yağ ve kıyma kavrulur. Salça ve kalan 1 tatlı kaşığı kırmızı biber ilave edilerek kurşun aşına eklenir. Üzerine kuru nane serpilerek servis yapılır. ■

afiyet olsun...

Malzemeler

- 1/4 su bardağı yeşil mercimek
- 1/4 su bardağı nohut
- 3/4 su bardağı köftelik bulgur
- 1/4 su bardağı un
- 1 tatlı kaşığı tuz
- 1+1/2 tatlı kaşığı kırmızı biber
- 6 bardak su
- 1 orta boy soğan
- 3 yemek kaşığı margarin (erimiş)
- 250 gr. kıyma
- 1 yemek kaşığı salça
- 1 yemek kaşığı nane

100 Yıllık Başarı Hikayesi

Kayseri ve Civarı Elektrik TAŞ.

Kullanım kolaylığı, istenildiği anda diğer enerji türlerine dönüştürülebilmesi, günlük hayattaki yaygınlığıyla bugün elektrik enerjisi tüketimi ülkelerin gelişmişlik düzeyinin en önemli göstergelerinden biridir.

Elektrik enerjisi ilk defa 1876 yılında günlük hayatta kullanılmaya başlanmış, ilk elektrik santrali 1882’de Londra’da hizmete girmiştir. Ülkemizde ilk elektrik enerjisi 1902 yılında Tarsus’ta mini bir su değirmeninden üretilmiş, 1914 yılında Silahtarğa Santrali ile daha büyük çapta bir üretim gerçekleşmiştir. Bu girişim 1938 yılına kadar varlığını sürdürmüş olan Osmanlı Elektrik Dağıtım AŞ. ve yabancı ortakları tarafından gerçekleştirilerek, o yıllarda İstanbul’un elektrikle tanışması sağlanmıştır. 1926-1929 yılları arası ve daha sonra elektrik üretimi yapmak için 40-50 civarında şirket kurulmuş ancak 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı nedeni ile bu şirketler fazla varlık gösterememişlerdir.

O yıllarda ülkemizin içinde bulunduğu olumsuz koşullara rağmen, karşılaştıkları zor şartlara sızlanmak yerine, çareler üreten bir grup Kayserili tüccar bir araya toplanır. Her ortamda yeni durumlara uyum sağlayan Kayserili’nin üretici zekasını ortaya koyan bu sevdalı yürekler, başarısı günümüzde bile alkışlanan bir ilke imza atarak, kendi elektriğini kendileri üretip kullanmak üzere bir şirket kurmak için hükümete müracaat ederler...

Müracaat değerlendirilir ve Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk imtiyazlı elektrik üretim, iletim ve dağıtım hizmetlerini yürüten şirketi Kayseri ve Civarı Elektrik TAŞ (KCETAŞ) 18 Ağustos 1926 tarih 4022 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile kurulur. Nafiya Vekaleti’ne verilen yetki üzerine Kayserili müteşebbislerden Taşcızade Mehmet Rahmi ile Cıngılızade Ömer Fevzi Beyler adına, vekilleri Kayseri Milletvekili Sabit (Gözügeçgel)

ve işbu imtiyazı, şirket-i mezkureye devredecektir.” hükmü bulunmaktadır. Sözleşmenin 3. maddesinde, verilen imtiyazın 50 sene olduğu; 29. maddesinde de kurulacak şirkete Kayseri Belediyesi’nin %20 oranında iştirak edeceği hükme bağlanmıştır.

Bu imtiyaz sözleşmesi gereğince kurucuları:

Celep tüccarlarından Alaybeyzade Mehmet; halı tüccarlarından İmamzade

▲ 7 Temmuz 1929 tarihli ilk hisse senedi

Bey, 11 Ekim 1926 yılında Nafiya Vekaleti ile bir imtiyaz sözleşmesi imzalar. Bu imtiyaz özetle; Bünyan, Kayseri civarı için elektrik üretimi ve dağıtımını ile ilgilidir. Bu sözleşmenin 5. maddesinde sözleşme tarihinden itibaren altı ay içinde “...bir Türk anonim şirketi teşkil

Raşit, Kayseri Belediyesi namına Reyis İbrahim Safa; demir, deri ve halı tüccarlarından Cıngılızade Ömer Fevzi, Hacınuhzade Mehmet, halı tüccarlarından Hacı Ramazanzade Musa, Mehmetzade Emin, Kayseri Milletvekili Selahzade Ahmet Hilmi (Kalaç); kösele ve gön

tüccarlarından Saraçzade Hacı Muharem; halı, yapağı ve kitre tüccarlarından Taşcızade Mehmet Rahmi, Taşcızade Ömer Hulusi; Gürün’de manifatura ve davar tüccarlarından Kirişzade Talat, Eski Kayseri Milletvekili Katipzade Nuh Naci (Yazgan), tüccarlardan Gözümezade Sait, manifatura ve halı tüccarlarından Göncüzade Ahmet, Kayseri Milletvekili Doktor Halit (Karakaya), halı ve celep tüccarlarından Mehterzade Osman, muhtelif emtia tüccarlarından Yedekçizade Hüseyin Avni’dir.

1929 yılında Bünyan’da kurulan bu santralde önce deneme üretimi yapılır, daha sonra 1930 yılından itibaren mesken, sanayi ve diğer abone gruplarına elektrik vermeye başlanır. KCETAŞ ilk elektriği Bünyan Sümer Battaniye Fabrikası’na, Bünyan kazasına, Talas nahiyesine, Kayseri’de ise Şimendifer İstasyonu ile Tayyare Fabrikası’na verir.

Türkiye’de 1990’larda bile elektrikle tanışmamış köyler varken, şirket Bünyan’dan Kayseri’ye elektriği taşıdığı güzergâhtaki köylere daha 1930’larda elektrik sağlar.

ELEKTRİK SATABİLMEK İÇİN BEDAVA ÜTÜ DAĞITILAR

Kuruluş yıllarında şirket, kapasitesi olan 5 milyon kWh elektriğin yalnızca 784.000 kWh’lık kısmını satabildiği için zarar ediyordu. Tüketimi artırmanın yollarını arayan kurucuların aklına parlak fikir gelir: Abonelere bedava elektrikli ütü dağıtacaklar ve böylelikle halkı daha fazla elektrik kullanmaya teşvik edecekler... İstanbul’dan bir vagon ütü satın alınıp getirilir ve abonelere dağıtılır. Şirket amacına ulaşır ve başarı yolunda bir engel daha aşılr...

KCETAŞ’ın verdiği enerjiyle şehrin bugünkü alt yapısını oluşturan birçok büyük sanayi tesisi kurulur. 1950-60’lı yıllardan sonra sanayileşmeyle beraber şehrin çehresi tamamen değişir ve modern Kayseri şekillenmeye başlar.

Bu dönemlerde Kayseri’nin enerji

ihtiyacının hızla artması şirketi yeni enerji kaynakları arayışına iter. 1955 yılında Kayseri Belediyesi’nin ileri görüşlü yönetimi Sızır kasabesindeki Bent, Büyük Çayır ve Göksu mahallelerindeki kaynaklardan gelen suyun değerlendirilerek enerjiye çevrilmesi ve Kayseri’ye naklini hedefler. 1961 tarihinde bu kaynakta enerji üretimi başlar ve Kayseri’ye kadar enerji nakil hattı tesis edilir.

KCETAŞ tarafından oluşturulan ve işletilen Bünyan, Dizel, Sızır Hidroelektrik Santralleri’nin imtiyaz hakkının 50 yıl olması ve bu sürenin 01.11.1982 tarihinde dolmasından dolayı şirketin sahip olduğu santraller bedelsiz olarak Türkiye Elektrik Kurumu’na devredilir.

▲ Üzerinde Atatürk’ün de imzası bulunan kuruluş kararı

KCETAŞ 50 yıl sürdürdüğü santrallerin işletilmesi görevini başarıyla yürüttüğü için, görevli dağıtım şirketi olmak üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’na başvuruda bulunur, Enerji Piyasası Denetleme Kurulu (EPDK) tarafından görevlendirilen KCETAŞ 27.11.1988 tarihinde Bakanlar Kurulu kararıyla gerekli izinleri alır ve sözleşmeler imzalanır. Sözleşmenin

imzasından sonra 01.03.1990 tarihi itibarıyla bulunduğu bölgede sorumlu dağıtım ve perakende satış müessesesi olarak gerçekleştirdiği faaliyetlerine devam eder.

2001 yılında enerji piyasasında serbest rekabet şartlarının sağlanması amacıyla 4628 sayılı kanunun yürürlüğe girmesi üzerine lisans alabilmek için KCETAŞ’ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile yaptığı otuza yakın toplantı sonucu 2006 ve 2009 yılında iki ayrı protokol imzalanır. 15 Temmuz 2009 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere; Kayseri’nin tamamı ve Sivas’ın Gemerek ilçesine bağlı Tekmen, Eğerci, Ağcaşar, Arpaözü ve Sızır sınırları içinde kalan bölgede dağıtım ve perakende satış lisansı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından 30 yıl süreyle KCETAŞ’a verilir.

2000’li yıllarda Kayserili müteşebbisler tarafından Kayseri Belediyesi’nin öncülüğünde gerçekleştirilen Yamula Barajı projesiyle Kayseri’de Organize Sanayi Bölgesi hariç tüketilen elektriğin yarısı burada üretilmeye başlanmıştır. Yamula Barajı’nın işletilmesini de KCETAŞ yürütmektedir ve 20 yıl işlettikten sonra ilgili bakanlığa devredecektir.

KCETAŞ günümüze kadar yürüttüğü elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini tüketici dostu uygulamalarla ve kalite yönetim sistemi süreçlerine uygun bir şekilde bugün de başarıyla devam ettirmektedir. ■

Kültürden...

Okurlarımızdan Gelenler

Tenkit kültür ve sanatta tahrip değil tamir-dir. Tenkit yapan insan sadece fikir ve sanat derdindeyse, düzeltmek, katkıda bulunmak, tamamlamak için tenkit eder. Bu anlamda tenkit edilmek de bir insan veya kurum için bulunmaz bir imkândır. Bu bağlamda dergimizin 5. sayısındaki teknik bir hata ile ilgili tenkit ve düzeltmesini gönderen okuyucumuzun notunu olduğu gibi aktarıyor ve

kendisine teşekkür ediyoruz. Tamamen fikri kaygı taşıyan bu tür tenkitleri beklediğimizi özellikle belirtiyoruz..

Tenkitte söz konusu edilen minyatürü yazarımız değil, yazıyı fotoğraflayan editörümüz koymuştur. Bu vesileyle yazarımızdan özür diler, düzeltmeyi yapan okurumuza da teşekkür ederiz.

Muhterem efendim çok değerli Şehir Kültür Sanat dergi yetkilisi.

Kültür-sanat dergimizin Mayıs sayısını okudum. Gerçekten; düzeninden, içindeki yazılarını kıymetine varıncaya kadar, hepsi de fevkalâde, doğrusu çok beğendim. Şahsınızda emeği geçen herkese teşekkür ederim. İnşallah yayın hayatınız ilelebet devam eder...

Âcizane Kadir Özdamarlar Hoca'nın "Yeşil Everek'ten Develi'ye" değerli çalışmasındaki Matrakçı Nasuh minyatüründen söz etmek istiyorum. Belli ki o minyatürün Develi ilçemize ait olduğu düşünülerek o sayfaya konmuş. Oysaki o minyatür Develi'ye ait olmadığı bir vakıadır. Şöyle ki:

1) I. Selim'in minyatürcüsü Matrakçı Nasuh'un vefatı 28 Nisan 1564 olduğuna göre Develi'nin o günkü adı Everek'tir.

2) Minyatür ortasındaki Ta'lik hatla yazılan yazı dikkatle okunacak olursa "Develi Karahisar" yazıldığı görülür o yıllardaki kayıtlarda bugünkü Yeşilhisar'ın adı Develi Karahisar'dır. Sanırım bunu okuyan kişi ilk kelime de Develi'yi okuyunca Develi'ye ait olduğunu sanmış devamındaki kelimeyi ya okuyamamış ya da dikkat etmemiş.

3) Minyatür'deki resimler de iddiamı doğrular mahiyettedir. Bugünkü Yeşilhisar'ın Alaaddin Eretna Bey'in yaptırdığı Ulu Cami düz çatısıyla görülen Tepe Hıdır İlyas Tepesi ve yine Tepe'de görülen Kale ve burçları gerçekte o yıllarda mevcut olan ve Yeşilhisar'ın Sasani Dönemi isimlerine de konu olan Zengibar Kalesi'nin resmi de açıkça görülüyor.

4) Matrakçı Nasuh'un bir tabloda üç ayrı minyatüründen biridir bu minyatür. Birisi "Kalayı Kayseri" diğeri de İncekara Köprüsü adıyla İncesu ilçesi diğeri de konu ettiğimiz minyatür. Belli ki Yavuz'un bir seferi (İran olmalı) esnasında yapılmış bir minyatürdür. Bu seferde Matrakçının güzergah olmayan Evereğe gidip minyatürünü yapması ihtimali çok zayıf.

Özetle bu minyatür «**Develi Karahisar**» yani **Yeşilhisar** minyatür olmalı. Bu yanlışın tasbihini ümit ederim. Selam ve saygılarımla..

Derginin Notu: Matrakçı Nasuh bu minyatürü Kanuni'nin Irak Seferi sırasında Kayseri'de mola verdiği dönemde yapmıştır.

Basında Şehir Kültür Sanat

Şehir Edebiyatla Buluşunca / 23 Nisan 2017 / Edebice Dergisi

Şehirlerimiz de insanlarımız gibi boğuluyor. Daha doğru bir ifadeyle söylemek gerekirse insanlarımız şehirlerimizi de boğmaya başladı. İnsanın aç gözlülüğü şehirlerin belki sınırlarını büyütüyor ama şehirlerin doğayla, gelenekle, hayatla uyumu yok oluyor. Çirkin betonlaşma, barajlardan salınıp gelen çılgın sular gibi önüne kattığı bütün tarihi, kültürü, tevazuyu,

ayağı yere basmayan insanoglu şehrine, kültürüne, geleneğine, atasına, doğasına kısacası kendine yabancılaşıyor.

Şehirleşme ve yabancılaşma konusunu bir başka yazımıza erteleyelim. Bu yazımda size başka bir "şehir"den bahsetmek istiyorum. Şehirlerimizde güzel şeyler de olmuyor değil. Kayseri Büyükşehir Belediyesini kültür ve sanata gerçek anlamda değer veren ve bu alana yatırım yapan nadide belediyelerimizden. Ulusal ölçekte düzenlediği şiir ve fotoğraf yarışmalarının duyurusunu *edebice.net*'te yapmıştık. Bu yazımda Kayseri Büyükşehir Belediyesinin her ay çıkardığı şehrin kültür, sanat, edebiyatının nabzını tuttuğu; şehre, insana, sanata ve yaşama dair ne varsa sayfalarında yer verdiği bir dergiden bahsetmek istiyorum: "Şehir Kültür Sanat" dergisi.

Belki birçok belediye icraat ve faaliyetleri ile ilgili haftalık, aylık bültenler çıkarıyor. Ancak bu dergi kalıplaşmış ve hiçbir sanatsal özellik taşımayan şehir dergilerinden değil. Derginin de yayın kurulu içinde yer alan Ahmet Selman Akyurt bana dergiyi göndereceğim dediğinde

▲ Şehir 1. Sayı

▲ Şehir Dergisi 4. Sayısı İçindekiler

yaşanmışlığı yok ediyor. Gökdelenler yüksek kibriyle göklerle yarışadursun,

önce önemsememiştim. Ancak dergi elime geçince anladım ki, bu dergi kalıplaşmış bültenlerden değil. İçinde müzik, söyleşi,

resim, minyatür, fotoğraf, edebiyat gibi sanatın birçok dalından esintiler bulunan dergide Kayseri'ye ait tüm değerleri bulmak mümkün. Dergi tasarımıyla, seçtiği konu ve dile hâkimiyet açısından herhangi bir edebiyat dergisinden geride durmuyor. Fotoğraflar ve çizimler çok canlı, ayrıca metinleri kaleme alanların edebî yönlerinin güçlü olduğu da âşikâr.

Köklü bir şehir olan Kayseri'nin, geçmişle bağlarının çok iyi korunduğu ve Selçuklu ve Osmanlı izlerinin şehrin taşına toprağına sindiğini biliyordum. Ancak "Şehir" dergisi bu tarihi izleri sayfalarına öyle güzel taşımış ki hayran olmamak elde değil. Derginin ilk sayısı Ocak 2017'de çıktı. Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik ilk sayının sunuş yazısında şöyle diyor: "Tarih ve kültür devamlılığı sağlandığı müddetçe nesilden nesile aktarılır. Şehir tarihin ve kültürün yaşadığı, olduğu mekândır. Yaşadığımız şehir bunun e güzel örneğidir. Geçmişte maddi ve kültürel zenginlik bakımından zirvede olan birçok şehir, kültürel devamlılığını sağlayamadığı için tarih sahnesinden çekildi. Kayseri ise binlerce yıl geriye

▲ Nisan Sayısı (4. Sayı)

giden tarihi ile yaşamak için gerekli olan kültürel soluğu alarak nefesini günümüze kadar taşıdı." Kayseri'de gezenler tarihin,

günümüze kadar dokusu bozulmadan gelen eserlerle soluk alıp verdiğini hissedeceklerdir. İşte böyle bir şehirde böyle bir şehir dergisinin çıkması kültür, sanat ve sosyal yaşamımız için ümitlenmemize vesile olmaktadır.

▲ Ali Saraçoğlu'nun "Kurşunlu Camii ve Mimar Sinan" Çizimi

Müze, doğa, insan, mahalle, mekân, tarih, okuyan şehir, söyleşi, gezi, kitabiyat, şehrin yüzleri, sofrası, şehir ve ekonomi, kültür sanat haberleri, zeka köşesi gibi bölümlerden oluşan Şehir Kültür Sanat dergisinin Nisan sayısını basılı olarak okuma imkanına eriştim. Derginin internet ortamında da bütün sayılarına ulaşılabilir. (<https://issuu.com/kayseribuyuksehirbelediyesi>)

▲ Dergide yer alan fotoğraflardan "Sultan Sazlığı"

Dergi Nisan sayısına Selçuklu Uygarlığı Müzesi ile başlıyor. Gevher Nesibe Şifahiyesi ve Tıp Medresesi olarak da bilinen müzenin tarihi ve içindeki objelerin görsellerinin de yer aldığı yazıdan "Türklerde ilk defa akıl hastalarının müzikle tedavile- rinin Gevher Nesibe Şifahiyesi"nde başlatıldığı"nı öğreniyoruz.

Doç Dr. Şerife Tali, Mimar Sinan'ın Kayseri doğumlu oluşundan hareketle "Mimarların Piri Sinan Bin Abdülmennan Kayserili

Mimar Sinan" yazısında Türk tarihinin gelmiş geçmiş en büyük mimarlarından olan Mimar Sinan portresi çiziyor. Ali Saraçoğlu'nun Kayseri Kurşunlu Camii ve Mimar Sinan'ı geleneksel çizgilerle resmettiği çizimi de derginin sayfalarına renk katmış.

Doğa başlığı altında Türkiye'miz ve dünya için de çok önemli kuş cennetlerinden biri olan Sultan Sazlığı tanıtılıyor. Yine çok güzel görsellerin yer aldığı bu harika gezi yazısında eleştirmem gereken tek husus fotoğrafların altına fotoğrafların kime ait olduğunu yazılmamış olmasıdır. Dursun Çiçek imzalı bu güzel gezi yazısı Erciyes'in eteklerindeki "Sultan Sazlığı"nı değişik ve doyurucu bir anlatımla okuyucu ile buluşturuyor.

Derginin Nisan sayısında değinmek istediğim diğer bir konu Şehrin Yüzleri başlığı ile tanıtılan Ülkücü Hareket içinde önemli bir yeri bulunan Kayseri doğumlu Ahmet Kaplan. Halit Erkiletli-oğlu, Kasım 2016'da Antalya'da sessiz sedasız aramızdan ayrılan Erciyes'in Eteğinden Geçenler" ile "İşte Necip Fazıl" kitaplarının yazarı Ahmet Kaplan'ı taşımış bu ayki Şehir'in sayfalarına.

▲ Ahmet Kaplan

Şehir dergisi Nisan sayısında severek okuduğum bir diğer yazı da Türk Sanat Müziği sanatçısı Melihat Gülses ile yapılan söyleşi. Melihat Hanım, müziğe nasıl başladığını anlatırken küçük yaşlarda ailelerin küçük mekanlarda buluşarak müzik icra ettikleri toplantılara "gezek" dendiğini ve kendisinin de bu "gezek"lere katılıp şarkı söylemeye başladığını söylüyor. Şehir dergisi bana ömrümde ilk kez duyduğum bir kelimeyi armağan etti: "gezek."

Kayseri Büyükşehir Belediyesi hem kültür sanat bülteni yayımlıyor hem de "Şehir Kültür Sanat" adıyla bir dergi yayımlıyor. Şehrin aylık kültür sanat etkinliklerinden bu bülten sayesinde insanlar çok rahat bir şekilde haberdar oluyor ve isteyenler bu etkinlikleri takip edebiliyorlar. Ancak "Şehir Kültür sanat" dergisi dolayısıyla Kayseri Büyükşehir Belediyesi Başkanı ve dergi ekibini tebrik ediyorum. Şehirleri kültürle sanatla ve edebiyatla buluşturanlara Edebice'den selam olsun!

Beş Ayda 100 Bin Ziyaretçi

Şehrimizin cazibesini artıran en önemli yatırımlardan biri haline gelen Kayseri Bilim Merkezi'nde günlük hayatımızdaki pek çok konuya bilimsel açıklama getiren 105 deney düzeneği, özel tasarım gale- riler ve çocukların bilimsel çalışmalara katılabilecekleri atölyeler bulunuyor.

Bilim Merkezi'nin en dikkat çekici yerlerinden birisi de planetaryum. 14 metre çaplı kubbesi ve 109 koltuk kapasitesiyle Türkiye'nin en büyük pla- netaryumunda eğitim ve eğlence amaçlı filmler gösteriliyor, temel astronomiden ileri astronomiye kadar pek çok konuda eğitim veriliyor. Planetaryumda bugün- lerde pazartesi hariç her gün "Buzdan Dünyalar", "Kozmik Macera", "Mars İstilacıları" gibi filmler gösterilirken, "Güneş Sistemi" ve "Gökyüzü ve Takım Yıldızlar" eğitimleri veriliyor.

Belirli aralıklarla atölyelerin açıldığı, farklı yaş gruplarına hitap eden etkin- liklerin yapıldığı Kayseri Bilim Merkezi, yaz döneminde de çocuklar için bilim kampları düzenlemeyi planlıyor. İşte bu özellikleriyle sadece Kayseri'nin değil bölgemizdeki illerin ilgi odağı haline gelen Kayseri Bilim Merkezi'nin açıldığı günden bu yana geçen beş ayda 100 bin kişi ziyaret etti. Bu haliyle Bilim Merkezi, Kayseri gündeminde bilimin de konuşulmasını sağladı.

Bilime Yön Veren 100 Türk Paneli

Erciyes Üniversitesi Kariyer Yönlendirme ve Bilgilendirme Merkezi, Turkishtime Dergisi'nin yaptığı bir araştırma olan, Bilime Yön Veren 100 Türk'ten Biri Olma Başarı Öyküsü başlıklı bir panel gerçekleştirdi. 21 Haziran'da Sabancı Kültür Merkezinde gerçekleştirilen panel saat 10'da başladı. Yrd Doç. Dr. Ahmet Somuncu'nun moderatörlüğünde gerçekleşen panelin konuşmacıları, Prof Dr. Derviş Karaboğa ve Prof Dr. Mustafa Soylak'tı. Paneli öğrenciler ve katılımcılar ilgi ile takip ettiler.

İlçeden Şehre Kültür Gezisi Büyük- şehir Belediyesi, ilçelerdeki kadın ve gençlik merkezlerinde eğitim desteği alan öğrenciler için gezi programları başlattı. Öğrenciler gruplar halinde kent merkezine gelerek Bilim Merkezi ve müzeleri geziyorlar.

Büyükşehir Belediyesi bünyesindeki KAYMEK, sanat ve mesleki eğitimi açılan kadın ve gençlik merkezleri vasıtasıyla ilçelere de taşırken, Genç KAYMEK de ilçelerdeki öğrencilere eğitim desteği vermeye başladı.

Develi Kadın ve Gençlik Merkezi'nde eğitim gören öğrenciler gezi programına katılarak Bilim Merkezi ve Kayseri Lisesi Milli Mücadele Müzesi'ni ziyaret etti. Bu gezilere periyodik olarak tüm ilçelerde eğitim gören öğrenciler katılıyor.

Kerkenes Dağı Kazı Çalışmaları

Abdullah Gül Üniversitesi (AGÜ), Uni- versity of Central Florida, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) tarafından yürütül- mekte olan Kerkenes Dağı üzerindeki Demir Çağı Kenti'nde 2017 yılı arkeolojik kazı çalışmaları yeniden başladı.

Yozgat'ın Sorgun ilçesine bağlı Şahmuratlı köyü yakınlarında yer alan Kerkenes Dağı'ndaki çalışmalar, başta University of Central Florida, Abdullah Gül Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi olmak üzere ulusal ve uluslararası kurumların işbirliği ile gerçekleştiriliyor.

Kerkenes Projesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izni ve University of Central Florida'dan ABD'li Arkeolog Doç. Dr. Scott Branting başkanlığında, AGÜ Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Nilüfer Yöney, Doç. Dr. Burak Asiliskender ve Mimarlık Bölümü öğrencilerinin katkı- lımlıyla yürütülüyor.

Manevi Mimarımızın Huzurunda Ramazan

Büyükşehir Belediyesi, Kayseri'nin manevi mimarlarından Seyyid Burhaneddin Hazretleri Türbesi'ni tamamen yeniledi. Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik, Vali Süleyman Kamçı ile birlikte Ramazan ayının ilk iftarını Seyyid Burhaneddin Hazretleri Türbesi'nde açtı.

Büyükşehir Belediyesi yoğun bir çalışmayla Seyyid Burhaneddin Türbesi'nde bir taraftan çevre düzenlemesi diğer taraftan da restorasyon çalışması yaptı. Ayrıca türbede bulunan sanduka örtüleri ve başlıklar da KAYMEK eğitmen ve kursiyerleri tarafından tamamen yenilendi. Mustafa Çelik, yenilenen haliyle Ramazan ayını karşılayan Seyyid Burhaneddin Hazretleri Türbesi'ni eşi İkbâl Çelik ve annesi Sevim Çelik ile birlikte ziyaret etti.

Başkan Mustafa Çelik, bir süre İl Müftüsü Şahin Güven ile birlikte türbeyi gezerek yapılan çalışmaları yerinde gördü. Daha sonra Vali Süleyman Kamçı, Enerji ve

Tabi Kaynaklar Eski Bakanı ve Kayseri Milletvekili Taner Yıldız, AK Parti İl Başkanı Hüseyin Cahit Özden de Seyyid Burhaneddin Türbesi'ne geldiler. Türbede yapılan çalışmalar hakkında bilgi veren Başkan Çelik, çok ince bir işçilikle restorasyon çalışmasının yapıldığını söyledi. Daha sonra KAYMEK tarafından «La İlahe İllallah» ve Şuara 88 ve 89'uncu ayetleri işlenerek yenilenen sanduka örtüsü serildi.

Sanduka örtüsünün serilmesinden sonra İl Müftüsü Şahin Güven dua ettirdi. Vali Süleyman Kamçı ve Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik, daha sonra Ramazan ayının ilk iftarı için Seyyid Burhaneddin Hazretleri Türbesi'ne gelen vatandaşlara katıldılar. Seyyid Burhaneddin Türbesi'nde Büyükşehir Belediyesi tarafından verilen iftara çok sayıda üniversite öğrencisinin de aralarında bulunduğu yaklaşık iki bin kişi katıldı. İftar için gelen vatandaşlarla sohbet eden Vali Kamçı ve Başkan Çelik, Ramazan ayının ilk iftarını da Seyyid Burhaneddin Hazretleri Türbesi'nde vatandaşlarla birlikte açtı.

Ramazan Sokağı Açıldı

Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından bu yıl üçüncüsü gerçekleştirilen Ramazan Sokağı 26 Mayıs Cuma günü açıldı.

Büyükşehir Belediyesi, 11 ayın sultanı Ramazan ayının en güzel şekilde idrak edilebilmesi için bu yıl da Mimarşinan Parkı-Kurşunlu Otoparkı'nda Ramazan Sokağı oluşturdu. Ramazan Sokağı'nda kitapçılardan, yöresel lezzetlere, geleneksel el sanatlarından, hediyeelik eşya stantlarına kadar birçok dükkân bulunuyor.

KAYMEK Sanat ve Mesleki Eğitim Kursları da Ramazan Sokağı'ndaki büyük bir alanda geleneksel el sanatları sergi ve satış standı açtı. Ramazan Sokağı, Ramazan ayı süresince her gün saat 17.00'da ziyarete açıldı. Sokakta 21.30-22.45 saatleri arasında çocuklar için hikâyeler, gösteriler, yarışmalar ve oyunlar düzenlendi. Saat 23.00'dan itibaren ise her gün farklı sanatçılar ve konuşmacılar Ramazan Sokağı'nın konuğu oldular.

Yağışlı hava nedeniyle açılış töreni yapılmadı. Bununla beraber Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik, Ramazan Sokağı'nı ilk gününde ziyaret ederek, esnaf ve vatandaşlarla sohbet etti.

Başkan Çelik, kitapçılardan yöresel lezzetlere, geleneksel el sanatlarından hediyeelik eşya stantlarına kadar birçok dükkânın bulunduğu Ramazan Sokağı'nda esnafları ziyaret ederek kolaylıklar diledi.

Ramazan Sokağı'nda bulunan kitapçıları da ziyaret eden Çelik, bir süre kitaplarla ilgili sohbet etti.

Şehrin yeni ve en konforlu oteli; Havaalanı, Organize Sanayi bölgesi, Erciyes Dağı ve Kapadokya'ya çok kısa mesafedeki merkezi konumu ile

TOPLANTI - KONGRE - DÜĞÜN

ve özel etkinlikleriniz için en ince detaylar ve son teknoloji ile donatılmış salonları ile hizmetinizdedir. Gerek iş gerek tatil için keyif ve kalite adına her şey, Holiday Inn Kayseri-Düvenönü'nde.

Kayseri'nin ilk ve tek 360° 3D Video Mapping Watchout Sistemi KONSEPTLERE ÖZEL TASARIMLAR İLE DUVARLAR DANS EDİYOR

Siz sadece işinize odaklanın, geri kalan herşeyi bize bırakın...

Osman Kavuncu Caddesi Kenarcık Sokak No: 2 Kocasinan / KAYSERİ - TÜRKİYE
+90 352 315 3000 sales@hikayseri.com www.hikayseri.com

Ramazan Sokağı'nın İlk Gününün Konuğu Kayserili Sanatçı Baha Oldu

Ramazan Sokağı'nın ilk gününün konuğu Kayserili Sanatçı Baha oldu. İlahi ile başlayan konserini Gesi Bağları ile sürdüren Baha'yı bir süre Büyükşehir Belediye Başkanı Çelik de izledi. Bir ara sahneye çıkarak Baha'ya teşekkür eden ve çiçek veren Başkan Çelik, Ramazan ayının tüm Kayseri'ye hayırlı olması dileğinde bulundu. Başkan Çelik, Kayserilileri Ramazan'a özgü her unsurun yer aldığı Ramazan Sokağı'na davet etti.

Adem Topal Sohbeti

Her gün saat 16.00'da açılan, iftar sonrası çocuklar için hikayeler, oyunlar, yarışmalar ve çeşitli gösteriler düzenlenen Ramazan Sokağı teravih sonrası ise her gün farklı bir konunun katılımıyla Ramazan akşamlarına renk kattı.

İftarı dışarıda karşılamak isteyenler ya da iftar sonrası Ramazan'ı her rengiyle yaşamaya devam etmek isteyenler Ramazan Sokağı'na akın ettiler.

Ramazan Sokağı'nın dokuzuncu gününün konuğu sohbetiyle Adem Topal oldu. Nasıl Müslüman olunması gerektiği konusunda açıklamalar yapan Adem Topal, "Bizler hiç zahmet çekmeden

Müslüman olduk. Bu yüzden de araştırma noktasında gayretsiziz. Her inanç sahibi kişinin ilk yapması gereken doğru inanma bilgisine sahip olmak olduğu halde biz ailemizden, çevremizden ne duyduysak onunla yetindik. Dolayısıyla yeterli bir inanç sahibi olamıyoruz. Bir insanın doğru Allah inancı yoksa o insan her türlü yanlışı yapar. Eğer insanda doğru bir Allah inancı varsa, o kişi yalnızken de kalabalıklarda iken de hiçbir yanlış yapmaz" dedi.

Yakup Aktaş Sohbeti

Ramazan sohbetlerinin ikinci konuğu Diyanet Eğitim Merkezi Öğretim Görevlisi Yakup Aktaş oldu.

Kuran-ı Kerim okunarak başlayan programda, daha sonra ise Diyanet Eğitim Merkezi Öğretim Görevlisi Yakup Aktaş katılımcılara Ramazan'ın önemini vurgulayan bir sohbet gerçekleştirdi. Ramazan'ı Ramazan yapan unsurun Kuran-ı Kerim'in bu ayda inmesi olduğunu ifade eden Aktaş, tüm hak kitapların da Ramazan ayında indiğini kaydetti.

Önemli Tespitler

Ramazan Sokağı, her akşam tanınmış isimleri misafir etti. Turgay Güler'in sunumuyla Kayserililerle buluşan Prof. Dr. Mehmet Çelik, bilinçli Müslüman olabilmek için gerekli olan şartları ortaya koydu.

Kayseri, teravih namazlarının ardından ünlü isimleri de ağırladı. Teravih namazı sonrası yapılan etkinliklerde öncelikle Büyükşehir Belediyesi Mehter Takımı sahneye çıkarak bir konser verdi.

Konserin ardından Ülke TV Sıradışı Programı Sunucusu Turgay Güler ile Anka Teknoloji Üniversitesi Rektörü Tarihçi, İlahiyatçı, yazar Prof. Dr. Mehmet Çelik'in katılımıyla bir söyleşi gerçekleştirildi. Sohbeti Mustafa Çelik ile birlikte Kayseri Eski Milletvekili Kemal Tekden de takip etti.

Turgay Güler ve Mehmet Çelik, Kayseri'de olmaktan duydukları memnuniyeti dile getirdi. Prof. Dr. Mehmet Çelik ise, insanoğlunun yapmış olduğu işlerden dolayı günahattan kurtulmanın yollarını aradığını ve tüm dinlerde bir arınma mekanizması oluşturduklarını belirtti. Bu arınma mekanizması nedeniyle insanların günahattan kaçınmadıklarını vurgulayan Çelik, Kuran-ı Kerim'de yapılan her şer işin karşılığının olacağını belirtildiğini kaydetti. Konuşmasında namazla ilgili de önemli ifadeler kullanan Prof. Dr. Çelik namazın nasıl kılınacağına dair tespitlerde bulundu ve bilinçli namaz kılınması gerektiğini dile getirdi.

Grup Tillo'dan Muhteşem Konser

Ramazan Sokağı'nın teravih namazı sonrası başlayan programlarına Grup Tillo konuk oldu. Kendilerine has ezgileri ve ilahileriyle tanınan Grup Tillo'yu kalabalık bir izleyici topluluğu takip etti. Gösteri alanını dolduran binlerce kişi Grup Tillo'nun okuduğu ilahilere zaman zaman eşlik etti.

Sufi Mehter Coşturdu

Ramazan ayı için özel olarak düzenlenen etkinlikler ilahi ve mehter marşlarıyla devam etti. Programa ülkemizin önemli gruplarından Sufi Mehter katıldı. Sufi Mehter tarafından okunan ilahi ve marşlara seyirciler de büyük bir heyecanla eşlik etti.

Mustafa Demirci ile İlahi Rüzgarı

Ramazan Sokağı'nda üçüncü günün konuğu ilahileriyle Mustafa Demirci oldu. Ramazan Sokağı, Ramazan'ın ruhuna uygun pek çok etkinlikle ziyaretçilerini ağırlamaya devam ediyor. Her akşam düzenlenen konser veya söyleşiler de Ramazan Sokağı'na renk katıyor.

Her yıl düzenlenen bu etkinlikler nedeniyle teşekkür eden Demirci, tüm Kayseri halkının Ramazan ayını tebrik ederek huzur bereket ve iyilik getirmesi temennisinde bulundu. Aynı zamanda hemşerimiz de olan Mustafa Demirci daha sonra birbirinden güzel ilahiler seslendirdi.

Aykut Kuşkaya'dan 15 Temmuz Marşı

Teravih namazı sonrası başlayan ramazan programına katılan misafirlerden biri de sanatçı Aykut Kuşkaya konuk oldu.

Konserinde birbirinden güzel ezgiler seslendiren Kuşkaya, Gesi bağları türküsünü de unutmadı. Milli ve manevi değerlerimize vurgu yapan Aykut Kuşkaya'nın konserindeki en dikkat çekici parça 15 Temmuz Marşı oldu. Kuşkaya, "Allah bize bir daha 15 Temmuz'u yaşatmasın" dedi ve 15 Temmuz Marşı'nı seslendirdi.

Sanatçı Aykut Kuşkaya konserini "Bir Başkadır Benim Memleketim" şarkısı ile tamamladı. İzleyenler konser süresince sık sık Aykut Kuşkaya'nın söylediği parçalara eşlik etti.

Necipoğlu'ndan İlahi Ziyafeti

Ramazan ayını tüm güzellikleriyle yaşamak isteyenlerin uğrak mekanı olan Ramazan Sokağı önemli bir sanatçıyı daha ağırladı. Tasavvuf Musikisinin en önemli isimlerinden olan Halil Necipoğlu, Ramazan Sokağı'nın konukları arasına katıldı. Konseri, Büyükşehir Belediye başkanı Mustafa Çelik de izledi.

Yağışlı havaya rağmen Necipoğlu konserine büyük ilgi gösterildi. Ünlü Sanatçı Halil Necipoğlu karşılaştığı yoğun ilgiden duyduğu memnuniyeti dile getirerek muhteşem bir konser verdi.

Konserde Mustafa Çelik ile Ünlü Sanatçı Halil Necipoğlu arasında neşeli diyaloglar yaşandı. "Dostum" diye hitap ettiği Halil Necipoğlu'nun TRT'de yayınlanan Kuran-ı Kerim okuma yarışmasında jüri üyeliği yaptığını hatırlatan Başkan Çelik, Halil Necipoğlu'nun notunun kıt olduğunu belirtti. İzleyicilerden de Necipoğlu'na alkışlarla not vermesini isteyen Başkan Mustafa Çelik, alkışları değerlendirdi ve tam not verildiğini kaydetti.

Samimi ve neşeli diyalogun ardından Kayseri'de bulunmaktan duyduğu mutluluğu dile getiren Halil Necipoğlu, köken olarak Kayserili olduklarını belirtti. Halil Necipoğlu, konseri sırasında bir ara ceketinin mendil cebine koyduğu çiçeği Mustafa Çelik'e hediye etti. Ünlü Sanatçı, yağışlı havaya rağmen büyük ilgi gördüğü gecede birbirinden güzel ilahiler seslendirdi. İlahilere başta Başkan Çelik olmak üzere izleyiciler de eşlik etti.

12. Uluslararası Tiyatro Festivali Sona Erdi

Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen Uluslararası Liselerarası Tiyatro Festivali sona erdi. Festivalin kapanış töreninde ödüle layık görülen okul ve öğrencilere ödülleri verildi.

Bu yıl 12'ncisi düzenlenen Uluslararası Liselerarası Tiyatro Festivali'nin Kapanış ve Ödül Töreni Şehir Tiyatrosu'nda yapıldı. Törende konuşan Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Kütüphane Şube Müdürü Erkan Küp bugüne kadar tiyatro festi-

valine 12 yılda 342 okulun katıldığını ve 5 bin öğrencinin oyunlarda görev aldığını söyledi. Erkan Küp, bugüne kadar sahnelenen oyunları toplam 250 bin kişinin izlediğini belirtti.

Açılış konuşmalarının ardından festivalin Jüri Başkanı Seyfettin Süha Erol, Jüri Üyeleri Ahmet Sıvacı ve Melih Cevdet Avşaroğlu ile katılan okulların tiyatro eğitimlerine plaket verildi. Plaket töreninin ardından ise ödül törenine geçildi. Törende jürinin yaptığı değerlendirmeler sonucu ödüle layık görülen okul ve öğrencilere ödülleri verildi.

Büyükşehir'den Tiyatro

Kültür sanat etkinlikleri sezonu bitmesine rağmen, Büyükşehir Belediyesi kültür sanat faaliyetleri birbirinden güzel etkinliklerle devam ediyor. Kültür sanat etkinlikleri kapsamında "İki Efendinin Uşağı" adlı oyun sahnelendi.

Şehir Tiyatrosu'nda sahnelenen "İki Efendinin Uşağı" adlı oyun izleyicilerden büyük ilgi gördü. Carlo Goldoni'nin yazdığı, Rekin Teksoy'un çevirdiği oyunu Özlem Turhal de Chiara yönetti. Oyunda, Aras Şenol, Gözde Demirtaş, Emirhan Yolsal, Türkü Deyiş Çınar, Uğur Baloğlu, Sinan Mutlu, Frederico Villatico, Dilan Düzgüner, Arda Alan Işık ve Volkan Işılay rol aldı.

Goncagül'le Ramazan

Kültür sanat etkinlikleri Ramazan Sokağında hiç hızını kesmeden devam etti. Goncagül Tiyatrosu ilgiyle izlendi.

Büyükşehir Belediyesi'nin Ramazan Sokağı'na Goncagül Tiyatrosu da konuk oldu. Hüseyin Goncagül'ün sunumu ve geleneksel Türk tiyatrosunun ünlü karakteri İbiş'i ile izleyicilere keyifli dakikalar yaşatan Goncagül Tiyatrosu, sahnede çeşitli yarışmalar gerçekleştirdi. Yetişkinlerin çocukluklarını anmalarına vesile olan oyun özellikle küçük izleyicilere ömür boyu unutamayacağı güzel anlar yaşattı. Küçük izleyiciler İbiş üzerinden geleneksel kahramanlarımızdan birini de keyifli yönleriyle tanıma fırsatını buldular.

Gecede ayrıca Engin Özdeş sahne aldı ve birbirinden güzel ilahiler seslendirdi.

Fotoğraf Yarışmasının Ödülleri Verildi

Mimarsinan Parkı'nda kurulan Ramazan Sokağı bir de ödül törenine sahne oldu. Büyükşehir Belediyesi'nin dördüncüsünü gerçekleştirdiği fotoğraf yarışmasının ödülleri Başkan Mustafa Çelik tarafından verildi.

Fotoğraf yarışması ödül törenine de katılan Başkan Çelik, yarışmada dereceye giren ve sergilenmeye layık görülen eserleri uzun uzun inceledi.

Mustafa Çelik, ödül töreni öncesi Yazarlar Abdullah Ayata ve Emrah Bekçi ile de bir süre sohbet etti. Her iki yazar da Başkan Çelik ve eşi İkbâl Çelik için kitaplarını imzaladı.

Büyükşehir Belediyesi'nce dördüncü Ulusal Fotoğraf yarışması olan "Kayseri'de Yaşam, Doğa, Kültür" konulu yarışmaya binlerce fotoğraf katıldı. Yarışmanın birinciliğini yansıma adlı eseriyle Mehmet Palta elde ederken, Yedi Göller'in izinde adlı fotoğrafıyla Mustafa Doğan Şahiner ikinci, Erciyes'te tırmanış fotoğrafıyla Mehmet Ali Ercan üçüncü oldu. Mansiyon ödülleri ise Eser Paşa, Seçkin Yenici ve Resul Çelik

kazandı. Yarışmaya katılan 50 fotoğraf ise sergilenmeye layık görüldü. Ödül töreninde Kayseri'nin tanıtımına da vurgu yapan Başkan Mustafa Çelik, "Çok güzel bir coğrafyada yaşıyoruz. Muhteşem tarihi ve doğal güzelliklere sahibiz. Bu güzelliklerimizi tanıtan dört adet klip yaptırarak. Klipler yayınlandıktan sonra Kayseri'deki hemşehrilerimiz dahi bazı güzelliklerimizi ilk kez gördü. Tanıtım eksikliğimizi gidermek için Kayseri Tanıtım Grubu'nu kurduk ve çalışmalarına başladık. Önümüzdeki günlerde çalışmaların lansmanını yapacağız. Hedefimiz Kayseri'yi Türkiye ve dünyaya tanıtmak" dedi.

Fotoğraf sanatçıları da tebrik eden Mustafa Çelik, "Fotoğraf sanatçılarımız her gün belki önünden geçtiğimiz o güzellikleri görülebilir hale getiriyorlar. Kendilerine Kayseri'nin bu güzelliklerini Türkiye'ye tanıtmak için bizlere verdikleri destekten dolayı teşekkür ederim. Kayseri ile ilgili fotoğraf yarışmalarının dördüncüsünü düzenledik. Şehrimize çok güzel bir arşiv sağladık" diye konuştu. Başkan Çelik daha sonra yarışmada dereceye giren fotoğraflara ödülleri verdi.

KCETAŞ'tan En İyi Fotoğrafa Beş Taş Pırlanta

Kayseri ve Civarı Elektrik Türk A.Ş. (KCETAŞ) tarafından Anneler Günü öncesi başlatılan yarışma sona erdi. Yarışma sonucu üç anneye beş taş pırlanta yüzük hediye edildi.

Kayseri ve Civarı Elektrik Türk A.Ş.'nin, "Annesine sevgisini anlatan en iyi fotoğraf" temalı yarışması Kayseri halkı tarafından büyük ilgi gördü. 13-21 Mayıs tarihleri arasında Forum Kayseri AVM'ye kurulan Anneler Günü temalı kar küresinde anneye sevgiyi anlatan binlerce fotoğraf çekildi.

Çektikleri fotoğrafları KCTAŞ ile paylaşan kişiler arasında üç fotoğraf, jüri tarafından yapılan değerlendirmede hediyeyle layık görüldü. Dereceye giren annelere 5 taş pırlanta yüzükler verildi.

KELİME AVI

H R V M J D T K C A F Z K K Z G S S S V
 K S T L Z D F T P H F D S H K B I V Z H
 N E H M S J J R N C E L V İ G Y N Y A H
 C J O U K Y K S J Z Y T G Z B Y D Ş U X
 V S N P J U X I O F W M E Z N W I I V C
 P L Q J U G L C B K T R W R J N F K A H
 X K B R E M W I O X İ P D A A K E L P C
 U S A V W U W J C N W A T Y S P W A X P
 J E D E R E N Z C R H S I Z G I T M L V
 D Q T V T P L E P Q I O B V I S U U X Y
 F O V F I I K G O V X G P K E L E P E S
 L P W B Y Y P U M B A C F Y M C X T B T
 K V O V F T E F E S K P Q V Y G T Q F C
 I D C T D R A A Z H V W K C B D Y S W E
 L K N A P A I N A Z G D B Z E X Z H I T
 G V T E A O M F M J X C M H G L H R K R
 I K Q A O S T V Q F N J K E Y Z N X S K
 O O E D N E V U X E F D Y Y R A G X K F
 Z K Z K L Q H W Z B T Ü L Ü N G Ü M Ü Ş
 K E G I X D G B Y P C Y B Q F S W C L T

Kayseri'de halk ağızında kullanılan bazı kelimeleri harflerin arasına gizledik.
 Bakalım bulabilecek misiniz

TÜLÜNGÜMÜŞ
 YANIŞAH
 POTPOTU
 GIRCİ

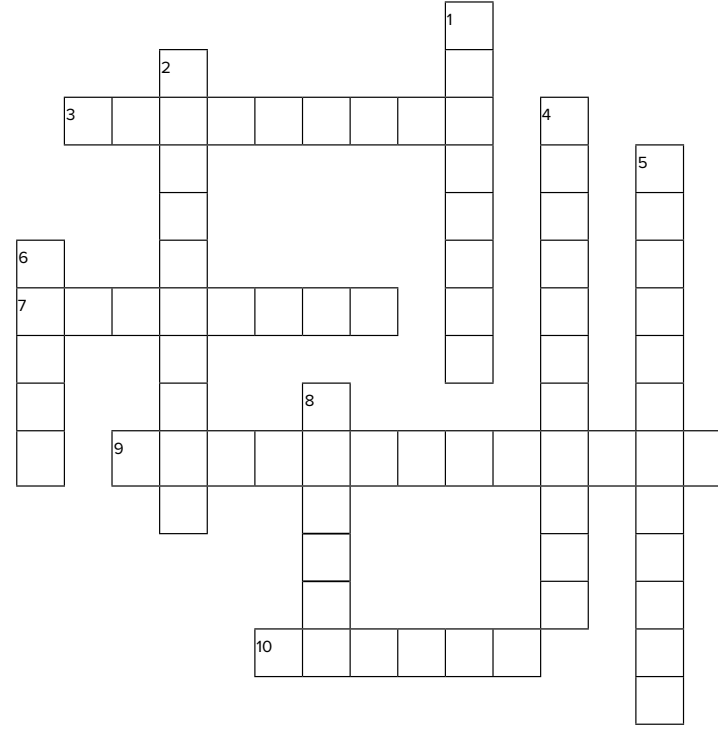
GİVLE
 SINDI
 ERİNCEK
 SIZGİT

GUFAN
 EPELEK

Tülüngümüş: Çok Bilmiş, Yanışah: Şımarık, Potpotu: Sepetli Motorsiklet, Girci: Dolu, Givle: Raf, Sındı: Makas, Erincek: Üşengeç, Sızgıt: Et Kavurması, Gufan: Asma Kilit, Epelek: Kelebek

BULMACA

Kayseri'yi ne kadar tanıyorsunuz?

YATAY

3) Büyük bölümü Kayseri il sınırları içerisinde kalan; Yedigöller, Hacer Ormanı ve Kapuzbaşı Takım Şelaleri'ne ev sahipliği yapan milli parkımız.

7) Aynı adlı köyün kuzeyinde, Zamanlı Suyu'na doğru açılan dağlı arazide, Beydağı'nın batı cephesinde oluşmuş yüksek terastaki iri kaya bloğunun ön yüzünde yer alan anıt. 1934 yılında Kemalettin Karamete tarafından keşfedilen anıt Kayseri'nin Develi ilçesi sınırlarındaki Fraktin ve Taşçı kaya anıtları ile birlikte Hitit İmparatorluk Dönemi'ne aittir ve bu uygarlığın tasvir sanatının eriştiği olgun üslup özelliklerini yansıtır.

9) Fransız arkeolog, (1883 - 1972). Paris'te mimarlık eğitimi gördü, aynı zamanda da Sorbone Üniversitesi'nde sanat tarihi okudu. İstanbul Darülfünununda arkeoloji ve sanat tarihi dersleri verdi (1926–1930). Kayseri'nin mimari eserleri üzerine yaptığı çalışmalar ve çektiği fotoğraflarla Kayseri kültür tarihine büyük katkıda bulundu.

10) Karatoprak soyadlı, 1953 Kayseri doğumlu ressam, karikatürist, grafik sanatçısı. Ahmet Paşa İlkokulu, Nazmi Toker Ortaokulu ve Sümer Lisesinde okudu. Devlet Tatbikî Güzel Sanatlar Yüksek Okuluna girdi (1973). Mustafa Aslier Atölyesi'nden mezun oldu (1978). Aynı yıllar başta Hürriyet, Milliyet, Cumhuriyet, Tercüman, Ses, Akbaba, Çarşaf, Milliyet Sanat olmak üzere çeşitli gazete ve dergilerde grafik, illüstrasyon, karikatür ve strip-bant çalışmaları yaptı. Hâlen Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

DİKEY

1) Kayseri-Sivas Karayolu'nun 6. kilometresinden başlayıp Zincidere yakınlarına kadar uzanan

vadinin Germir ve Tavlusun'dan sonraki kısmında vadinin ortalarında ve Talas yakınında bir köyümüz.

2) Hunat Camii'nin güneyinde, Talas Caddesi üzerinde bulunan eski mahalledir. Bugün Hunat Mahallesi içerisinde kalan ve 1872 Temettuat kayıtlarda "Huvand Gavremzade Mahallesi" olarak yer alan mahallemiz.

4) 1936 Kayseri doğumlu sinema sanatçısı. Öğrenimine Ahmet Paşa ve İnönü İlkokullarında başladı. Kayseri Lisesi'nin orta bölümünü bitirdikten sonra İstanbul Haydarpaşa Lisesi'nde öğrenimini tamamladı. Sinemaya 1959 yılında "Boş Beşik" filmiyle başladı. Başrolünü Belgin Doruk'la paylaştığı "Samanyolu" filmiyle de şöhret oldu. Birçok Arap ülkesine ve İngiltere'ye giderek "Altın Çocuk" serisinden filmler çevirdi. 300'den fazla filmde rol alan sanatçı aynı zamanda Türk Sanat Müziği ile de profesyonel olarak ilgilendi.

5) 26 Ağustos 1909 tarihinde Kayseri Mutasarrıfı Muammer Bey'in zamanında yapılan bir parktır. Park, yakınında bulunan Memleket Hastanesi'yle birlikte kurulmuştur. Yaklaşık 30.000 metrekare alanı kapsayan Park alanı önceden "Kum Tepe" ismiyle anılan çıplak bir tepe hâlinde bulunuyordu. Ayrıca çevresinde sebze bahçeleri bulunmaktaydı. **6)** Erciyes'in Kayseri yönündeki en belirgin volkan konisi. Erciyes'in önünde 2500 m yüksekliğe ulaşan bu dağ, uzaktan sivri görünümüne rağmen tepesi kuzey ve güneyde iki sivri tepe arasında semer görünümlü kapalı bir çanağı andıran krateri bulunmaktadır.

8) Çarşılarda aynı ürünü satan dükkanların bulunduğu bölüme verilen ad. İslam mimarisinin en önemli yapı çeşitlerinden biri olan külliyelerde sıklıkla yer alır. Dükkanların her birinin ayrı kapısı yoktur. Sabah ve akşam birlikte açılır ve kapanırlar.

SUDOKU

Sudoku Nasıl Oynanır

Toplamda 9×9=81 kare olan kümelere 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilir. Her bir rakam, her bir satırda ve her bir sütunda sadece bir kez kullanılabilir. Her bir rakam, 3×3=9 kareden oluşan bloklarda da sadece bir kez kullanılabilir. Bulmacayı tamamlamak için tabloyu öyle bir şekilde doldurmalısınız ki dokuz kareden oluşan her satır, her sütun ve her blok 1'den 9'a kadar bütün rakamları içersin, hiçbir rakam tekrarlanmasın ve eksik kalmasin. Bazı rakamlar bulmacaya zaten yerleştirilmiş olacaktır. Bu rakamlar ne kadar artarsa bulmaca o kadar kolaylaşır.

Zorluk: ★★

	1		8		9	7	6	
2	3		1	5			4	9
8	7		6				1	
3		7		1	6	5		
9	4		3			6		8
	5			7	8	1		3
	9	3	2		1			6
5	2	4		6	3	9		
			5			2	3	7

Zorluk: ★★★★★

		4		9			3	
					5			1
	1	2			8		9	
		1						5
5			2	1	6			3
6						9		
	9		4			8	7	
2			5				6	
	4			7				

Cevaplar sayfa 96'da...▼

KAYSERİ
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NİN
ÇIKARDIĞI

Düşünen Şehir'in İkinci Sayısı Okurlarıyla Buluştu

SAYI 2 - HAZİRAN 2017 - İSRA 2504 - 6314
**düşünen
şehir**

ŞEHİR VE GÖZ |
EVLYA ÇELEBİ
VE KAYSERİ
GÖZ BAĞLARI |

CEVAPLAR

KELİME AVI

H R V M J D T K C A F Z K K Z G S S S V
K S T L Z D F T P H F D S H K B I V Z H
N E H M S J J R N C E L V I G Y N Y A H
C J O U K Y K S J Z Y T G Z B Y D S U X
V S N P J U X I O F W M E Z N W I T V C
P L Q J U G L C B K T R W R J N F K A H
X K B R E M W I O X I P D A A K E L P C
U S A V W U W J C N W A T Y S P W A X P
J E D E R E N Z C R H S I Z G I T M L V
D Q T V T P L E P Q I O B V I S U U X Y
F O V F I I K G O V X G P K E L E P E S
L P W B Y Y P U M B A C F Y M C X T B T
K V O V F T E F E S K P Q V Y G T Q F C
I D C T D R A A Z H V W K C B D Y S W E
L K N A P A I N A Z G D B Z E X Z H I T
G V T E A O M F M J X C M H G L H R K R
I K Q A O S T V Q F N J K E Y Z N X S K
O O E D N E V U X E F D Y Y R A G X K F
Z K Z K L Q H W Z B T O L U N G U M O S
K E G I X D G B Y P C Y B Q F S W C L T

BULMACA

Down: D E R E N K Ü L T E P A R K I
Across: A L A D A G L A R E G Ö K S E L P A R K I
L İ M A M K U L U
F O S
S
A L B E R T G A B R I E L
U
A
S
T
M A H M U T

SUDOKU

Zorluk: ++
4 1 5 8 3 9 7 6 2
2 3 6 1 5 7 8 4 9
8 7 9 6 4 2 3 1 5
3 8 7 9 1 6 5 2 4
9 4 1 3 2 5 6 7 8
6 5 2 4 7 8 1 9 3
7 9 3 2 8 1 4 5 6
5 2 4 7 6 3 9 8 1
1 6 8 5 9 4 2 3 7

Zorluk: +++
7 5 4 6 9 1 2 3 8
9 6 8 3 2 5 7 4 1
3 1 2 7 4 8 5 9 6
4 8 1 9 3 7 6 2 5
5 7 9 2 1 6 4 8 3
6 2 3 8 5 4 9 1 7
1 9 5 4 6 3 8 7 2
2 3 7 5 8 9 1 6 4
8 4 6 1 7 2 3 5 9

kent
ekmek

www.kayseri.bel.tr

TURKISH
AIRLINES

DÜNYADA EN ÇOK ÜLKEYE UÇAN HAVAYOLU

TURKISHAIRLINES.COM

A STAR ALLIANCE MEMBER

